

Brusel 9. června 2022
(OR. en)

10064/22
ADD 1

FIN 648

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	8. června 2022
Příjemce:	Generální sekretariát Rady
Č. dok. Komise:	COM(2022) 401 final - ANNEXES 1 to 3
Předmět:	PŘÍLOHY zprávy Komise Evropskému parlamentu, Radě a Účetnímu dvoru: Výroční zpráva o řízení a výkonnosti rozpočtu EU – rozpočtový rok 2021

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2022) 401 final - ANNEXES 1 to 3.

Příloha: COM(2022) 401 final - ANNEXES 1 to 3

Ve Štrasburku dne 7.6.2022
COM(2022) 401 final

ANNEXES 1 to 3

PŘÍLOHY

ZPRÁVY KOMISE

EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A ÚČETNÍMU DVORU

Výroční zpráva o řízení a výkonnosti rozpočtu EU – rozpočtový rok 2021

Výroční zpráva o řízení a výkonnosti rozpočtu EU

Svazek II

Přílohy

Rozpočtový rok
2021

#EUBUDGET

Integrovaný soubor finančních zpráv
a zpráv o odpovědnosti 2021

Evropská komise neodpovídá za jakékoli následky vyplývající z opakovaného použití této publikace.

Lucemburk, Úřad pro publikace Evropské unie, 2022

© Evropská unie, 2022

Politika týkající se opakovaného použití dokumentů Evropské komise se provádí rozhodnutím Komise 2011/833/EU ze dne 12. prosince 2011 o opakovaném použití dokumentů Komise (Úř. věst. L 330, 14. 12. 2011, s. 39). Není-li uvedeno jinak, je opakované použití tohoto dokumentu povoleno v rámci licence Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použití se povoluje za předpokladu, že je řádně uveden zdroj a jakékoli změny.

K veškerému použití nebo reprodukci prvků, které nejsou ve vlastnictví Evropské unie, může být nutné získat svolení přímo od příslušných držitelů práv.

Veškeré fotografie © Evropská unie, pokud není uvedeno jinak.

Výroční zpráva o řízení a výkonnosti rozpočtu EU – svazek II – přílohy – rozpočtový rok 2021

Tisk	ISBN 978-92-76-51013-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/733952	KV-AQ-22-002-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-51012-3	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/285345	KV-AQ-22-002-EN-N

Rovněž k dispozici:

Výroční zpráva o řízení a výkonnosti rozpočtu EU – svazek I – rozpočtový rok 2021

Tisk	ISBN 978-92-76-49919-0	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/022851	KV-AQ-22-001-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-49892-6	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/093153	KV-AQ-22-001-EN-N

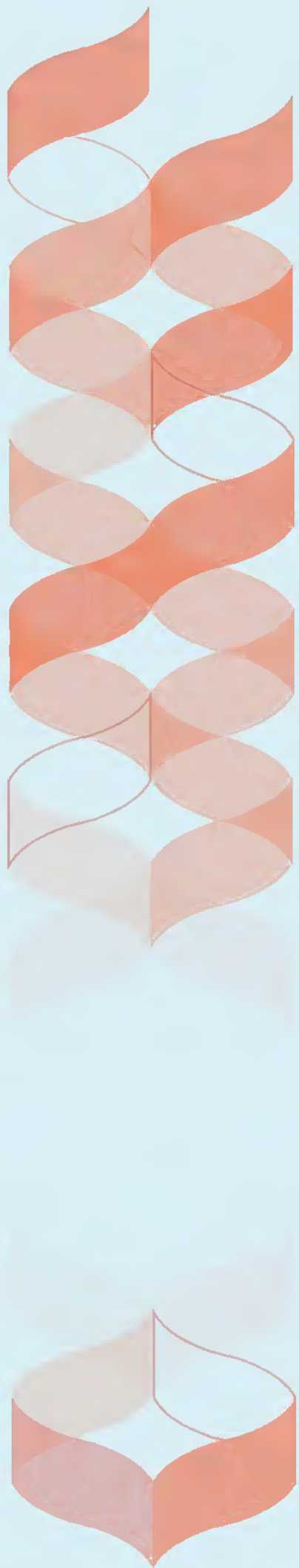
Výroční zpráva o řízení a výkonnosti rozpočtu EU – svazek III – technické přílohy – rozpočtový rok 2021

Tisk	ISBN 978-92-76-51105-2	ISSN 2599-7084	doi:10.2761/762638	KV-AQ-22-003-EN-C
PDF	ISBN 978-92-76-51104-5	ISSN 2599-7092	doi:10.2761/064137	KV-AQ-22-003-EN-N

Obsah

PŘÍLOHA 1 – HORIZONTÁLNÍ PRIORITY V ROCE 2021	5
1. Oživení a zvýšení odolnosti	8
2. Podpora souběžné transformace pro udržitelnou budoucnost	12
3. Budování hospodářství, které pracuje ve prospěch lidí	20
4. Posílení Evropy jako geopolitického aktéra	28
PŘÍLOHA 2 – VNITŘNÍ KONTROLA A FINANČNÍ ŘÍZENÍ.....	36
1. Silné nástroje pro řízení a ochranu rozpočtu EU ve složitém prostředí.....	37
2. Výsledky kontroly	49
3. Záruky řízení	64
4. Další vývoj: výhled na rok 2022 a dále	68
PŘÍLOHA 3 – NÁSTROJ PRO OŽIVENÍ A ODOLNOST: NOVÝ NÁSTROJ ZALOŽENÝ NA VÝSLEDČÍCH, KTERÝ SLOUŽÍ K OŽIVENÍ EU.....	69

Příloha 1 – Horizontální priority v roce 2021

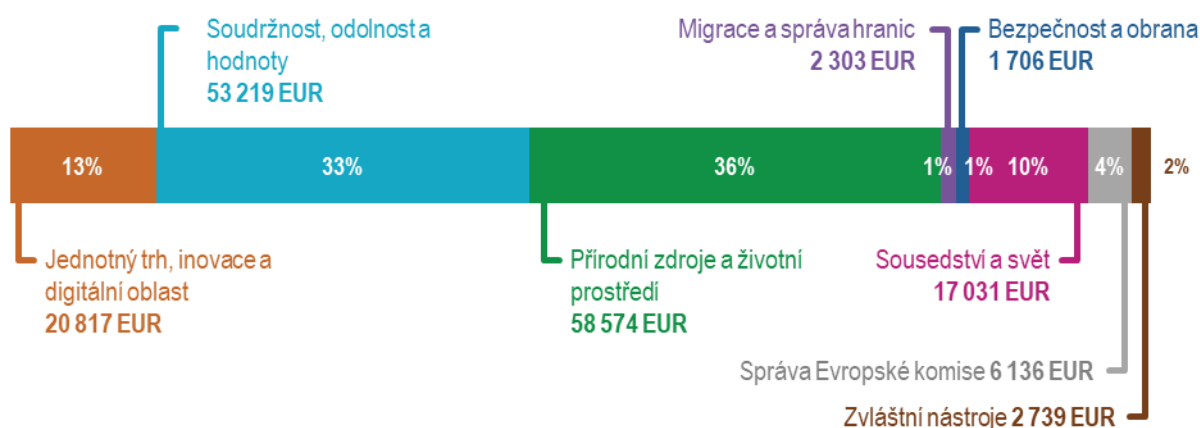

Horizontální priority v roce 2021

Rozpočet EU je stále důležitějším nástrojem plnění priorit EU. Tento rozpočet prostřednictvím svých programů podporuje vnitřní i vnější politiky EU a vytváří evropskou přidanou hodnotu tím, že přináší výsledky, kterých by za podmínek nekoordinovaných vnitrostátních výdajů nebylo možné dosáhnout. Programy EU jsou koncipovány tak, aby spolupracovaly na uvolnění synergií, podněcovaly soukromé a veřejné financování a koordinovaně podporovaly zastřešující politické priority, které jsou ústředním bodem průřezových oblastí Komise Ursuly von der Leyenové (1).

Rozpočet na rok 2021 byl prvním rozpočtem víceletého finančního rámce na období 2021–2027. Byl ústředním bodem komplexní reakce EU na pandemii COVID-19, která jí umožnila rychle a pružně reagovat na naléhavé potřeby. Pokračoval rovněž v pokládání základů budoucí udržitelnosti a prosperity EU, zejména investicemi do zelené a digitální obnovy. To umožní zvýšit odolnost evropské sociální ekonomiky a posílit tvorbu pracovních míst. Rozpočet EU na rok 2021 činil 164 miliard EUR v závazcích, které byly rozděleny do následujících položek.

Víceletý finanční rámec v roce 2021
Celkem **162 526 EUR**

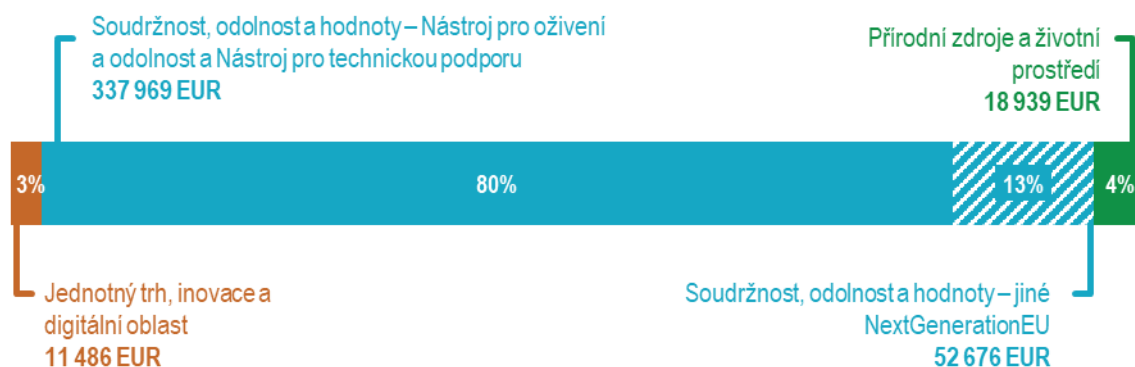
Víceletý finanční rámec: prostředky na závazky z rozpočtu EU na rok 2021 podle rozpočtových okruhů (v milionech EUR).
Zdroj: Evropská komise.

Rozpočet EU je navýšen pomocí nástroje NextGenerationEU s cílem řešit hospodářský a sociální dopad pandemie. NextGenerationEU je dočasný nástroj na podporu oživení ve výši 807 miliard EUR (2), který se skládá z podpory nad rámec dlouhodobého rozpočtu EU se zaměřením na první klíčové roky oživení. Finanční prostředky z nástroje NextGenerationEU jsou investovány do několika programů a jsou proto popisovány v rámci celé této přílohy.

(1) https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_cs_0.pdf

(2) 807 miliard EUR v běžných cenách, 750 miliard EUR v cenách roku 2018.

NextGenerationEU v roce 2021

Celkem **421 070 EUR**

Prostředky na závazky v rámci nástroje NextGenerationEU podle rozpočtových okruhů (v milionech EUR).

Zdroj: Evropská komise.

Analýza výkonnosti uvedená v této příloze popisuje, jak programy EU přispěly k několika průřezovým a vzájemně propojeným politickým prioritám. Je strukturována kolem čtyř klíčových témat:

- oživení a zvýšení odolnosti;
- podpora souběžné transformace pro udržitelnou budoucnost;
- budování hospodářství, které pracuje ve prospěch lidí;
- posílení Evropy jako geopolitického aktéra.

Toto shrnutí doplňuje podávání zpráv podle jednotlivých programů v příloze 4, které Evropská komise předkládá jako internetovou stránku [odkaz].

1. Oživení a zvýšení odolnosti

Nástroj NextGenerationEU je mnohem více než pouhé oživení, bude utvářet náš kontinent na desítky let dopředu. Budeme vybavovat naše společnosti a naše ekonomiky tak, aby se staly silnějšími a odolnějšími.

Ursula von der Leyenová

předsedkyně Evropské komise

Krise COVID-19 zdůraznila strategický význam posílení hospodářské, sociální a institucionální odolnosti EU. Zdůraznila rovněž naléhavou potřebu zvýšit připravenost EU na krizi a její schopnost na ně reagovat, mimo jiné prostřednictvím investic do silných systémů zdravotní péče a posílením schopnosti EU reagovat na přírodní katastrofy a jiné mimořádné události.

Tento oddíl se zabývá hlavními složkami reakce EU, nejprve z hlediska podpory oživení a poté ve vztahu k položení základů silnější a odolnější EU.

Podpora oživení bezprostředně po pandemii

Klíčovým cílem rozpočtových opatření EU v roce 2021 bylo udržet oživení po hospodářském otřesu způsobeném pandemií COVID-19 a omezení zavedenými s cílem omezit její šíření. Toho bylo dosaženo v zásadě dvojitým přístupem: 1) poskytnutím co největší flexibility členským státům při přeměrovávání všech dostupných zdrojů v rámci dlouhodobého rozpočtu na období 2014–2020 na řešení zdravotních a hospodářských důsledků pandemie; a 2) poskytnutím nových zdrojů EU na podporu oživení v krátkodobém horizontu, dokud se neustálí dlouhodobá reakce (popsaná níže).

Následující ustanovení umožnila členským státům přeměrovat zbývající zdroje z dlouhodobého rozpočtu na období 2014–2020 na financování jejich reakce na pandemii.

- **Investiční iniciativa pro reakci na koronavirus** poskytla okamžitou likviditu ve výši přibližně 8 miliard EUR na mobilizaci investic ke zmírnění dopadu pandemie COVID-19, přičemž poskytla větší flexibilitu při uplatňování výdajových pravidel EU a rozšířila oblast působnosti Fondu solidarity EU.
- **Investiční iniciativa pro reakci na koronavirus plus** obdobně zavedla mimořádnou flexibilitu tím, že umožnila plnou mobilizaci veškeré nevyužité podpory z evropských strukturálních a investičních fondů, nabídla pokrytí 100 % výdajů z rozpočtu EU na jeden účetní rok a zjednodušila procesní kroky spojené s prováděním programů, využíváním finančních nástrojů a auditem.

Byly uvolněny nové zdroje ve výši 50,6 miliardy EUR v rámci iniciativy pomoci při oživení pro soudržnost a území Evropy (REACT-EU).⁽³⁾ REACT-EU je jedním z největších programů v rámci

⁽³⁾ Pomoc REACT-EU je rozdělena do dvou tranšů: většina je k dispozici pro programování v roce 2021 (39,6 miliardy EUR) a zbytek v roce 2022 (10,8 miliardy EUR).

nástroje NextGenerationEU. Byl navržen tak, aby poskytoval finanční prostředky na projekty, které podporují kapacity pro zotavení z krize v souvislosti s pandemií COVID-19, jakož i investice do operací přispívajících k přípravě zeleného, digitálního a odolného oživení. Z provozního hlediska posílila pomoc REACT-EU příslušné programy na období 2014–2020 a doplňuje přiděly prostředků na soudržnost na období 2021–2027. V roce 2021 pomáhala poskytovat trvalou podporu zdravotnictví, malým a středním podnikům a režimům zkrácené pracovní doby, a zároveň se soustředila na možnost dlouhodobého oživení prostřednictvím investic do digitální a zelené transformace v rámci řešení krize.

Klíčovou úlohu při přímém řešení této mimořádné situace v oblasti zdraví sehrál rovněž rozpočet EU, zejména prostřednictvím financování části počátečních nákladů z nástroje pro mimořádnou podporu ve výši 2,7 miliardy EUR. EU vyjednala předběžné kupní smlouvy s osmi výrobci očkovacích látek (AstraZeneca, BioNTech–Pfizer, CureVac, Johnson & Johnson, Moderna a Sanofi–GlaxoSmithKline, Novavax a Valneva) v rámci diverzifikované strategie očkovacích látek, jejímž cílem je co nejdříve zajistit přístup k bezpečným a účinným očkovacím látkám. Na základě tohoto koordinovaného přístupu EU byly členské státy EU schopny sdílet přirozené riziko investic do vývoje očkovacích látek, které v daném okamžiku nebyly dosud ověřeny, a měly přístup k širokému portfoliu technologií a společností zabývajících se vývojem potenciálních očkovacích látek.

Tyto očkovací látky byly částečně hrazeny z rozpočtu EU prostřednictvím nástroje pro mimořádnou podporu. Jedná se o nástroj určený k podpoře různých cílených opatření částečně prostřednictvím rychlých mechanismů zadávání zakázek tam, kde lze na rozsah, rychlost nebo přeshraniční povahu dané potřeby nejlépe reagovat prostřednictvím koordinovaného zásahu EU.

V současné době má EU jednu z nejvyšších měr proočkovanosti na světě, přičemž alespoň jednou je očkováno 82 %⁴ dospělé populace EU.

Z nástroje pro mimořádnou podporu byla rovněž financována⁵ infrastruktura pro vydávání a ověřování interoperabilních certifikátů osvědčujících očkovaní proti onemocnění COVID-19, testování a prodělání nemoci (přičemž náklady činily 16 milionů EUR). Nařízení o digitálním certifikátu COVID EU vstoupilo v platnost dne 1. července 2021 a přispělo k usnadnění bezpečného volného pohybu občanů v rámci EU během pandemie, a tím i opětovného otevření EU, které je základním předpokladem hospodářského oživení.

Budování silnější a odolnější EU v dlouhodobém horizontu

Krise zdůraznila rovněž význam rozhodných kroků k vybudování silnější, odolnější a udržitelnější budoucnosti. Z tohoto důvodu je většina prostředků z NextGenerationEU (až 724 miliard EUR⁶) přidělena Nástroji pro oživení a odolnost. Jedná se o inovativní nástroj výjimečné a dočasné povahy, jehož cílem je pomoci členským státům provádět investice a reformy s cílem utvářet dlouhodobé směřování jejich hospodářského růstu v souladu s klíčovými prioritami EU, zejména urychlením zelené a digitální transformace. Tento nástroj je rozčleněn do šesti pilířů: zelená transformace, digitální transformace; hospodářská soudržnost, produktivita a konkurenceschopnost; sociální a územní soudržnost; zdravotnictví a hospodářská, sociální a institucionální odolnost a politiky pro příští generaci.

⁽⁴⁾ K 13. květnu 2022 mělo úplné očkovaní 62,4 % dospělé populace.

⁽⁵⁾ Další iniciativy financované prostřednictvím nástroje pro mimořádnou podporu jsou uvedeny zde: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/emergency-support-instrument_cs.

⁽⁶⁾ Skládá se z grantů (338 miliard EUR) a půjček (386 miliard EUR), přičemž tyto částky jsou uvedeny v běžných cenách.

Nařízení, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost, vyzvalo členské státy, aby Komisi předložily národní plány pro oživení a odolnost. V těchto plánech předkládají členské státy své agendy reforem a investic na podporu oživení a posílení odolnosti zejména tak, že řeší problémy identifikované v doporučeních pro jednotlivé země v rámci evropského semestru a vhodným způsobem přispívají k šesti pilířům politiky stanoveným v článku 3. Nařízení rovněž vyžaduje, aby členské státy vysvětlily, jak mají jejich plány přispět k dosažení cílů v oblasti klimatu a digitalizace, rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí pro všechny. Postup posuzování plánů je vysvětlen v příloze III této zprávy.

V roce 2021 schválila Rada na základě návrhu Komise 22 plánů pro oživení a odolnost. Tyto schválené plány představují celkový přiděl nevratných finančních prostředků ve výši 291 miliard EUR a půjčky ve výši 154 miliard EUR ⁽⁷⁾. Dvě třetiny částky financování a půjček se týkají investic a jedna třetina zahrnuje opatření, která se týkají reforem. Tato opatření jsou sledována prostřednictvím souboru milníků a cílů, které mají být splněny do srpna 2026. Významnou inovací je, že finanční prostředky v rámci Nástroje pro oživení a odolnost budou vyplaceny v několika splátkách poté, co členské státy dosáhnou dohodnutých milníků a cílů.

V prosinci 2021 provedla Komise v souladu s milníky a cíli první platbu Španělsku ve výši 10 miliard EUR. Tato nevratná finanční podpora byla vyplacena poté, co Španělsko dosáhlo příslušných 52 milníků, které se týkaly reforem v oblasti udržitelné mobility, energetické účinnosti, dekarbonizace, konektivity, veřejné správy, dovedností, vzdělávání a sociálních aspektů, výzkumu a vývoje a pracovní a fiskální politiky zároveň s posílením španělského systému auditu a kontroly pro provádění Nástroje pro oživení a odolnost.

Došlo ke zlepšení odolnosti ve vztahu k budoucím mimořádným událostem v oblasti zdraví na základě zřízení Úřadu pro připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví. Tento úřad je hlavním pilířem evropské zdravotní unie, jejíž zřízení oznámila předsedkyně von der Leyenová ve svém projevu o stavu Unie v roce 2021, a jeho cílem je anticipovat hrozby a potenciální zdravotní krize, předcházet jim, odhalovat je a reagovat na ně prostřednictvím shromažďování zpravodajských informací a budování kapacit. Úzce spolupracuje s unijními a vnitrostátními zdravotnickými agenturami, průmyslem a mezinárodními partnery s cílem zlepšit připravenost EU na mimořádné situace v oblasti zdraví. Tomuto úřadu byl za účelem splnění jeho cílů poskytnut rozpočet ve výši zhruba 6 miliard EUR, který bude realizovat z různých programů (např. EU4health, Horizont Evropa a z mechanismu civilní ochrany EU) v období 2022–2027.

Budování odolnosti rovněž vyžaduje zvýšení připravenosti na řešení katastrof. Za tímto účelem posiluje mechanismus civilní ochrany EU spolupráci v oblasti civilní ochrany mezi členskými státy EU a šesti dalšími zúčastněnými státy. Evropská komise uznává, že primární odpovědnost za civilní ochranu nesou členské státy, poskytuje však vnitrostátním orgánům doplňkovou podporu, jejímž konečným cílem je zlepšit prevenci, připravenost a reakci na katastrofy posílením schopnosti reagovat na krize (ať již se jedná o lesní požáry, zdravotní a lékařské naléhavé události nebo chemické, biologické, radiologické nebo jaderné incidenty), které přesáhnou schopnost reakce jednotlivé země. Komise proto hraje klíčovou úlohu při koordinaci reakce na katastrofy po celém světě a přispívá nejméně 75 % na náklady na dopravu a/nebo na provozní náklady na realizaci. Nový návrh přijatý v dubnu 2021 umožní EU hrát aktivnější úlohu, přičemž celý mechanismus bude pružněji podporovat členské státy, zejména pokud je rozsáhlé a složité mimořádné události zasáhnou současně.

(7) Šest členských států požádalo o půjčky (Řecko, Itálie, Kypr, Portugalsko, Rumunsko a Slovinsko).

- Komise v rámci příprav na období lesních požárů v roce 2021 spolufinancovala pohotovostní dostupnost **protipožární flotily rescEU** s cílem řešit potenciální nedostatky při řešení lesních požárů. Šest členských států EU (Řecko, Španělsko, Francie, Chorvatsko, Itálie a Švédsko) dalo ostatním členským státům pro případ nouze k dispozici celkem 11 hasičských letadel a šest vrtulníků výměnou za finanční příspěvek na náklady pohotovostního režimu těchto kapacit. V současné době probíhají přípravy na období lesních požárů v roce 2022.
- Komise vytvořila pod záštitou mechanismu civilní ochrany EU **strategický mechanismus rezervy zdravotnického materiálu a jeho distribuce rescEU**, jehož zásoba je umístěna v devíti členských státech. Tato rezerva umožňuje rychlé dodání zdravotnického vybavení (například ventilátorů a osobních ochranných prostředků) kamkoli v rámci EU i do třetích zemí.
- Nástroj pro mimořádnou podporu byl rovněž použit při nákupu **materiálu souvisejícího se zdravotní péčí, pomoci zdravotnickému personálu a provozní podpoře mobilních kapacit zdravotnické reakce**. Díky tomu jsou lékařský personál a týmy k dispozici tam, kde je jich v Evropě nejvíce zapotřebí, a pomáhají s přepravou nákladu.

2. Podpora souběžné transformace pro udržitelnou budoucnost

Chceme příštím generacím předat zdravou planetu, dobrá pracovní místa a růst, který neškodí naší přírodě.

Ursula von der Leyenová

předsedkyně Evropské komise

Zelená a digitální transformace představují jádro politiky EU a její strategie na podporu oživení. Pro zajištění udržitelnosti EU je nezbytné postavit ochranu klimatu a biologické rozmanitosti a digitální transformaci do centra modelu sociálního a hospodářského růstu EU. Vzhledem ke stále ostřejší celosvětové konkurenci v oblasti kontroly digitálních technologií je nanejvýš důležité, aby podniky, veřejný sektor a výzkumní pracovníci v EU měli přístup k výpočetním datům, umělé inteligenci a digitální infrastruktuře v rámci EU. Kromě toho je pro dosažení cíle, kterým je snížit do roku 2030 emise skleníkových plynů o 55 %, třeba podporovat a motivovat inovativní a nízkouhlíkové technologie. Rozpočet EU hraje ve všech těchto oblastech zásadní úlohu.

Zelená dohoda pro Evropu je plánem udržitelného růstu

Zelená transformace je jádrem strategie růstu EU. Zelená transformace, která je klíčem k udržitelné budoucnosti, má zásadní význam pro dekarbonizaci evropského hospodářství a podporu konkurenceschopnosti průmyslu EU a zároveň podporuje dlouhodobou energetickou nezávislost EU. To vyžaduje úsilí ve vztahu k cílům v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti a zároveň zajištění spravedlivé transformace pro všechny.

Boj proti změně klimatu ze své podstaty překračuje hranice států a vyzývá k přijetí opatření na úrovni EU i na mezinárodní úrovni. Opatření EU mohou těžit z významných úspor z rozsahu, spojit zdroje k dosažení kritického množství a přispět k posílení EU na mezinárodní scéně.

Klima	Biologická rozmanitost
Do konce roku 2020 se díky regionálním fondům podařilo zvýšit dodatečnou kapacitu pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů o více než 2 735 megawatt hodin.	Do konce roku 2020 bylo díky financování z programu LIFE obnoveno více než 15 000 km ² stanovišť nebo byl zlepšen jejich stav z hlediska ochrany.
V partnerských zemích byla na období 2014–2020 naplánována instalace kapacit pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů s podporou EU ve výši 18 000 megawattů.	V letech 2013–2021 bylo v partnerských zemích s podporou rozvojových projektů EU chráněno 909 620 km ² oblastí s bohatou biologickou rozmanitostí a lesních oblastí.

EU je odhodlána věnovat významnou část svého rozpočtu na financování zásahů

souvisejících s klimatem. Z nejnovějších dostupných informací vyplývá, že v letech 2014 až 2020 vynaložila EU na opatření související s klimatem v přepočtu 221 miliard EUR, tj. 20,6 % svého celkového víceletého rozpočtu⁽⁸⁾. Pro období 2021–2027 navýšila Komise svůj celkový cíl týkající se příspěvku z rozpočtu EU na zohledňování změny klimatu (rozšířený o nástroj NextGenerationEU) na 30 %. Tento cíl je podporován rovněž prostřednictvím regionální politiky, pro kterou byl stanoven právně závazný podíl rozpočtu ve výši 30 % pro Evropský fond pro regionální rozvoj a 37 % pro Fond soudržnosti. A konečně Komise vyvinula a zveřejnila novou metodiku založenou na koeficientech EU s cílem zajistit účinný a spolehlivý přístup k výpočtu týkajícímu se dosažení tohoto cíle.

Nástroj pro oživení a odolnost zásadním způsobem přispěje k dosažení cíle v oblasti klimatu.

Tento nástroj byl koncipován s cílem pomoci EU dosáhnout jejího cíle klimatické neutrality do roku 2050 tím, že vyčlení 37 % svého finančního krytí na investice a reformy související s klimatem. Členské státy vyčlenily v rámci všech 22 plánů pro oživení a odolnost schválených v roce 2021 téměř 40 % výdajů na klima, což výrazně přesahuje cíl stanovený na 37 %. Investice, na které se plány pro oživení a odolnost schválené Radou vztahují, pokrývají širokou škálu odvětví. V plánu je například vynaložit přibližně 70,7 miliardy EUR na zlepšení udržitelnosti evropského systému mobility, mimo jiné na základě zdokonalování a modernizace železničních sítí a vybudování nové infrastruktury pro alternativní paliva.

Celkem 137 538 EUR

Příspěvky v oblasti klimatu v roce 2021 (v milionech EUR).

Zdroj: Evropská komise.

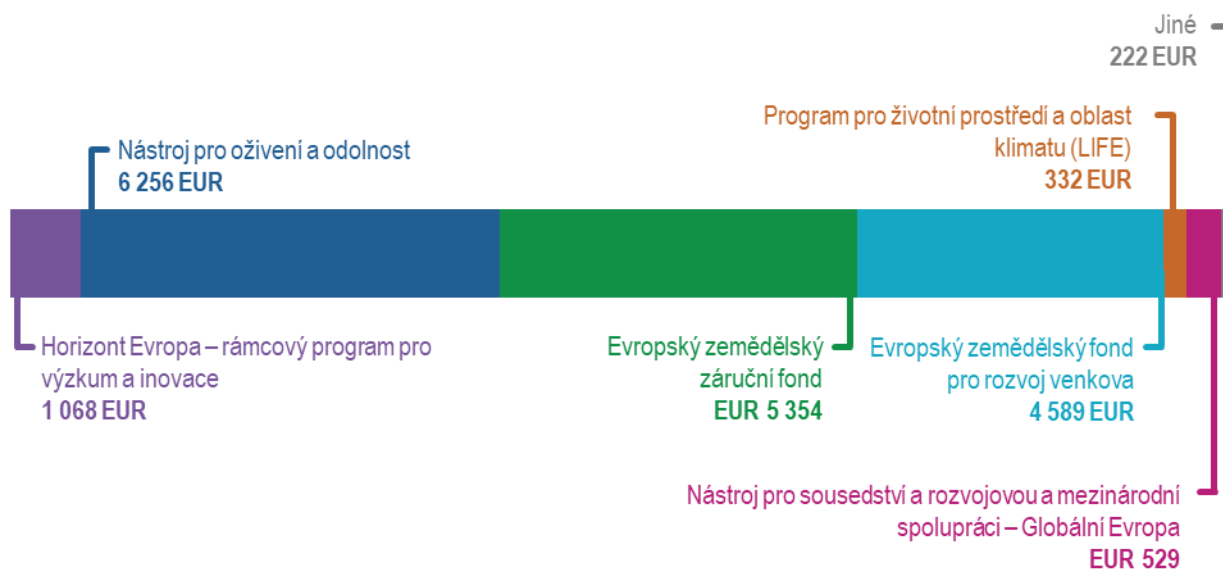
⁽⁸⁾ Jedná se o aktualizaci údajů uvedených ve výroční zprávě o řízení a výkonnosti za rok 2020, která odráží nově dostupné informace o účelu finančních prostředků EU vynaložených v rámci sdíleného řízení a o technických opravách (včetně započítání spolufinancování v rámci Evropského sociálního fondu, jak uvedl Evropský účetní dvůr ve své poslední zvláštní zprávě o klimatu).

Komise vypočítala, že v roce 2021 byly z rozpočtu EU financovány zásahy související s klimatem v hodnotě přibližně 138 miliard EUR (32 % celkového rozpočtu). Několik příkladů:

- **Trvalá podpora strukturálních změn, které hospodářství EU potřebuje k dosažení klimatické neutrality a energetické nezávislosti** prostřednictvím fondů politiky soudržnosti a Nástroje pro propojení Evropy.
- **Nové výzkumné a inovační projekty** zahájené v roce 2021 jak z programu Horizont 2020, tak z programu Horizont Evropa, které zahrnují významné projekty na zelených letištích a v zelených přístavech, nová partnerství / společné podniky (např. pokud jde o SESAR 3, evropské železnice, čisté letectví, čistý vodík a silniční a vodní dopravu s nulovými emisemi), jakož i zahájení misí týkajících se klimatu (např. přizpůsobení se klimatu, klimaticky neutrální a inteligentní města, čisté oceány).
- **Podpora radikálních inovací.** Akcelerátor Evropské rady pro inovace vyhlásil v roce 2021 výzvu určenou speciálně na podporu inovací Zelené dohody pro Evropu. Tato výzva se zaměřuje na priority EU v oblasti přechodu na zelenou, digitální a zdravou společnost, přičemž zvláštní pozornost je věnována inovacím v jedné z těchto oblastí: nízkouhlíkový průmysl; rozsáhlé renovace budov; energie z obnovitelných zdrojů, baterie a další systémy uchovávání energie. Zavádění inovací je hybnou silou k dosažení cílů EU.
- **Podpora malých a středních podniků** K 30. září 2021 investoval nástroj pro kapitálové investice pro růst v rámci Programu EU pro konkurenceschopnost podniků a malé a střední podniky 6,7 milionu EUR do fondů rizikového kapitálu, jehož činnost se zaměřuje na čisté technologie, s cílem zajistit, aby malé a střední podniky mohly růst směrem k udržitelné budoucnosti.
- **Získávání dovedností, které podporují cíle EU v oblasti zmírňování změny klimatu.** Otázek změny klimatu se přímo týká několik společných magisterských programů Erasmus Mundus, například magisterského programu pro městské klima a udržitelnost, který produkuje vysoce kvalifikované absolventy schopné chápat, posuzovat a řídit odolnost vůči změně klimatu ve městech s ohledem na život ve světě, který je o 1,5 ° C teplejší, a magisterského programu v oblasti obnovitelné energie v mořském prostředí, který je přizpůsoben tak, aby vyhovoval potřebám společností v oblasti obnovitelné energie na moři a bude se vyznačovat mezinárodní orientací podpořenou přímou účastí světově uznávaných výzkumných středisek, malých a středních podniků a velkých společností v rámci daného odvětví v roli přidružených partnerů. Dalším příkladem je podpora poskytovaná Evropským sociálním fondem od roku 2016 na italské Sardinii více než 5 000 uchazečům o zaměstnání, která jim pomáhá najít práci v evropské zelené a modré ekonomice: nejprve na základě posilování jejich dovedností prostřednictvím pracovního poradenství, stáží a školení vedoucích k získání certifikátu, a následně pomocí při zakládání vlastního podniku.
- **Podpora a investice do inovativních a nízkouhlíkových technologií potřebných pro přechod EU na nízkouhlíkové hospodářství.** Inovační fond vytváří finanční pobídky a podporuje projekty s vysoce inovativními technologiemi, procesy nebo produkty, které jsou dostatečně vyspělé a mají významný potenciál ke snížení emisí skleníkových plynů. V prvních dvou výzvách k předkládání projektů bylo předloženo více než 540 návrhů, a v roce 2021 bylo podepsáno prvních 30 grantových dohod na rozšíření malých projektů v oblasti čistých technologií.

Zvýšený důraz na ochranu biologické rozmanitosti klade rovněž víceletý finanční rámec na období 2021–2027. Rozpočet EU plní svou úlohu při dosahování cílů Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 prostřednictvím své ambice věnovat na tento účel již v roce 2024 7,5 % svých ročních finančních zdrojů a od roku 2026 10 % svých ročních finančních zdrojů. Dle výpočtů Komise bylo v roce 2021 na zohledňování biologické rozmanitosti vyčleněno 18 miliard EUR, což představuje 4,3 % rozpočtu EU včetně nástroje NextGenerationEU.

Celkem 18 350 EUR

Příspěvky v oblasti biologické rozmanitosti v roce 2021 (v milionech EUR).

Zdroj: Evropská komise.

- Evropská agentura pro životní prostředí poskytuje **geoprostorově podrobné produkty týkající se informací o celoevropském a místním krajinném pokryvu a o využívání půdy** v rámci služby monitorování území programu Copernicus. Místní složka se zaměřuje na oblasti, které jsou náchylné ke specifickým environmentálním výzvám a problémům v rámci EU. V rámci této místní složky nabízí Evropská agentura pro životní prostředí informace o hotspotech chráněných v rámci sítě Natura 2000, které jsou využívány k posouzení zachování a stavu těchto lokalit a toho, zda je zřejmý úbytek travního porostu. Stav hotspotů sítě Natura 2000 zajišťuje, aby byly přesně zmapovány a aby je bylo možno využívat k upozornění na události, které ohrožují zachování daných lokalit.
- Pokud jde o ochranu biologické rozmanitosti, **cílem integrovaného projektu na ochranu přírody LIFE – MarHa pro účinné a spravedlivé řízení mořských stanovišť ve Francii** je zlepšit stav ochrany všech typů mořských stanovišť ve Francii uvedených ve směrnici o stanovištích. Krátkodobým cílem, o který tento projekt usiluje, je, aby do roku 2025 alespoň polovina těchto stanovišť dosáhla dobrého stavu z hlediska ochrany. Kromě programu LIFE usnadňuje tento projekt i koordinované využití doplňkového financování z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, z Evropského fondu pro regionální rozvoj a z vnitrostátních fondů v přibližné výši 50 milionů EUR.
- Irsko bude podporovat **obnovu rašelinišť**, což je opatření, které může podpořit a povzbudit návrat flóry a fauny do těchto oblastí. Dle odhadu irského plánu by se v horizontu 30 let mělo díky provádění posílených rekultivačních opatření zabránit emisím CO² ve výši 3,3 milionu tun.

Sladění rozpočtu EU s cíli EU v oblasti životního prostředí bylo posíleno požadavkem na dodržování zásady „neškodit“. Podle [interinstitucionální dohody](#) mezi Evropským parlamentem, Radou Evropské unie a Komisí musí být plnění rozpočtu na období 2021–2027 v souladu s touto zásadou, která je zakotvena v Zelené dohodě pro Evropu. Jejím cílem je zajistit, aby žádná součást rozpočtu – bez ohledu na to, zda je či není považována za významnou z hlediska klimatu – neohrožovala cíle EU v oblasti klimatu a životního prostředí ani s nimi nebyla v rozporu.

Rozpočet EU rovněž odráží nezbytnost toho, aby byly společenské a hospodářské dopady přechodu na klimaticky neutrální hospodářství řešeny spravedlivým způsobem a opět v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu a s akčním plánem evropského pilíře sociálních práv⁽⁹⁾. Cílem nového mechanismu pro spravedlivou transformaci je pomáhat na základě podpory regionů, průmyslových odvětví a pracovníků, na které má transformace nepříznivý dopad. Podpora z Fondu pro spravedlivou transformaci je k dispozici nejvíce postiženým regionům v každém členském státě po předložení územních plánů, které Komise schválí jako součást programů politiky soudržnosti. Kvůli pozdnímu přijetí Fondu pro spravedlivou transformaci nebyly jeho programy dosud přijaty a jejich provádění je opožděno⁽¹⁰⁾. Až bude tento mechanismus fungovat, očekává se, že v letech 2021 až 2027 uvolní přibližně 55 miliard EUR prostřednictvím tří různých pilířů.

Fond pro spravedlivou transformaci	Režim pro spravedlivou transformaci	Úvěrový nástroj pro veřejný sektor
<ul style="list-style-type: none"> • Z tohoto fondu budou financována opatření, jako jsou například investice do malých a středních podniků, podniků, výzkumné a inovační činnosti, obnova a modernizace sítí dálkového vytápění, digitalizace, digitalizace, digitální inovace a inovace a digitální konektivita a konektivita a posílení oběhového hospodářství. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tento program bude mobilizovat zdroje v soukromém sektoru mimo jiné díky poradenskému centru InvestEU, které bude fungovat jako ústřední kontaktní místo pro žádosti o poradenskou podporu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tento nástroj bude financovat mimo jiné investice do obnovitelných zdrojů energie, zelené a udržitelné mobility, environmentální infrastruktury infrastruktury pro inteligentní nakládání s odpady a vodou a do obnovy měst.

Návrh nového sociálního klimatického fondu je koncipován tak, aby pomohl řešit sociální a distribuční dopady transformace v oblasti klimatu podle balíčku „Fit-for-55“⁽¹¹⁾. Konkrétněji je záměrem tohoto fondu zmírnit dopady navrhovaného zavedení obchodování s emisemi do silniční dopravy a stavebnictví na nejzranitelnější osoby ve společnosti. Návrh Sociálního klimatického fondu doplňuje opatření v rámci mechanismu pro spravedlivou transformaci a Evropského sociálního fondu plus.

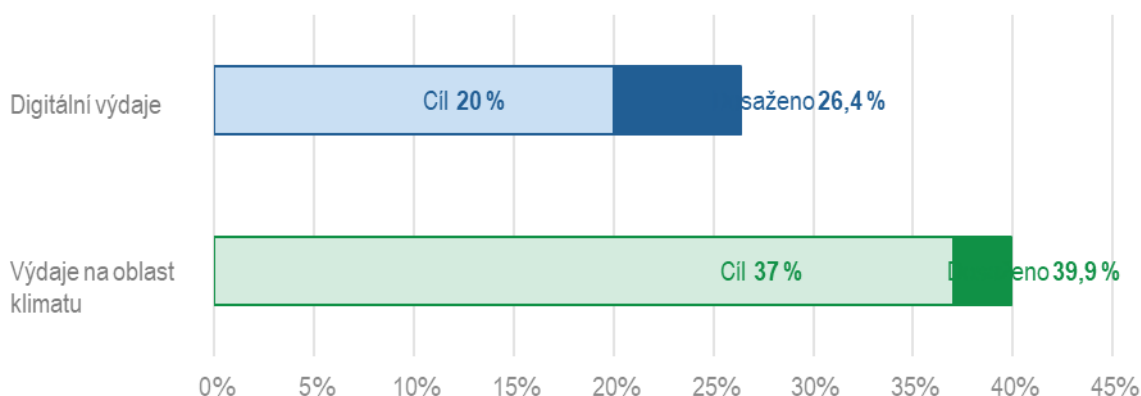
Digitální transformace s cílem posílit růstový potenciál EU

Zavádění digitálních technologií poskytuje EU významné příležitosti k růstu. Cílem Komise je vytvořit Evropu připravenou na digitální věk tím, že občanům, podnikům a správním orgánům poskytne novou generaci digitálních technologií a odpovídající rozšiřování dovedností a rekvalifikaci, které budou přínosem pro všechny. Z tohoto důvodu se zákonodárci dohodli, že vyčlení nejméně 20 % prostředků v rámci Nástroje pro oživení a odolnost na reformy a investice podporující digitální cíle. Počáteční náznaky jsou slibné vzhledem k tomu, že 22 plánů pro oživení a odolnost, které byly přijaty do konce roku 2021, vyčleňuje 26 % prostředků na reformy a investice podporující digitální transformaci.

⁽⁹⁾ [Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv](#).

⁽¹⁰⁾ Od roku 2021 nebyly provedeny žádné platby do Fondu pro spravedlivou transformaci.

⁽¹¹⁾ Sdělení Komise – „Fit for 55“: plnění klimatického cíle EU pro rok 2030 na cestě ke klimatické neutralitě ([COM\(2021\) 550 final](#)).

Vizuální znázornění příspěvku Nástroje pro oživení a odolnost k jednotlivým těmto prioritám. Výpočty jsou založeny na metodikách stanovených v příloze VI a VII nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost.

Zdroj: Evropská komise.

- Mezi hlavní úspěchy patřily investice zohledněné v **italském plánu na posílení elektrorozvodné soustavy a digitalizaci elektrické sítě** s cílem zvýšit kapacitu sítě, což umožní další integraci výroby energie z obnovitelných zdrojů. Jedná se o příklad projektu kombinujícího oba aspekty souběžné transformace, který předpokládá, že klima i digitální technologie budou hlavní součástí oživení Evropy po pandemii.
- Pokračující zavádění místního bezdrátového připojení prostřednictvím systému **WiFi4EU**, který má nyní přes 8 000 instalovaných sítí a počet jeho aktivních přístupových bodů v Evropě přesahuje 83 000.
- V červnu 2021 byl slavnostně zahájen a spuštěn provoz nového **podmořského optického kabelu EllaLink**, který propojuje Evropu s Latinskou Amerikou. Tato 6 000 km dlouhá podvodní datová dálnice prostřednictvím skutečného digitálního partnerství sbližuje oba regiony více než kdy předtím. Díky programu BELLA ⁽¹²⁾, který je spolufinancován Evropskou komisí, začaly toto vysokokapacitní síťové připojení s nízkou latencí využívat výzkumné a vzdělávací komunity na obou stranách Atlantského oceánu.

Program Digitální Evropa utváří digitální transformaci Evropy. Posláním tohoto programu je podpořit otevřenou strategickou autonomii a konkurenceschopnost EU a posílit kritické digitální kapacity EU tím, že se zaměří na tyto klíčové oblasti: vysoce výkonná výpočetní technika, infrastruktura typu cloud-to-edge; datové prostory a umělá inteligence; kybernetická bezpečnost; nezbytné zvyšování kvalifikace s cílem zajistit pracovní sílu pro tyto pokročilé technologie; zavádění těchto technologií a jejich optimální využívání v kritických odvětvích, jako je energetika nebo klima; a podpora průmyslu, malých a středních podniků a veřejné správy při jejich digitální transformaci. Navzdory tomu, že zřizovací nařízení bylo přijato později, než se očekávalo, se Komisi podařilo dát věci do pohybu a v roce 2021 přijmout soubor pracovních programů, po nichž okamžitě následovala první sada výzev k podávání návrhů na udělení grantů.

(12) Program BELLA označuje „budování spojení Evropy s Latinskou Amerikou“ a poskytuje podporu dlouhodobého propojení evropských a latinskoamerických výzkumných a vzdělávacích komunit, což výrazně zlepšuje spolupráci mezi výzkumnými a akademickými pracovníky v obou těchto regionech.

 <p>Vysoce výkonná výpočetní technika</p> <p>Zavedení špičkových exakapacitních a post-exakapacitních superpočítačových kapacit a zajištění přístupu k nim.</p>	 <p>Umělá inteligence</p> <p>Zavedení celounijních společných datových prostorů založených na federované infrastruktuře typu cloud-to-edge a podpora testování a přijímání řešení založených na umělé inteligenci.</p>
 <p>Kybernetická bezpečnost</p> <p>Budování pokročilých schopností v oblasti kybernetické bezpečnosti a zajištění rozsáhlého zavádění nejmodernějších řešení v oblasti kybernetické bezpečnosti v celém evropském hospodářství.</p>	 <p>Pokročilé digitální kompetence</p> <p>Podpora akademické excelence v digitální oblasti zvyšováním nabídky vzdělávání v oblasti technologií, jako je například vysoce výkonná výpočetní technika, kybernetická bezpečnost a umělá inteligence, a podpora digitální gramotnosti.</p>

 Urychlení co nejlepšího využívání technologií

Zavedení sítě evropských center pro digitální inovace na podporu digitální transformace evropských veřejných a soukromých organizací. Bude se zabývat rovněž klíčovými společenskými výzvami prostřednictvím zavádění opatření s vysokým dopadem, a zároveň umožní přeshraniční interoperabilní digitální veřejné služby a podpoří inkluzivní a důvěryhodný digitální prostor.

Program Digitální Evropa, příklady opatření.

Zdroj: Evropská komise.

Díky technologickému pokroku a výzkumu jsou možné inovativní aplikace založené na vesmírných technologiích, které znamenají přínos pro náš každodenní život. Podářilo se dosáhnout pokroku u globálních družicových navigačních systémů EU Galileo a EGNOS ⁽¹³⁾ a u systému EU pro pozorování Země Copernicus, což podpořilo spolehlivost a výkonnost poskytovaných služeb. Koncoví uživatelé mohou využívat přesnější a spolehlivější informace o poloze a spolehlivé a úplné, bezplatné a otevřené údaje a informace z monitorování Země, které znamenají modernizaci dopravy, umožňují přesné zemědělství a podporují udržitelnost. Program Copernicus pomáhá při posuzování dopadu změny klimatu mimo jiné i tím, že podporuje opatření během závažných katastrof. Systém Galileo může mít zásadní význam z hlediska podpory dopravy se sníženou spotřebou paliva a může pomáhat námořníkům a pilotům při jejich běžných činnostech nebo při hledání lidí v nouzi.

Kosmický program: hlavní úspěchy v roce 2021

- Koncem roku 2021 bylo v provozu 2,5 miliardy zařízení uzpůsobených pro systém Galileo.
- Výkonnost systému Galileo v oblasti přesnosti určování polohy je třikrát lepší než u jiných systémů tohoto druhu.

⁽¹³⁾ Evropská služba pro pokrytí geostacionární navigací

- V roce 2021 byly vypuštěny dvě nové družice systému Galileo, čímž se počet družic na oběžné dráze zvýšil na 28.
- V roce 2021 fungovalo osm družic programu Copernicus.
- Služba programu Copernicus v oblasti změny klimatu má 100 000 uživatelů.

3. Budování hospodářství, které pracuje ve prospěch lidí

Rámec politiky EU a její jedinečný jednotný trh tvoří základ silné ekonomiky, která slouží občanům EU. Model sociálně tržního hospodářství EU se zaměřuje jak na hospodářský růst, tak na snižování chudoby a nerovností v regionech EU. Posílení jednotného trhu a malých a středních podniků je nezbytným předpokladem k tomu, aby hospodářství EU mohlo reagovat na potřeby svých občanů. Silná ekonomika je rovněž základním předpokladem pro řešení nejdůležitějších výzev naší doby včetně souběžné transformace a posílení otevřené strategické autonomie a globální úlohy EU. Znalosti a řešení vycházející z výzkumu a inovací mohou pomoci zlepšit konkurenceschopnost, a tím podpořit růst, vytvářet pracovní místa a řešit společenské výzvy.

Rozpočet EU k tomu přispívá prostřednictvím mnoha svých programů, které pokrývají několik rozměrů. Neustálé investiční úsilí zajišťuje další prohlubování jednotného trhu, což přináší významné výhody pro spotřebitele a podniky v EU. Politika soudržnosti umožňuje realizovat stovky tisíc projektů na pomoc malým a středním podnikům ve všech regionech EU. Řada opatření prostřednictvím kvalitního vzdělávání a odborné přípravy investuje do lidí a podporuje jejich (re)integraci do zaměstnání, podporuje významné projekty v reálné ekonomice a přispívá ke strukturálním změnám, výzkumu a inovacím v členských státech EU. Ve společnosti, která čelí složitým výzvám v oblasti obchodu, politiky, vědy, technologie, zdravotnictví a životního prostředí, je tato mnohostranná podpora klíčovou hnací silou hospodářského růstu a vede k průlomovým objevům, které vytvářejí zisky i prosperitu v rámci hospodářství EU. Tyto investice do infrastruktury a lidského kapitálu hrají vedoucí úlohu jako katalyzátor přechodu k ekologicky a ekonomicky udržitelné Evropě, prosazování rovnosti příležitostí bez ohledu na pohlaví a plnění tří hlavních cílů na úrovni EU stanovených v **Akčním plánu pro evropský pilíř sociálních práv** ⁽¹⁴⁾, kterých má být dosaženo do roku 2030 v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby.

Směřování k silnějšímu a spravedlivějšímu hospodářství

Po silném oživení o 5,3 %, které nastalo v roce 2021, se hospodářství EU v létě 2021 vrátilo na svou úroveň výkonnosti před pandemií⁽¹⁵⁾. V roce 2021 se počet zaměstnanců v EU zvýšil o 0,9 %, přičemž došlo k nárůstu přibližně o 1,8 milionu pracovních míst. Zaměstnanost se zvýšila téměř ve všech skupinách podle vzdělání, věku a pohlaví, přičemž do třetího trimestru roku 2021 získal zaměstnání přibližně 1 milion nezaměstnaných lidí. To vedlo k tomu, že početnost pracovní síly EU ve třetím čtvrtletí roku 2021 překročila úroveň před pandemií o 0,3 %. V odvětvích nejvíce postižených opatřeními omezujícími volný pohyb osob, jako je odvětví ubytování, stravování a cestování, však došlo k poklesu zaměstnanosti. Rostoucí ceny surovin a energie – silně zhoršené ruskou

⁽¹⁴⁾ [Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv.](#)

⁽¹⁵⁾ Viz [Evropská hospodářská prognóza, zima 2022.](#)

neoprávněnou a nevyprovokovanou agresivní válkou proti Ukrajině – navíc značně snížily ⁽¹⁶⁾ očekávání růstu.

Evropský sociální fond pro období 2014–2020 i nadále pozitivně přispívá ke snižování míry nezaměstnanosti a chudoby, které jsou i nadále jedním z největších problémů občanů EU.

Přestože se provádění Evropského sociálního fondu plus zpozdilo kvůli pozdnímu přijetí jeho právního základu, stejně jako tomu bylo v případě všech ostatních fondů politiky soudržnosti, jeho předcházející program od roku 2014 poskytl pomoc 45,3 milionu lidí, z čehož více než 5,4 milionu lidí včetně samostatně výdělečně činných osob našlo práci, a zbytek dosáhl dalších milníků, jak je uvedeno v následujících oddílech.

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům přispívá k dynamičtějšímu a konkurenceschopnějšímu hospodářství EU tím, že zlepšuje dovednosti a zaměstnatelnost propuštěných osob.

Díky rozšířené oblasti působnosti tohoto fondu v programovém období 2021–2027 bylo v roce 2021 podáno osm žádostí čtyř členských států s cílem pomoci 3 500 propuštěným pracovníkům. V pěti z těchto případů byla hlavním faktorem, který vedl k propuštění, pandemie COVID-19. Rozpočtový orgán navíc v roce 2021 schválil šest žádostí obdržných v roce 2020 podle předchozího nařízení. Čtyři z těchto žádostí souvisely s hospodářskou krizí vyplývající z pandemie. Pomoc z tohoto fondu zahrnuje balíčky individualizovaných služeb s cílem propuštěné pracovníky co nejrychleji znovu začlenit do udržitelného zaměstnání.

Rozpočet EU přispívá k posílení jednotného trhu prostřednictvím Programu pro jednotný trh.

Rozpočet ve výši 4,24 miliardy EUR na tento program, který byl vytvořen za účelem posílení správy jednotného trhu, pokrývá širokou škálu různých činností, které byly dříve financovány v rámci samostatných programů (Program EU pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků, evropský statistický program, finanční a nefinanční výkaznictví a auditorské standardy, zapojení spotřebitelů do tvorby politik v oblasti finančních služeb, program pro spotřebitele a potraviny a krmiva) a **výsadních rozpočtových položek Komise**. Navzdory pozdnímu přijetí právního základu tohoto programu se Komisi podařilo v roce 2021 pokrýt všechny jeho složky.

Rozpočet EU se snaží mobilizovat veřejné a soukromé investice tím, že se zaručuje za investice prováděcích partnerů,

jako je například skupina Evropské investiční banky a další finanční instituce. To je úloha Fondu InvestEU, který zahrnuje také zvláštní nástroj pro malé a střední podniky. Prostřednictvím rozpočtové záruky EU ve výši 26,15 miliardy EUR, podpořené částkou 10,46 miliardy EUR z rozpočtu EU, bude řešit velké investiční mezery v oblastech, které mají klíčový význam pro budoucnost. Navíc se očekává, že nejméně 30 % prostředků z Fondu InvestEU přispěje k boji proti změně klimatu. Navzdory pokročilým jednáním o záruční dohodě InvestEU se skupinou Evropské investiční banky spolu s vyhlášením první výzvy k vyjádření zájmu v dubnu 2021 nebyly do konce roku 2021 podepsány žádné záruční dohody s prováděcími partnery. Záruční dohoda se skupinou Evropské investiční banky byla podepsána v březnu 2022 a v budoucnu se očekává uzavření dalších dohod.

⁽¹⁶⁾ V jarní hospodářské prognóze 2022 se nyní očekává reálný růst hrubého domácího produktu v EU i v eurozóně na úrovni 2,7 % v roce 2022 a 2,3 % v roce 2023, což představuje pokles ze 4,0 % a 2,8 % (v eurozóně 2,7 %), viz [průběžná zimní hospodářská prognóza 2022](#).

Politika soudržnosti: řešení nerovností v reakci na pandemii

Fondy politiky soudržnosti hrají kromě své tradiční úlohy, která spočívá v podpoře investic a řešení nerovností ve všech regionech EU, i nadále klíčovou úlohu v pomoci členským státům řešit bezprostřední hospodářské, sociální a zdravotní dopady krize COVID-19. Fondy politiky soudržnosti tradičně podporují všechny regiony a města v EU, čímž stimulují tvorbu pracovních míst, konkurenceschopnost podniků, hospodářský růst a udržitelný rozvoj a zlepšují kvalitu života občanů. Stejně jako v roce 2020 prokázala Komise i v roce 2021 větší flexibilitu při provádění fondů politiky soudržnosti, aby členským státům poskytla dodatečnou likviditu při jejich úsilí o zvládnutí nepříznivých důsledků pandemie COVID-19.

Fond evropské pomoci nejchudším osobám na období 2014–2020 pomohl zmírnit nejhorší formy chudoby v EU tím, že poskytl pomoc nejchudším osobám v oblasti potravin, základního zboží a podpory sociálního začleňování. V roce 2020 ⁽¹⁷⁾ bylo přibližně 15 milionům lidí rozděleno téměř 428 000 tun potravin, 1,96 milionu lidí obdrželo materiální pomoc a 30 000 lidí využilo podporu v oblasti sociálního začleňování. Ve srovnání s předchozími lety se jedná o nárůst, který lze zčásti přičíst dopadu pandemie COVID-19, v jejímž důsledku zůstala řada lidí bez práce a hrozí jim chudoba a sociální vyloučení.

Zahájení programů na období 2021–2027 bylo velmi náročné. Příprava vnitrostátních a regionálních programů na období 2021–2027 byla ovlivněna pozdním přijetím víceletého finančního rámce na období 2021–2027. Komise intenzivně spolupracovala s členskými státy na co nejrychlejší přípravě a dokončení nových programů. Přípravy v členských státech probíhaly souběžně například s přípravou plánů pro oživení a odolnost, což v některých členských státech představovalo provozní problém.

Provádění v roce 2021 odráželo především projekty a zdroje z předchozího víceletého finančního rámce ⁽¹⁸⁾. Vedle urychlení plateb v rámci předchozích fondů politiky soudržnosti se v současné době rychle kumulují výsledky z předchozích programů.

S podporou regionálního fondu od roku 2014 ⁽¹⁹⁾:

- Bylo ušetřeno 4,4 milionu tun CO₂;
- 5,5 milionu domácností získalo přístup k širokopásmovým rychlostem alespoň 30 megabytů za sekundu;
- v podporovaných podnicích bylo vytvořeno 238 000 pracovních míst;
- 52 milionů lidí využilo nových nebo modernizovaných zdravotnických služeb.

⁽¹⁷⁾ Poslední známé údaje za Evropský sociální fond a Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí.

⁽¹⁸⁾ 350 miliard EUR v rámci dlouhodobého rozpočtu na období 2014–2020 a 392 miliard EUR v rámci dlouhodobého rozpočtu na období 2021–2027.

⁽¹⁹⁾ Tyto údaje představují kumulativní úspěchy za období 2014–2020 do konce roku 2020 pro Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti.

Podpora vzdělávání a odborné přípravy

Kromě investic do fyzické infrastruktury poskytuje rozpočet EU také zásadní podporu pro budování lidského kapitálu a poskytování příležitostí, například prostřednictvím Evropského sociálního fondu a Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí, které do roku 2020 podpořily 45,3 milionu osob. Do konce roku 2020 získalo kvalifikaci 7,4 milionu osob, 2,2 milionu osob se účastnilo vzdělávání nebo odborné přípravy díky podpoře Evropského sociálního fondu a Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí, a 3,4 milionu mladých lidí využívalo Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí. Do konce roku 2021 obdržely členské státy v souvislosti s Iniciativou na podporu zaměstnanosti mladých lidí 4,5 miliardy EUR.

Výzkum a inovace EU pomáhají chránit občany a hodnoty EU a hrají v hospodářství EU stále významnější úlohu. Přinášejí výhody spotřebitelům i pracovníkům, vytvářejí lepší pracovní místa, budují ekologičtější společnost a zlepšují kvalitu života v EU. Mají rovněž klíčový význam pro zachování konkurenceschopnosti EU na světovém trhu. Prostřednictvím inovační politiky, která slouží jako rozhraní mezi výzkumem a technologickým rozvojem a průmyslovou politikou, si kladou za cíl vytvořit příznivý rámec pro uvádění nápadů na trh. Rozpočet EU poskytuje financování výzkumu a inovací včetně cílené podpory pro malé a střední podniky, které představují 99 % podniků v EU⁽²⁰⁾. Jedním z cílů programu Horizont Evropa je podporovat všechny formy inovací, usnadňovat technologický rozvoj, demonstrace a přenos technologií a znalostí a posilovat zavádění a využívání inovativních řešení.

V roce 2021 předložila Komise první pracovní program v rámci programu Horizont Evropa. V této souvislosti vybrala 65 inovativních začínajících podniků a malých a středních podniků, které obdrží 363 miliony EUR na financování průlomových inovací prostřednictvím akcelérátoru Evropské rady pro inovace, které jim pomohou uvést jejich inovace na trh a rozvíjet se.

- V listopadu vyhlásila Komise vítěze Ceny EU pro ženy inovátorky za rok 2021 a ocenění Evropské hlavní město inovací. Podnikatelkou, která byla vyznamenána v roce 2021, byla Merel Boers (Nizozemsko), spoluzakladatelka a generální ředitelka společnosti NICO-LAB dodávající špičkové technologie, které pomáhají lékařům při zlepšování neodkladné péče. Ocenění Evropské hlavní město inovací v roce 2021 získalo německé město Dortmund za podporu inovací ve společenství.

Zlepšení integrace rozměru genderové rovnosti

V roce 2021 podnikla Komise další kroky k provedení své strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 ⁽²¹⁾, která stanoví posílené odhodlání Komise vytvořit takovou Unii, která bude založená na skutečné rovnosti. Komise posílila zejména identifikaci a analýzu dopadů rovnosti žen a mužů v rámci postupů zlepšování právní úpravy (jak pro posouzení dopadů, tak pro hodnocení).

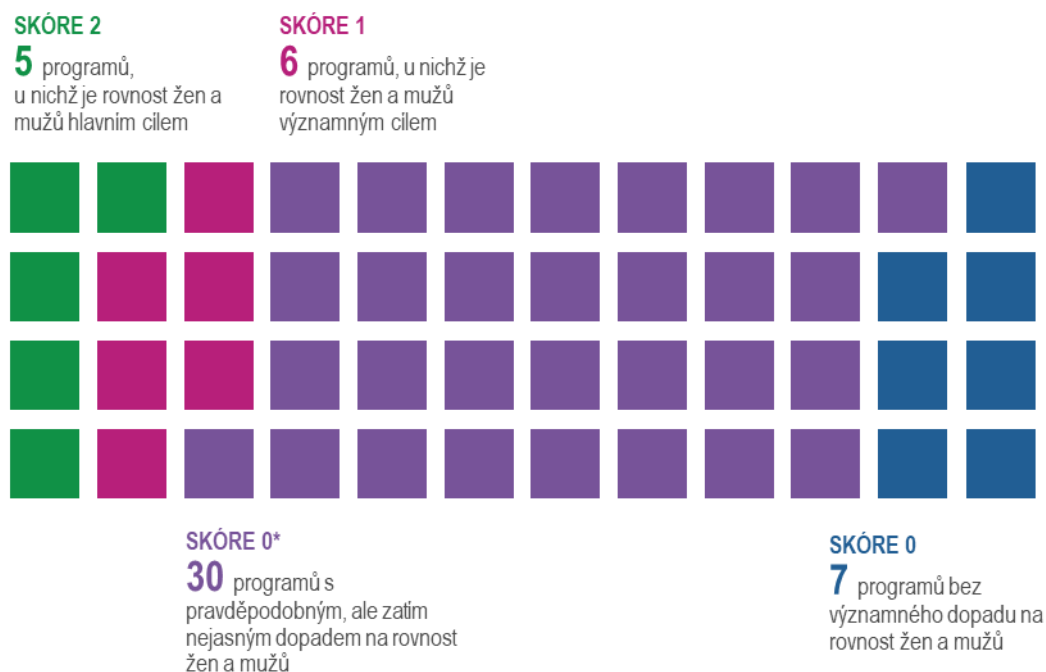
Rozpočet EU významně přispívá k cílům v oblasti rovnosti. Nástroj NextGenerationEU a dlouhodobý rozpočet na období 2021–2027 poskytují širokou škálu finančních nástrojů EU a nástrojů EU pro rozpočtové záruky na podporu opatření podporujících účast žen na trhu práce a rovnováhu

⁽²⁰⁾ Viz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.LI.2020.433.01.0028.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2020%3A433I%3ATOC>.

⁽²¹⁾ Viz https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_cs.

mezi pracovním a soukromým životem. Investice do pečovatelských zařízení, podpora podnikání žen, boj proti genderové segregaci v některých profesích a řešení nerovnováhy v zastoupení dívek a chlapců v některých odvětvích vzdělávání a odborné přípravy jsou nanejvýš důležité. Prostřednictvím některých iniciativ, jako je například složka Daphne programu Občané, rovnost, práva a hodnoty, jsou poskytovány účelově vázané finanční prostředky organizacím občanské společnosti a veřejným institucím podporujícím cíl rovnosti, a to i v konkrétních vysoce relevantních oblastech, jako je boj proti genderově podmíněnému násilí.

Komise vypracovala – s předstihem oproti plánovanému termínu – pilotní metodiku pro měření výdajů souvisejících s rovností žen a mužů. Komise se k vypracování této metodiky zavázala v rámci interinstitucionální dohody připojené k víceletému finančnímu rámci na období 2021–2027. Pro každý program je intervencím přiděleno na co nejpodrobnější úrovni skóre 0, 1, 2 nebo 0*. Skóre 0, 1 a 2 odráží rozsah, v jakém je rovnost žen a mužů cílem rozpočtových intervencí EU. Skóre 0* se přisuzuje těm intervencím, které mohou mít dopad na rovnost žen a mužů, avšak Komise u nich v současné době není schopna tento dopad posoudit a odůvodnit. Toto skóre bude aktualizováno, jakmile bude k dispozici dostatek informací. Komise podává zprávy o výsledcích uplatňování této pilotní metodiky v rámci tohoto balíčku. Níže uvedený graf představuje rozdělení programů na základě maximálního skóre přiděleného (některým) jejich intervencím.

Počet programů způsobilých pro každé ze čtyř těchto skóre (0, 0*, 1 a 2), která jsou navrhována v rámci této metodiky. Program může splňovat předpoklady pro více než jedno skóre. V takovém případě jsou jeho realizované roční závazky rozděleny podle jednotlivých skóre.

Zdroj: Evropská komise.

Nástroj pro oživení a odolnost je rovněž navržen tak, aby podporoval zásady rovnosti žen a mužů. 22 plánů pro oživení a odolnost přijatých v roce 2021 zahrnuje 115 opatření zaměřených na rovnost žen a mužů. Tato opatření zahrnují reformy zaměřené na snížení rozdílů v odměňování žen a mužů, boj proti nerovnosti mezi ženami a muži, podporu zvyšování kvalifikace žen a podporu pružného uspořádání pracovní doby. Pokud jde o investice, tento nástroj k nim přispívá prostřednictvím široké škály intervencí. Schválené plány pro oživení a odolnost například zahrnují opatření ke zlepšení sociální infrastruktury a infrastruktury péče o nejmenší děti, zavedení certifikátů rovnosti žen a mužů pro podniky, poskytování odborné přípravy s cílem posílit podnikatelské dovednosti žen, zřízení linky podpory pro ženy ve venkovských a městských oblastech a zlepšení regulace povolání, která vykonávají tradičně ženy (jako je například práce v domácnosti a sociální péče)

Plnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030

Rozpočet EU a nástroj NextGenerationEU významně přispívají k cílům stanoveným v Agendě OSN pro udržitelný rozvoj 2030, jejichž cílem je dosáhnout posunu v oblasti transformace do roku 2030, podle něhož nesmí být nikdo opomenut. Agenda pro období do roku 2030 je společný plán přijatý pod záštitou Organizace spojených národů za mírový a prosperující svět a má nesmírný význam z hlediska hodnot EU a budoucnosti Evropy. Od přijetí agendy v roce 2015 dosáhla EU významného pokroku při plnění cílů udržitelného rozvoje, při provádění cílů udržitelného rozvoje ve svých vnitřních i vnějších politikách a své úsilí dále zintenzivňuje. Pandemie COVID-19 ukázala, že úplné provedení agendy do roku 2030 je zásadní pro to, aby se po krizi uplatnila zásada lepší rekonstrukce. Cíle udržitelného rozvoje poskytují univerzální plán udržitelného oživení.

EU zahájila přechod k nízkouhlíkovému, klimaticky neutrálnímu, oběhovému hospodářství s účinným využíváním zdrojů, které jde ruku v ruce s větší bezpečností, prosperitou, rovností a začleněním. Vzhledem k tomu je při koncipování a provádění výdajových programů EU cílem plnění cílů v každé oblasti politiky při současné podpoře udržitelnosti prostřednictvím opatření a zásahů příslušných programů. Prostřednictvím Evropského konsensu o rozvoji EU rovněž sladila svůj přístup k politice v oblasti mezinárodní spolupráce a rozvoje s Agendou do roku 2030, a cíle udržitelného rozvoje a Pařížská dohoda zaujaly ústřední místo v její vnější činnosti.

Vzhledem ke vzájemně propojené povaze těchto cílů je většina rozpočtových programů EU koncipována tak, aby řešily více cílů udržitelného rozvoje. V současné době k plnění těchto cílů přispívá přes 85 % programů financovaných z rozpočtu EU (41 ze 48). Těchto 41 programů představovalo 96 % celého rozpočtu EU. Příklady, jak rozpočet EU přispívá k plnění agendy pro udržitelný rozvoj, jsou uvedeny níže.

Fond evropské pomoci nejchudším osobám od března 2020 do prosince 2021 spolufinancoval projekt „Distribuce potravinových balíčků studentům“ v hodnotě 1,4 milionu EUR. Projekt byl zaměřen na nejvíce znevýhodněné studenty vysokoškolského vzdělávání ve francouzském regionu Nouvelle-Aquitaine.

Společná zemědělská politika přispívá k cíli dosažení lepší výživy. Prostřednictvím svého školního projektu EU podporuje distribuci ovoce, zeleniny a mléka do škol v celé EU společně se vzdělávacími opatřeními týkajícími se zemědělství EU a přínosů zdravé výživy. Na období 2017–2023 byla z celkového rozpočtu EU přidělena částka 220,8 milionu EUR na každý školní rok.

V roce 2021 bylo v rámci **nástroje pro mimořádnou podporu** uvolněno přibližně 16 milionů EUR na vytvoření nezbytné infrastruktury pro vydávání a ověřování interoperabilních digitálních certifikátů EU COVID-19 s cílem usnadnit bezpečný a volný pohyb občanů v rámci EU během pandemie.

Iniciativa „**Vzdělání nepočká**“, kterou EU od jejího vzniku v roce 2016 podpořila částkou 27,5 milionu EUR, umožnila poskytnout vzdělání 4,6 milionu dětí a mladých lidí, z nichž polovinu tvoří dívky, ve 34 zemích postižených krizí, a vyškolit více než 70 000 učitelů. V rámci cílených opatření v reakci na pandemii COVID-19 pronikla tato iniciativa k 29,2 milionu dětí a mladých lidí a podpořila více než 88 000 učitelů.

Ve Švédsku pomohl projekt, který probíhal v letech 2016 až 2019 a byl financován částkou 1,6 milionu EUR z **Evropského sociálního fondu plus**, přibližně 700 nově příchozím migrujícím ženám urychlit proces hledání práce nebo odborné přípravy a zároveň odstranit genderové stereotypy.

V roce 2021 poskytovala služba monitorování území programu **Copernicus** téměř v reálném čase informace o globálních vnitrozemských vodních útvarech a jejich sezónním doplňování včetně potenciální dostupnosti vody ze sněhu a ledové pokrývky.

Nástroj pro propojení Evropy poskytl do konce roku 2020 finanční pomoc ve výši 1 052 milionů EUR na projekt synchronizace pobaltských států, který umožní třem pobaltským státům získat plnou kontrolu nad svými elektrickými sítěmi a posílit energetickou bezpečnost.

V Albánii využilo od roku 2020 opatření ke zmírnění dopadu pandemie COVID-19 na hospodářství v rámci podpory z **nástroje předvstupní pomoci** poskytnuté programu „Sociální začleňování“ 173 091 zaměstnanců a 65 574 osob.

Evropský fond pro strategické investice podpořil k 31. prosinci 2020 investice do dopravní infrastruktury ve výši přibližně 9,3 miliardy EUR na podporu dopravních sítí a čistších vozových parků a na snížení přetížení a vzniku míst s nedostatečnou propustností.

V roce 2020 bylo v rámci programu **humanitární pomoci** poskytnuto 900 milionů EUR násilně vysídlenému obyvatelstvu a jeho hostitelským komunitám.

V letech 2021–2024 byla poskytnuta podpora z **programu Erasmus+** ve výši 1 milionu EUR na projekt „Odolnost měst a přizpůsobení se pro Indii a Mongolsko“. Cílem tohoto projektu je podporovat zelenou a modrou infrastrukturu prostřednictvím terciárního vzdělávání obohaceného o informační technologie a propojeného s trhy práce.

Ve Španělsku byl díky projektu Ecotex v rámci programu **LIFE** vyvinut inovativní, ekologicky účinný a vysoce replikovatelný systém recyklace polyesterového textilního odpadu. Tento systém zvýšil oběhovost obuvnického průmyslu a snížil emise skleníkových plynů.

 <p>13 CLIMATE ACTION</p>	<p>V rámci podpory EU poskytované zámořským zemím a územím je prioritou financování ve výši 4 milionů EUR, které bude poskytnuto v letech 2021–2027 v rámci spolupráce EU s francouzskými jižními a antarktickými územími, ochrana biologické rozmanitosti.</p>	 <p>14 LIFE BELOW WATER</p>	<p>Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond poskytne v období 2021–2027 6,1 miliardy EUR na podporu udržitelnosti rybolovných a akvakulturních činností ve vodách EU, jakož i na postupnou obnovu a zachování populací ryb a biologické rozmanitosti našich mořských stanovišť.</p>
 <p>15 LIFE ON LAND</p>	<p>Evropský fond pro regionální rozvoj poskytl v letech 2016–2019 podporu ve výši 763 292 EUR na projekt „Polský atlas intenzity dešťů“. Jedná se o on-line digitální a komplexní systém mapování srážek, jehož cílem je lepší ochrana polských měst před následky příválových dešťů.</p>	 <p>16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS</p>	<p>Evropský portál e-Justice, který byl zřízen z prostředků programu Spravedlnost, usnadňuje přístup ke spravedlnosti v celé EU a v roce 2021 ho využilo 4,4 milionu návštěvníků.</p>

V prosinci 2021 byla v rámci **mechanismu civilní ochrany Unie** zřízena síť znalostí EU v oblasti civilní ochrany. Jejím cílem je usnadnit sdílení zkušeností a získaných poznatků a informovanější rozhodování pro účinnější a efektivnější prevenci, připravenost a odezvu.

Zdroj: Evropská komise.

4. Posílení Evropy jako geopolitického aktéra

EU podporuje multilateralismus a světový řád založený na pravidlech prostřednictvím aktivnější úlohy a silnějšího hlasu EU ve světě. Usiluje o koordinovaný přístup k vnější činnosti – od rozvojové spolupráce až po společnou zahraniční a bezpečnostní politiku –, který Evropě zajistí silnější a jednotnější hlas ve světě. Jedním z cílů EU je podporovat vlastní hodnoty, svobodu a demokracii v sousedních zemích a ve světě obecně. Nedávný vývoj jen podtrhuje potřebu koordinovaného evropského přístupu k naléhavým geopolitickým výzvám.

V roce 2021 využila Komise veškerou flexibilitu, kterou jí poskytuje rozpočet EU, k tomu, aby reagovala na již tak mimořádně nestabilní geopolitické prostředí. Zneužívání migrace na východních hranicích EU vyžadovalo okamžitou reakci, a EU se v plném rozsahu zapojila do pomoci sousedním zemím a mezinárodním partnerům s cílem posílit jejich odolnost vůči celé řadě dalších výzev, mezi něž patřila zejména pandemie COVID-19, humanitární krize a následné migrační pohyby.

Rozpočet EU stojí v čele snah Evropské unie o podporu partnerských zemí, prosazování jejich širších geopolitických cílů a podporu jejich hodnot v celosvětovém měřítku. Nový integrovaný Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci posiluje schopnost EU jako geopolitického aktéra v době výjimečných výzev v sousedství Evropy i mimo ně. Tuto potřebu jasně dokládá nevyprovokovaná a neoprávněná invaze Ruska na Ukrajinu, která vyžaduje důraznou a koordinovanou evropskou reakci. Byl uvolněn rozpočet EU jak s cílem poskytnout okamžitou pomoc Ukrajině a jejímu lidu, tak pomoci členským státům při podpoře osob prchajících z Ukrajiny.

Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci

- 60 miliard EUR na **zeměpisné programy** včetně nejméně 19 miliard EUR pro sousedství a 29 miliard EUR pro subsaharskou Afriku.
- 6 miliard EUR na **tematické programy** (lidská práva a demokracie; organizace občanské společnosti; mír, stabilita a předcházení konfliktům; a globální výzvy).
- 3 miliardy EUR na **mechanismus rychlé reakce**, který EU umožňuje rychle reagovat na krize, přispívat k míru, stabilitě a předcházení konfliktům, posilovat odolnost států, společností, komunit a jednotlivců a propojovat humanitární pomoc a rozvojovou činnost. Zajišťuje také včasné kroky k řešení potřeb a priorit zahraniční politiky EU.
- 10 miliard EUR na **rezervu nepřidělených finančních prostředků** na doplnění kteréhokoli z výše uvedených programů a mechanismu rychlé reakce v případě nepředvídaných okolností, nových potřeb, vznikajících výzev nebo nových priorit.

Rozpočet EU jako katalyzátor posílené odolnosti v partnerských zemích

Kromě vznikající krize na hranicích EU v roce 2021 EU i nadále podporovala partnerské země při udržování stability a podpoře jejich rozvoje. Hlavním problémem v průběhu roku byla pandemie COVID-19 a z ní vyplývající dopady na celou řadu společenských a hospodářských odvětví. Pandemie nastala v době již existujících krizí, čímž vzniklo velmi náročné prostředí. Posilování odolnosti partnerských zemí proto mělo pro vnější činnost EU zásadní význam. Bylo ho dosaženo na základě různých prostředků finanční pomoci na boj proti hospodářským dopadům omezení volného pohybu osob a na zvýšení odolnosti zdravotnických odvětví.

S využitím přístupu „tým Evropa“⁽²²⁾ dosahovala globální reakce EU na pandemii COVID-19 výše 46 miliard EUR a dotkla se více než 130 zemí po celém světě. Uvedené finanční prostředky byly použity na pomoc zemím při řešení této mimořádné situace v oblasti zdraví, k posílení jejich systémů zdravotní péče, stanovení opatření v oblasti vody a hygieny a zmírnění socioekonomických důsledků pandemie. Přístup „tým Evropa“ pomohl EU a jejím členským státům, aby se v roce 2021 staly největším dárce iniciativy globálního přístupu k očkovacím látkám proti onemocnění COVID-19 (COVAX), když na nákup očkovacích látek proti COVID-19 poskytly přes 3 miliardy EUR. V důsledku toho se podařilo dosáhnout cíle, jímž bylo sdílet do konce roku 2021 více než 250 milionů dávek očkovacích látek se zeměmi s nízkými a středními příjmy. Komise navíc podpořila výzkum a inovace v oblasti terapeutik, diagnostických přípravků a očkovacích látek a zahájila iniciativu v rámci Týmu Evropa na podporu místní výroby léčiv a očkovacích látek v Africe jako klíčový výstup summitu Evropské unie a Africké unie. V zemích procesu rozšíření a v zemích evropského sousedství uvolnila EU více než 4,5 miliardy EUR na pomoc při zmírňování dopadů pandemie. Jen na Ukrajině před zahájením neoprávněné a nevyprovokované ruské invaze vyplatila EU za tímto účelem makrofinanční pomoc ve výši 600 milionů EUR.

EU uzavřela silné humanitární partnerství s Organizací spojených národů, a v roce 2021 zaujímala vedoucí postavení v oblasti celosvětových humanitárních darů, přičemž vedle oblasti Sahelu působila i v postižených zemích, jako je například Afghánistán, Etiopie, Jižní Súdán, Sýrie, Turecko, Ukrajina, Venezuela a Jemen. V průběhu tohoto roku EU díky výraznému posílení rozpočtu uvolnila na humanitární pomoc 2,19 miliardy EUR.

Humanitární situace v Afghánistánu a v okolním regionu se v roce 2021 drasticky zhoršila, což si vyžádalo úpravu priorit a bezodkladnou pomoc. Probíhající konflikt, nejistota, extrémní sucho a pandemie COVID-19 způsobovaly již před současnou krizí rozsáhlé utrpení a vysídlování obyvatel Afghánistánu a okolního regionu. Situace se dále zkomplikovala v důsledku obsazení Kábulu Tálibánem dne 15. srpna. Evropská unie v roce 2021 zečtyřnásobila financování své humanitární pomoci na celkových 222 milionů EUR a předpokládá, že se tato pomoc dostane nejméně k 5 milionům příjemců v krajní nouzi. Od září do prosince bylo také do Kábulu přepraveno humanitárním leteckým mostem EU 280 tun nákladu – zejména zdravotnického vybavení, dodávek souvisejících s onemocněním COVID-19 a potravin. Komise navíc zaměřila své úsilí na prevenci zhroucení této země a na socioekonomické dopady uvnitř i vně afghánských hranic, přičemž věnovala zvláštní pozornost právům žen a dívek. Již probíhající projekty byly přeorientovány a bylo přiděleno 250 milionů EUR na podporu základních potřeb a živobytí (původně označovanou jako humanitární pomoc+) zaměřenou na zachování minimálních základních služeb (včetně vzdělávání a zachování základního živobytí).

⁽²²⁾ Přístup „tým Evropa“ se skládá z Evropské unie, členských států EU – včetně jejich prováděcích agentur a veřejných rozvojových bank – jakož i z Evropské investiční banky (EIB) a Evropské banky pro obnovu a rozvoj (EBRD). Přístup „tým Evropa“ se uplatňuje jak na mezinárodní úrovni, tak na úrovni jednotlivých zemí, a je inkluzivním procesem otevřeným všem členským státům EU, jejich prováděcím organizacím i a finančním institucím.

Pokud jde o nedávný vývoj v oblasti rovného přístupu k sekundárnímu vzdělávání, většina učitelů, na něž se zaměřuje podpora EU, obdržela mimořádnou finanční podporu během zimních měsíců (kdy jim nebyly vypláceny platy).

Další podpora v roce 2021

- **Byly poskytnuty 3 miliardy EUR na mimořádnou makrofinanční pomoc s cílem omezit hospodářské dopady pandemie COVID-19** v 10 zemích, o něž se má EU rozšířit, a partnerských zemích politiky sousedství.
- **Celkem 82 zemí obdrželo od EU podporu na humanitární spolupráci.**
- **2,3 milionu mladých lidí** v situaci humanitární krize získalo přístup ke vzdělání.
- Bylo poskytnuto **5,5 milionu očkovacích dávek** kojencům z řad uprchlíků v Turecku v rámci nástroje pro uprchlíky v Turecku.
- Členské státy poskytly **4,2 milionu dávek** očkovacích látek proti COVID-19 na západním Balkáně a 2,2 milionu těchto dávek bylo poskytnuto prostřednictvím nástroje COVAX.
- Byl zaveden balíček finanční pomoci ve výši **3,4 miliardy EUR** na boj proti pandemii COVID-19 a jejím socioekonomickým dopadům na západním Balkáně.
- Byla uvolněna **1 miliarda EUR** na nákup očkovacích látek prostřednictvím nástroje COVAX.
- Bylo dodáno **500 tun** základního zdravotnického materiálu a nákladu humanitární pomoci na podporu některých nejzranitelnějších světových komunit pomocí humanitárního leteckého mostu.
- Bylo vydáno 78 výzev k využití **mechanismu civilní ochrany EU** v reakci na **lesní požáry** na západním Balkáně, **zemětřesení a hurikán** na Haiti a **pandemii COVID-19** v zemích mimo EU.

Podpora hodnot EU v sousedství i mimo něj

Rozpočet EU pomáhá prosazovat hodnoty EU v zahraničí, podporovat ekonomiky partnerských zemí a stabilizovat sousední země posilováním jejich odolnosti vůči současným i budoucím výzvám. Hlavními cíli politiky vnější činnosti Komise proto je posílení právního státu, demokracie a lidských práv a podpora řádné správy věcí veřejných a zastřešujících priorit, jako je například souběžná transformace. Nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa s přidělem 80 miliard EUR na období 2021–2027 pomůže stimulovat udržitelné dlouhodobé socioekonomické oživení a vytváření pracovních míst v sousedství EU.

Pokud jde o Gruzii, Moldavsko a Ukrajinu, události z let 2021 a 2022, zejména ruská agresivní válka proti Ukrajině – ještě více posílily jejich aspirace na vstup do Unie. Svě žádosti o členství již předložily a Komise v brzké době poskytne svá stanoviska. Ostatní kandidáti na přistoupení prokázali v mnoha případech pokrok až na určité výjimky. Odměňování pokroku tam, kde je to vhodné, postupem do příslušné další fáze příslušných procesů je klíčem k důvěryhodnosti Unie a jejímu geopolitickému vlivu. Nástroj předvstupní pomoci III s rozpočtem na rok 2021 ve výši 1,9 miliardy EUR je zásadním činitelem, který usnadňuje přijímání a provádění potřebných politických, institucionálních, právních, správních, sociálních a hospodářských reforem v kandidátských zemích a

potenciálních kandidátských zemích, jako je Albánie, Bosna a Hercegovina, Kosovo ⁽²³⁾, Černá Hora, Severní Makedonie, Srbsko a Turecko.

Úspěchy v bezprostředním sousedství EU do konce roku 2021

- Bylo postaveno 8 826 bytových jednotek.
- V souladu s rámcovou směrnicí EU o vodě bylo vybudováno 75 stanic pro monitorování vod.
- V oblasti prevence a potírání násilí páchaného na ženách působilo 400 organizací.
- V Turecku bylo modernizováno 12 000 vzdělávacích zařízení.

Ve vzdálenějších oblastech **byly z rozpočtu EU podporovány zranitelné osoby poskytováním pomoci při záchraně životů v zemích postižených konfliktem, jako jsou například Afghánistán, Etiopie a Jemen**. EU nadále podporovala zranitelné osoby v Sýrii a syrské uprchlíky v Turecku a dalších zemích v regionu. V březnu 2021 přijala Komise nový strategický výhled, jehož cílem je posílit globální humanitární dopad EU a pokračovat v zajišťování jejího vedoucího postavení, aby bylo možné řešit bezprecedentní soubor problémů, s nimiž se humanitární úsilí potýká. Tyto iniciativy umožní efektivnější využívání zdrojů; zajistí rychlejší poskytování humanitární pomoci podporou humanitárních partnerů – včetně vytvoření kapacity pro evropskou humanitární reakci s využitím přístupu týmu Evropa; rozšíří dárcovskou základnu v Evropě a mimo ni a budou řešit příčiny krizí poskytováním humanitární pomoci v úzké spolupráci s organizacemi pro rozvoj a budování míru.

EU věnuje přibližně 10 % svého rozpočtu na vnější činnost, kdy poskytuje partnerským zemím finanční prostředky ve formě grantů, veřejných zakázek, finančních nástrojů, rozpočtových záruk a rozpočtové podpory. Komise spolupracuje s mezinárodními organizacemi, soukromými subjekty a členskými státy s cílem zvýšit dopad podpory EU. Několik příkladů:

- V klíčové oblasti změny klimatu poskytla EU v roce 2021 technickou podporu 60 partnerským zemím za účelem modernizace a provádění jejich vnitrostátně stanovených příspěvků se zvláštním zaměřením na odvětví udržitelné energetiky.
- V roce 2021 bylo zahájeno provádění iniciativy NaturAfrica v šesti krajinách v daném regionu a v několika zemích (Benin, Burundi, Kamerun, Kongo, Demokratická republika Kongo a Togo). Cílem iniciativy NaturAfrica je zlepšit živobytí 65 milionů lidí, zadržet až 21 miliard tun uhlíku, stabilizovat 3 miliony km² půdy a zajistit bezpečnost vody. Komise rovněž přislíbila částku v bezprecedentní výši 1 miliardy EUR na ochranu, obnovu a udržitelné obhospodařování lesů v období let 2021–2024.
- Projektem sponzorovaným prostřednictvím spolupráce mezi Komisí Africké unie a Evropskou komisí jsou víceúrovňové služby v oblasti monitorování a hodnocení povodní pro západní Afriku. Tento projekt má sedm prováděcích partnerů z pěti afrických zemí: z Beninu, Burkiny Faso, Pobřeží slonoviny, Ghany a Nigérie.
- Globální nástroj technické pomoci EU je dlouhodobý program EU, který pomáhá partnerským zemím zlepšovat regulační rámce, posilovat institucionální kapacity a mobilizovat investice do udržitelné energie.

⁽²³⁾ Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu, a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.

- Projekt zohledňující rovnost žen a mužů v oblasti výuky a učení v raném věku, spolufinancovaný ze strany EU, přeměnil mateřské školy v 15 horských okresech ve středním Vietnamu v prostředí, kde probíhá učení založené na hře a kde je zohledňována rovnost žen a mužů, přičemž jsou do něho v maximální míře zapojeni i rodiče.

V dubnu 2021 dokončila EU a členové Organizace afrických, karibských a tichomořských států (OAKTS) jednání o návrhu dohody obnovující jejich silné partnerství, známé jako dohoda „post-Cotonou“. Předtím, než bude možno tuto dohodu použít a než vstoupí v platnost, bude nutné, aby příslušné strany dokončily své interní schvalovací postupy.

EU si udržela tempo a pokračovala ve spolupráci se svými africkými partnery a s různorodou škálou zúčastněných stran na obou kontinentech s cílem dále diskutovat o dlouhodobých prioritách, které jsou jádrem obnoveného partnerství mezi Afrikou a EU. Před šestým summitem EU a Africké unie, který se konal ve dnech 17. a 18. února 2022, se v říjnu 2021 v Kigali sešli ministři zahraničních věcí, aby projednali nejdůležitější společné priority, příležitosti a výzvy na pořadu jednání.

Strategie „Global Gateway“⁽²⁴⁾, která byla zahájena v roce 2021, vymezuje novou strategii pro posílení inteligentních, čistých a bezpečných vazeb v digitálním, energetickém a dopravním odvětví a pro posílení propojení ve zdravotní oblasti a v oblasti mezilidských vztahů prostřednictvím vzdělávání a výzkumu po celém světě. Přispívá ke zmenšování globální mezery v oblasti investic do infrastruktury na celém světě v souladu se závazkem přijatým v červnu 2021 vedoucími představiteli skupiny G7, který spočívá v zahájení transparentního partnerství na vysoké úrovni v oblasti infrastruktury založeného na hodnotách s cílem uspokojit globální potřeby rozvoje infrastruktury. V rámci přístupu „tým Evropa“ zmobilizují EU, její členské státy a evropské finanční instituce do roku 2027 společně investice ve výši až 300 miliard EUR. Tento přístup staví do centra činnosti EU udržitelnost, neboť vyžaduje, aby partnerské země dodržovaly zásady právního státu, a klade velký důraz na podporu odborných znalostí a na vytváření příznivého prostředí pro přilákání investic, jakož i na omezení rizik zadlužení v partnerských zemích.

Posilování odolnosti se vztahuje i na řešení problémů v oblasti migrace

Kromě pandemie COVID-19 byly dalším významným destabilizujícím faktorem pro sousední a partnerské země i migrační pohyby směřující do členských států EU. Ty způsobují značné problémy vzhledem k počtu přicházejících osob a politické citlivosti, což vede k rostoucí potřebě posílit odolnost.

V roce 2021 Lukašenkův režim v Bělorusku zneužil křehkého postavení migrantů ze zemí Blízkého východu a použil je jako nástroj hybridního útoku zejména na Lotyšsko, Litvu a Polsko. Tento migrační proud se přidal k již existujícím proudům přes Středozevní moře a přes Turecko. Po vyhodnocení lotyšských, polských a litevských návrhů na konkrétní opatření na podporu správy hranic poskytla Komise 185 milionů EUR na zlepšení ochrany hranic. Komise pohotově zareagovala celou řadou opatření včetně mimořádné pomoci ve výši 36,7 milionu EUR pro Litvu v srpnu, dalších 14,9 milionu EUR v prosinci na vybavení pro posílenou kontrolu hranic a 2,3 milionu EUR pro Lotyšsko.

⁽²⁴⁾ JOIN(2021) 30 final, 1.12.2021

Další pomoc

- Vyslání úředníků Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž do Lotyšska, Litvy a Polska.
- Podpora Lotyšska, Litvy a Polska ze strany Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž při dobrovolném návratu státních příslušníků třetích zemí.
- Vyslání personálu Agentury Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva do Litvy a Polska.
- Vyslání odborníků a tlumočnicků do Lotyšska a Litvy Agenturou Evropské unie pro otázky azylu.

Kromě 360 milionů EUR plánovaných pro Lotyšsko, Litvu a Polsko v rámci Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky na finanční období 2020–2027 Komise uvolnila další navýšení finančních prostředků ve výši přibližně 200 milionů EUR na roky 2021 a 2022.

Rozpočet EU poskytl významnou finanční podporu zemím, které se nacházejí na migračních trasách. Komise předložila návrh na další 3 miliardy EUR pro nástroj pro uprchlíky, který je financován výhradně z rozpočtu EU, na další podporu uprchlíků a hostitelských komunit, a na závazek ve výši 1 miliardy EUR ročně od roku 2021 prostřednictvím nástroje předvstupní pomoci. Vzhledem k vleklé povaze uprchlické krize se pomoc i nadále přesouvá od humanitární k rozvojové spolupráci, která již byla zahájena v rámci druhé tranše nástroje pro uprchlíky v Turecku, a jejímž dvojnásobným cílem je zajistit kontinuitu podpory při přechodu na vnitrostátní struktury. Komise pokračovala v podpoře uprchlíků prostřednictvím tohoto nástroje, jehož provozní rozpočet činí 6 miliard EUR. Dosud bylo vyplaceno 4,5 miliardy EUR, přičemž další 3 miliardy EUR byly vyčleněny na období 2021–2023. V roce 2021 obdrželo v rámci humanitární složky tohoto nástroje pomoc více než 1,5 milionu uprchlíků. V jižním sousedství se regionálnímu svěřenskému fondu EU v reakci na syrskou krizi podařilo poskytnout pomoc 8,4 milionu lidí, a nouzový svěřenský fond EU pro Afriku zlepšil přístup k základním veřejným službám pro více než 4 miliony lidí.

Politiky EU v oblasti obranného průmyslu usilují o zajištění konkurenceschopnosti, inovací a bezpečnosti pro všechny občany EU

Společná obranná politika se musí opírat o pevnou obrannou–průmyslovou politiku založenou na spolupráci a zaměřenou na strategické schopnosti, které splňují potřeby členských států, a na vznikající a přelomové technologie, které mají zásadní význam pro bezpečnost a obranu. Vzhledem k tomu, že výzkum a vývoj zaostávají a náklady na obranné systémy rostou, má spolupráce v rámci obranného průmyslu EU zásadní význam.

Evropský obranný fond je ambiciózní, vyvážený a inkluzivní program, který zajišťuje vysokou úroveň zapojení členských států do projektů kooperativního výzkumu a vývoje v oblasti obrany, které splňují operační potřeby ozbrojených sil. Využívání rozpočtu EU na podporu těchto projektů podporuje spolupráci, přispívá ke snížení roztržičnosti trhu a zlepšování interoperability a zvyšuje konkurenceschopnost evropského obranného průmyslu. Činnost tohoto fondu byla zahájena v roce 2021 přijetím jeho prvního ročního pracovního programu, a jeho rozpočet na období 2021–2027 činí 7,9 miliardy EUR včetně 2,6 miliardy EUR na výzkum a 5,3 miliardy EUR na rozvoj založený na schopnostech.

Podrobné údaje o Evropském obranném fondu

- V roce 2021 bylo zveřejněno třiatdvacet výzev k předkládání návrhů v celkové výši **1,2 miliardy EUR z finančních prostředků EU na podporu kooperativních projektů v oblasti obranného výzkumu a vývoje.**
- Bylo přiděleno přibližně **700 milionů EUR na projekty zaměřené na rozsáhlé a složité obranné platformy** a systémy, jako jsou stíhací systémy nové generace, flotily pozemních vozidel, víceúčelové a modulární námořní hlídkové lodi a protiraketové obranné systémy.
- Až **8 %** rozpočtu na rok 2021 je věnováno na financování **přelomových obranných technologií**, a přibližně **6 %** na otevřené výzvy pro **malé a střední podniky.**
- Malé a střední podniky představují přibližně 50 % z 1 100 subjektů, které předložily návrhy.

V roce 2021 bylo také přiděleno celkem více než 291,2 milionu EUR na 28 nových projektů z Evropského programu rozvoje obranného průmyslu, který byl předchůdcem Evropského obranného fondu.

Nedávná nevyprovokovaná a neoprávněná ruská agrese proti Ukrajině ještě více zdůraznila potřebu skutečné obranné politiky EU. EU v nedávných letech již zintenzivnila své úsilí v klíčových oblastech obrany – včetně obranného průmyslu – a vesmíru s cílem posílit své schopnosti a odolnost a lépe se tak připravit na budoucí krize.

Koordinovaná opatření na podporu Ukrajiny a členských států v přední linii

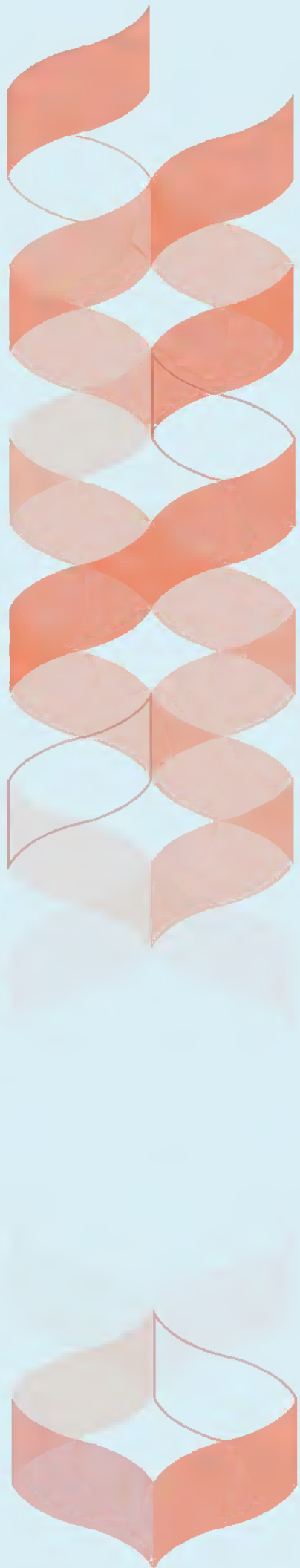

Prvním měsícům roku 2022 dominovala ruská neoprávněná a nevyprovokovaná agresivní válka proti Ukrajině. Reakce EU byla rozhodná a jednotná a zahrnovala důrazné a komplexní finanční a hospodářské sankce s cílem oslabit hospodářskou základnu Ruska, jakož i rozsáhlá opatření na podporu Ukrajiny a jejího lidu.

Důležitou roli při uskutečňování této reakce bude hrát rozpočet EU. Nezbytná věcná podpora, jako je zdravotnický materiál a vybavení, je na Ukrajinu směřována prostřednictvím mechanismu civilní ochrany EU. Komise zavedla nouzový balíček ve výši 550 milionů EUR na poskytnutí humanitární pomoci a pomoci při mimořádných událostech s cílem zajistit přístup ke vzdělání, zdravotní péči a potravinám. Mimořádná makrofinanční pomoc pomůže Ukrajině řešit její finanční potřeby a posílit hospodářskou stabilitu. Komise stojí v čele celosvětových dárcovských akcí na podporu vnitřně vysídlených osob a uprchlíků. EU poskytla Ukrajině bezprecedentní podporu rovněž prostřednictvím Evropského mírového nástroje s cílem posílit schopnosti a odolnost ukrajinských ozbrojených sil a chránit civilní obyvatelstvo. Ve svém sdělení ze dne 18. května navrhla Komise základní kameny a zásady krátkodobé pomoci Ukrajině a její obnovy. Ty budou jednoznačně vyžadovat podporu převyšující rámec prostředků, které poskytuje stávající víceletý finanční rámec.

Rozpočet EU rovněž pomáhá členským státům v přední linii vyrovnat se s humanitárním dopadem přílivu milionů lidí, kteří prchají před válkou a vstupují na území EU. Poprvé došlo k

aktivaci směrnice o dočasné ochraně s cílem nabídnout rychlou a účinnou pomoc lidem prchajícím před válkou na Ukrajině. Byly uvolněny prostředky z fondů v oblasti vnitřních věcí a z fondů politiky soudržnosti s cílem umožnit členským státům využít dostupné finanční prostředky k naléhavému řešení přílivu uprchlíků. Akce v rámci politiky soudržnosti na podporu uprchlíků v Evropě zajistila flexibilitu, která členským státům umožnila nasměrovat zbývající finanční prostředky politiky soudržnosti a prostředky z programu REACT-EU k rychlému poskytnutí mimořádné podpory. Členské státy mohou například prostřednictvím Evropského sociálního fondu poskytovat uprchlíkům různorodou podporu, mimo jiné při hledání zaměstnání, zahájení vzdělávání nebo pokračování v něm a v oblasti přístupu k péči o děti.

Příloha 2 – Vnitřní kontrola a finanční řízení

---

1. Silné nástroje pro řízení a ochranu rozpočtu EU ve složitém prostředí

Povinností Komise je co nejlépe využívat peněz daňových poplatníků na podporu dosažení cílů politik EU. Je proto zásadní zajistit, aby se finanční prostředky účinně, efektivně a hospodárně dostaly k zamýšleným příjemcům při zajištění vysoké úrovně dodržování platných pravidel. Komise usiluje o dosažení nejvyšších standardů finančního řízení při současném nastavení správné rovnováhy mezi nízkou mírou chybovosti, rychlými platbami a přiměřenými náklady na kontroly.

1.1. Rozpočet EU: široká škála oblastí, příjemců a výdajů řízených ve složitém prostředí

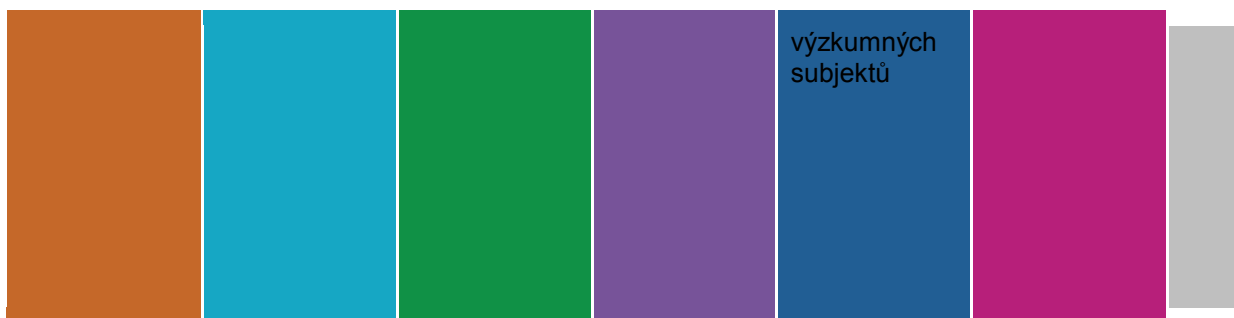
V roce 2021 činily výdaje řízené Komisí 172 miliard EUR ⁽²⁵⁾ (viz graf níže). To zahrnuje podíl rozpočtu EU řízený Komisí společně s Evropským rozvojovým fondem ⁽²⁶⁾ a se svěřenskými fondy EU. Tyto výdaje odpovídají více než 200 000 platbám v rozmezí od několika set eur (příspěvky na mobilitu v rámci programu Erasmus+) po stovky milionů eur (velké projekty, jako je Mezinárodní termonukleární experimentální reaktor (ITER) nebo programy Galileo a Copernicus, společně s rozpočtovou podporou poskytovanou rozvojovým zemím) ⁽²⁷⁾. Příjemci finančních prostředků EU jsou velmi rozmanití a početní.

Jednotný trh, inovace a digitální oblast	Soudržnost, odolnost a hodnoty	Přírodní zdroje a životní prostředí	Migrace a správa hranic	Bezpečnost a obrana	Sousedství a svět	Evropská veřejná správa 7 miliard EUR (4 %)
17,3 miliardy EUR (10 %)	75,8 miliardy EUR (44 %)	56,5 miliardy EUR (33 %)	2,5 miliardy EUR (1 %)	0,01 miliardy EUR (0 %)	12,7 miliardy EUR (7 %)	
						
V rámci výzkumného programu Horizont 2020 bylo podepsáno více než 35 000 grantů	Od roku 2014 byla poskytnuta podpora více než 1,4 milionu podniků a 45,3 milionu osob .	6,6 milionu příjemců obdrželo podporu ze zemědělských fondů	Do konce roku 2021 bylo vygenerováno o více než 1,2 miliardy digitálních certifikátů EU COVID v 60 zemích na pěti kontinentech	Na návrzích předložených v rámci Evropského obranného fondu v roce 2021 se podílelo více než 1 000 společností a	Byla poskytnuta pomoc 130 zemím mimo EU na pěti kontinentech	

⁽²⁵⁾ To nezahrnuje platby provedené v souvislosti s Nástrojem pro oživení a odolnost, kterým se zabývá příloha III.

⁽²⁶⁾ Je třeba poznamenat, že Evropský rozvojový fond byl začleněn do souhrnného rozpočtu EU pro víceletý finanční rámec na období 2021–2027.

⁽²⁷⁾ Výše příslušných výdajů Komise odpovídá platbám provedeným v roce 2021 minus předběžné financování vyplacené v roce 2021, plus předběžné financování vyplacené v předchozích letech a zúčtované v roce 2021 (definice a více podrobností viz příloha 5).

Příslušné výdaje z rozpočtu EU vynaložené Komisí v roce 2021, podle oblastí politiky, v % a v miliardách EUR

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti Evropské komise.

Obdobně jako v předchozích letech jsou více než tři čtvrtiny rozpočtu ⁽²⁸⁾ (např. výdaje na politiku soudržnosti a přírodní zdroje) prováděny v rámci sdíleného řízení. To znamená, že členské státy nebo jimi určené subjekty vybírají projekty, rozdělují finanční prostředky a řídí výdaje v souladu s právními předpisy EU a předpisy členských států a sdílejí tuto odpovědnost s Komisí. Zbytek rozpočtu je vynakládán buď přímo Komisí, nebo nepřímo ve spolupráci s pověřenými subjekty. V tabulce níže jsou popsány tři způsoby řízení.

Způsob řízení	Popis	% výdajů za rok 2021	Příklady programů/výdajů	Jiné zapojené subjekty, ve spolupráci s Komisí
Přímé řízení	Finanční prostředky vynakládá Komise	19 %	Horizont 2020; Nástroj pro propojení Evropy; správní výdaje	neuveдено (financování jde přímo příjemcům)
Nepřímé řízení	Finanční prostředky jsou vynakládány ve spolupráci s vnějšími subjekty	7 %	Erasmus+; část rozvojové a humanitární pomoci; předvstupní pomoc	Agentury, společné podniky, OSN, Světová banka, Evropská investiční banka, Evropská banka pro obnovu a rozvoj, země mimo EU
Sdílené řízení	Finanční prostředky jsou vynakládány ve spolupráci s vnitrostátními a/nebo regionálními orgány členských států, které mají první úroveň odpovědnosti	74 %	Zemědělské fondy; Evropský námořní a rybářský fond; Evropský fond pro regionální rozvoj; Fond soudržnosti; Evropský sociální fond a Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí Fondy pro migraci, správu	Platební agentury pro společnou zemědělskou politiku: 76 Řídící orgány pro fondy politiky soudržnosti: 492, ve všech členských státech

⁽²⁸⁾ Nezahrnuje Nástroj pro oživení a odolnost

			hranic a bezpečnost	
--	--	--	---------------------	--

výdaje za rok 2021 podle způsobu řízení

Zdroj: „Návrh roční účetní závěrky Evropské komise za rok 2021 - Výkaz o finanční výkonnosti“.

Rok 2021 byl prvním rokem nového sedmiletého finančního rámce. V praxi začnou související platby dosahovat významné výše až v následujících letech. Provádění a způsob naší práce i práce našich prováděcích partnerů v roce 2021 i nadále významně ovlivňovala pandemie.

1.2. Spolehlivý systém správy a řízení, který je základem odpovědnosti sboru komisařů

Systém správy a řízení a hierarchie odpovědnosti, které Evropská komise používá, jsou přizpůsobeny její jedinečné struktuře a úloze. Mechanismy správy a řízení Komise byly postupem času posilovány a přizpůsobovány podle měnících se okolností, jak je popsáno v nejnovějším sdělení vydaném v červnu 2020 ⁽²⁹⁾.

Jako schvalující osoba Evropské komise je **sbor komisařů politicky odpovědný za správu rozpočtu EU**, která zahrnuje odpovědnost za práci útvarů Komise. Hlavní stavební bloky správy a řízení rozpočtu EU, opírající se o jasné rozdělení povinností mezi politickou a řídicí úroveň, silný závazek k řízení výkonnosti a dodržování právního rámce, transparentnost a vysoké standardy etického chování a přesně definované podávání zpráv vedou k pevné hierarchii při zajišťování věrohodnosti a odpovědnosti.

V rámci jedinečného modelu decentralizovaného rozhodování Komise při plnění rozpočtu přenáší sbor komisařů každodenní provozní řízení na **51 pověřených schvalujících osob** ⁽³⁰⁾, které řídí a spravují své útvary k plnění svých cílů, které jsou stanoveny v jejich strategických plánech s přihlédnutím k dostupným zdrojům. **Pověřené schvalující osoby jsou odpovědné** za část rozpočtu EU, která je prováděna v jejich útvaru.

Ve svých výročních zprávách o činnosti podávají pověřené schvalující osoby transparentně zprávy o výkonnosti a dosažených výsledcích, o fungování systémů vnitřní kontroly a o finančním řízení své části rozpočtu EU – při zohlednění záruky věrohodnosti poskytnuté členskými státy v rámci sdíleného řízení. Každá výroční zpráva o činnosti obsahuje prohlášení generálního ředitele o věrohodnosti. To může být podmíněno výhradou, pokud pověřené schvalující osoby zjistí případné nedostatky, které mají významný dopad. Souběžně se zavádí akční plány ke zmírnění budoucích rizik a k posílení jejich systémů kontroly.

Výroční zpráva o řízení a výkonnosti uvádí souhrn ročních výsledků rozpočtu EU na úrovni Komise na základě záruk věrohodnosti a výhrad obsažených ve všech výročních zprávách o činnosti. Tato zpráva je součástí integrovaného balíčku účetního výkaznictví a zpráv v rámci odpovědnosti ⁽³¹⁾, **kteří přijímá sbor komisařů**.

⁽²⁹⁾ Sdělení Komise – Řízení a správa v Evropské komisi (C(2020) 4240).

⁽³⁰⁾ Pojem „pověřené schvalující osoby“ zahrnuje generální ředitele útvarů Komise, vedoucí výkonných agentur, úřadů, útvarů, pracovních skupin atd. Ustanovení čl. 74 odst. 1 finančního nařízení stanoví, že: „Schvalující osoba v dotčeném orgánu Unie odpovídá za plnění příjmů a výdajů v souladu se zásadou řádného finančního řízení, včetně podávání zpráv o výkonnosti, a za zajišťování jejich legality a správnosti a rovného zacházení s příjemci finančních prostředků.“

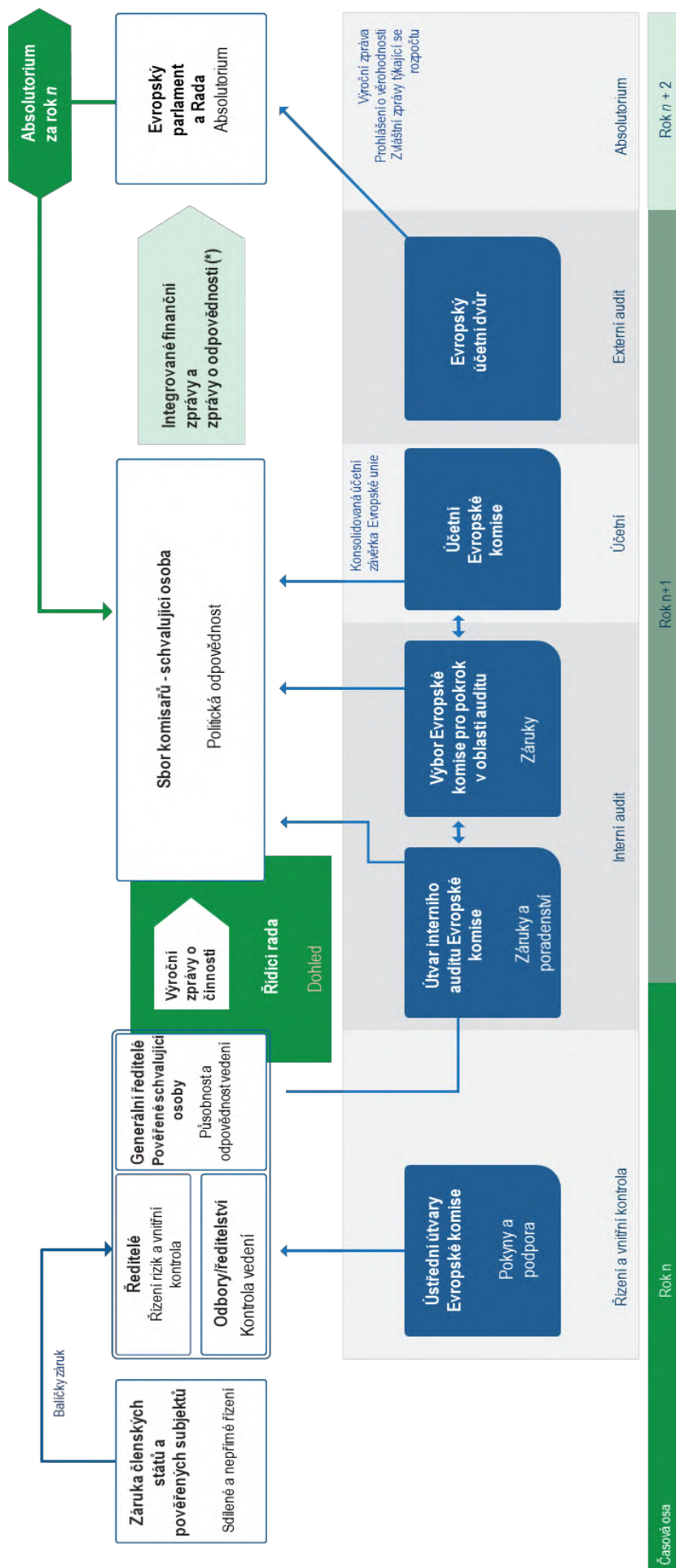
⁽³¹⁾ Jak vyžaduje článek 247 finančního nařízení, integrovaný soubor finančních zpráv a zpráv o odpovědnosti rovněž obsahuje konsolidovanou roční účetní závěrku Evropské unie, zprávu o opatřeních v návaznosti na

Každoroční postup udělování rozpočtového absolutoria umožňuje Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie učinit Komisi politicky odpovědnou za plnění rozpočtu EU. Rozhodnutí Evropského parlamentu zohledňuje integrované finanční zprávy a zprávy o odpovědnosti předložené Komisí, výroční a zvláštní zprávy Evropského účetního dvora, jakož i jeho prohlášení o věrohodnosti týkající se spolehlivosti účetní závěrky a záruky legality a správnosti uskutečněných operací, slyšení komisařů a generálních ředitelů a doporučení Rady.

---

udělení absolutoria za předchozí rozpočtový rok, výroční zprávu orgánu příslušnému k udělení absolutoria o provedených interních auditech, a dlouhodobou prognózu budoucích příchozích a odchozích toků prostředků rozpočtu EU.

Zajišťování věrohodnosti a odpovědnosti rozpočtu EU Komisí: jasné úlohy a povinnosti

(*) Integrované finanční zprávy a zprávy o odpovědnosti

- Konsolidovaná účetní závěrka Evropské unie
- Výroční zpráva o řízení a výkonnosti
- Dlouhodobá prognóza budoucích příchozích a odchozích toků
- Výroční zpráva o interním auditu
- Zpráva o opatřeních v návaznosti na udělení absolutoria

Tyto silné mechanismy správy a řízení pomáhají sboru komisařů plnit cíle Komise, účinně a efektivně využívat zdroje a zajistit, že rozpočet EU je spravován v souladu se zásadami řádného finančního řízení. Přehled je znázorněn na grafu výše.

1.3. Spolehlivý rámec vnitřní kontroly, který se vyvíjí společně s daným prostředím

Komise má zaveden silný rámec vnitřní kontroly na úrovni útvarů založený na nejvyšších mezinárodních standardech ⁽³²⁾.

1.3.1. Rámec vnitřní kontroly v letošním roce opět sehrál klíčovou úlohu při zajišťování dosažení cílů Komise v rychle se měnícím prostředí

V souvislosti s **pandemií COVID-19** byl rámec vnitřní kontroly Komise zásadní zárukou pro činnost Komise. Komise nadále pečlivě sleduje dopad probíhající krize na svou činnost včetně zajišťování věrohodnosti. Na základě zkušeností získaných v roce 2020 pokračuje Komise v provádění zmírňujících opatření nezbytných k tomu, aby zabránila jakémukoli negativnímu dopadu na plnění rozpočtu EU nebo jej omezila. V roce 2022 bude Komise i nadále ostražitá, aby byla schopna čelit jakémukoli novému nárůstu v souvislosti s pandemií.

Obzvláštní důraz je kladen na přizpůsobení systémů vnitřní kontroly potřebám operací nástroje **NextGenerationEU**. V prosinci 2021 posílila Komise strategické zaměření rizikové funkce tím, že vytvořila **politiku rizik a dodržování předpisů na vysoké úrovni v rámci nástroje NextGenerationEU** v souladu s obecným rámcem vnitřní kontroly Komise stanoveným v roce 2017⁽³³⁾. Ta poskytuje vhodný rámec pro řízení rizik a dodržování předpisů s cílem chránit finanční zájmy EU a zajistit poctivost, bezúhonnost a transparentnost operací nástroje NextGenerationEU, jako jsou například operace v oblasti výpůjček, řízení dluhu a úvěrů. Tato politika na vysoké úrovni v oblasti rizik a dodržování předpisů doplňuje rámec správy nástroje NextGenerationEU ⁽³⁴⁾, který nastiňuje hlavní úlohy a odpovědnost týkající se řízení rizik a rámce pro dodržování předpisů operací v rámci nástroje NextGenerationEU. Na straně výdajů zavedla Komise **zvláštní auditní a kontrolní strategie** s ohledem na svou novou odpovědnost za provádění Nástroje pro oživení a odolnost (viz příloha 3).

⁽³²⁾ Stanovených výborem sponzorských organizací Treadwayovy komise.

⁽³³⁾ Sdělení komisaře Oettingera Komisi – revize rámce vnitřní kontroly ([C\(2017\) 2373](#)).

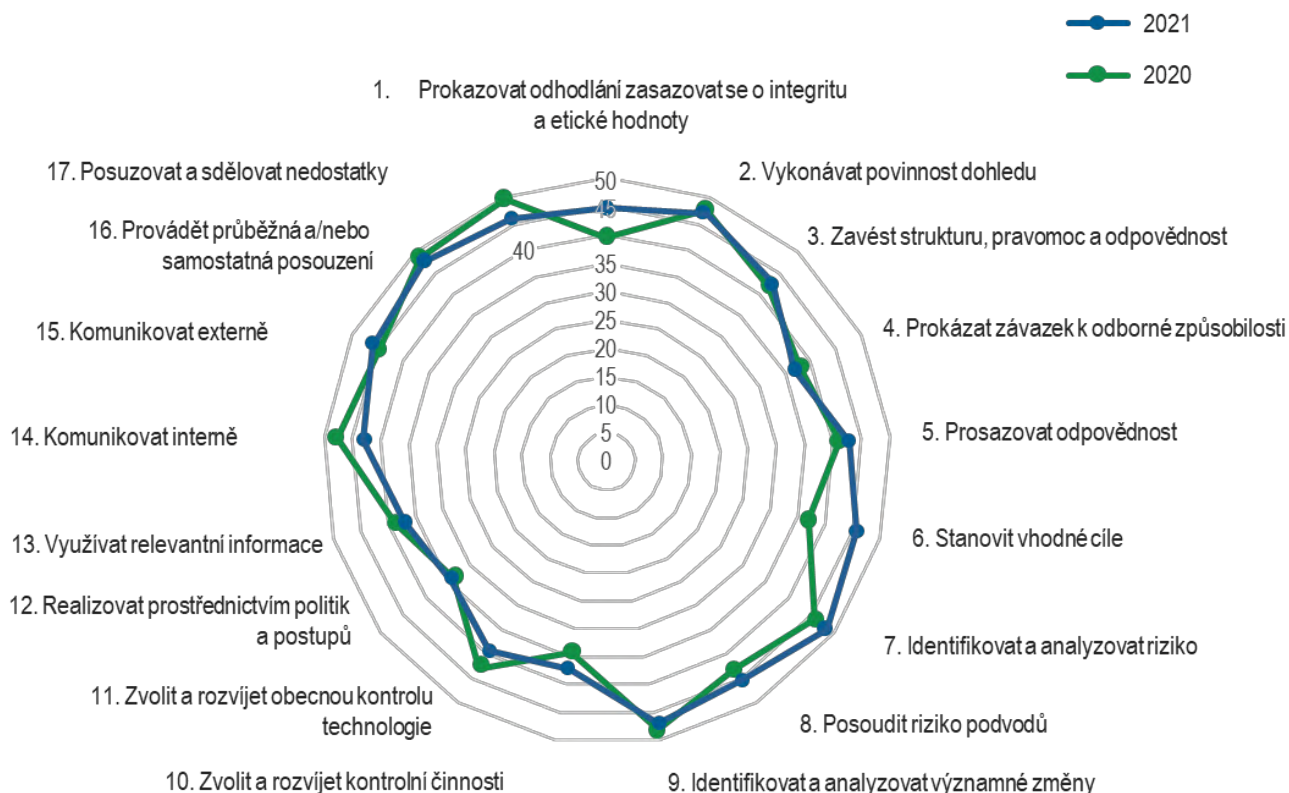
⁽³⁴⁾ Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 14. 4. 2021, kterým se stanoví nezbytná opatření pro správu výpůjčních operací podle rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053 a pro úvěrové operace související s půjčkami poskytnutými v souladu s článkem 15 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([C\(2021\) 2502](#)).

S cílem přispět k účinnosti vnitřní kontroly plnění rozpočtu EU Komise přijala a zveřejnila **pokyny k zamezení a řešení střetu zájmů** podle finančního nařízení⁽³⁵⁾, které zahrnuje všechny metody plnění rozpočtu EU (přímé, nepřímé a sdílené řízení). Tyto pokyny jsou součástí úsilí Komise o další posílení opatření na ochranu finančních zájmů EU. Zaměřují se na zvyšování povědomí a podporu jednotného výkladu a uplatňování pravidel o předcházení střetu zájmů mezi zaměstnanci orgánů EU a orgány členských států, jakož i jakýmkoli osobami zapojenými do provádění fondů EU. Po zveřejnění pokynů provádí Komise cílené osvětové akce a prezentace pro orgány členských států a související odborné sítě a své interní specializované sítě. Tyto cílené akce a prezentace se budou konat i nadále v průběhu roku 2022 a dále.

1.3.2. Útvary Komise vyhodnocují své systémy vnitřní kontroly jako účinné navzdory přetrvávající pandemii COVID-19

V roce 2021 jsou zásady vnitřní kontroly dodržovány a fungují dobře. Provedené posouzení potvrzuje, že útvary Komise neustále usilují o řešení (v zásadě méně závažných) nedostatků zjištěných v roce 2020. Toto úsilí mělo pozitivní dopad především na posouzení rizik, jimž Komise věnovala velkou pozornost, zejména v souvislosti s krizí COVID a specifickými politickými výzvami, jimž v posledních několika letech čelila.

Komise uznává, že u některých zásad vnitřní kontroly stále existuje prostor pro drobná a jen v několika málo případech i větší zlepšení. To se týká především kontrolních činností, kde je posouzení většinou spojeno s výsledky kontrol (tj. míry zbytkových chyb nad 2 %) nebo se zjištěními auditu (např. zpoždění při dokončování posuzování pilířů v nepřímém řízení – viz také výsledky kontrol pro okruh 6).

Posouzení fungování sedmnácti zásad vnitřní kontroly: řada útvarů Komise podala zprávu, že principy vnitřní kontroly byly v roce 2020 a 2021 zachovány a fungují řádně.

Zdroj: Výroční zprávy o činnosti Evropské komise.

⁽³⁵⁾ Sdělení Komise – Pokyny k zabránění střetu zájmů a jeho řešení podle finančního nařízení ([2021/C 121/01](#)).

Komise a výkonné agentury přijímají opatření k řešení zjištěných nedostatků. Kromě toho byly v roce 2021 znovu zavedeny osvětové iniciativy, jako je například „týden zvyšování povědomí“, které organizují výkonné agentury společně. To společně s pravidelnou výměnou osvědčených postupů vnitřní kontroly přispívá k zachování silné kultury vnitřní kontroly v celé instituci.

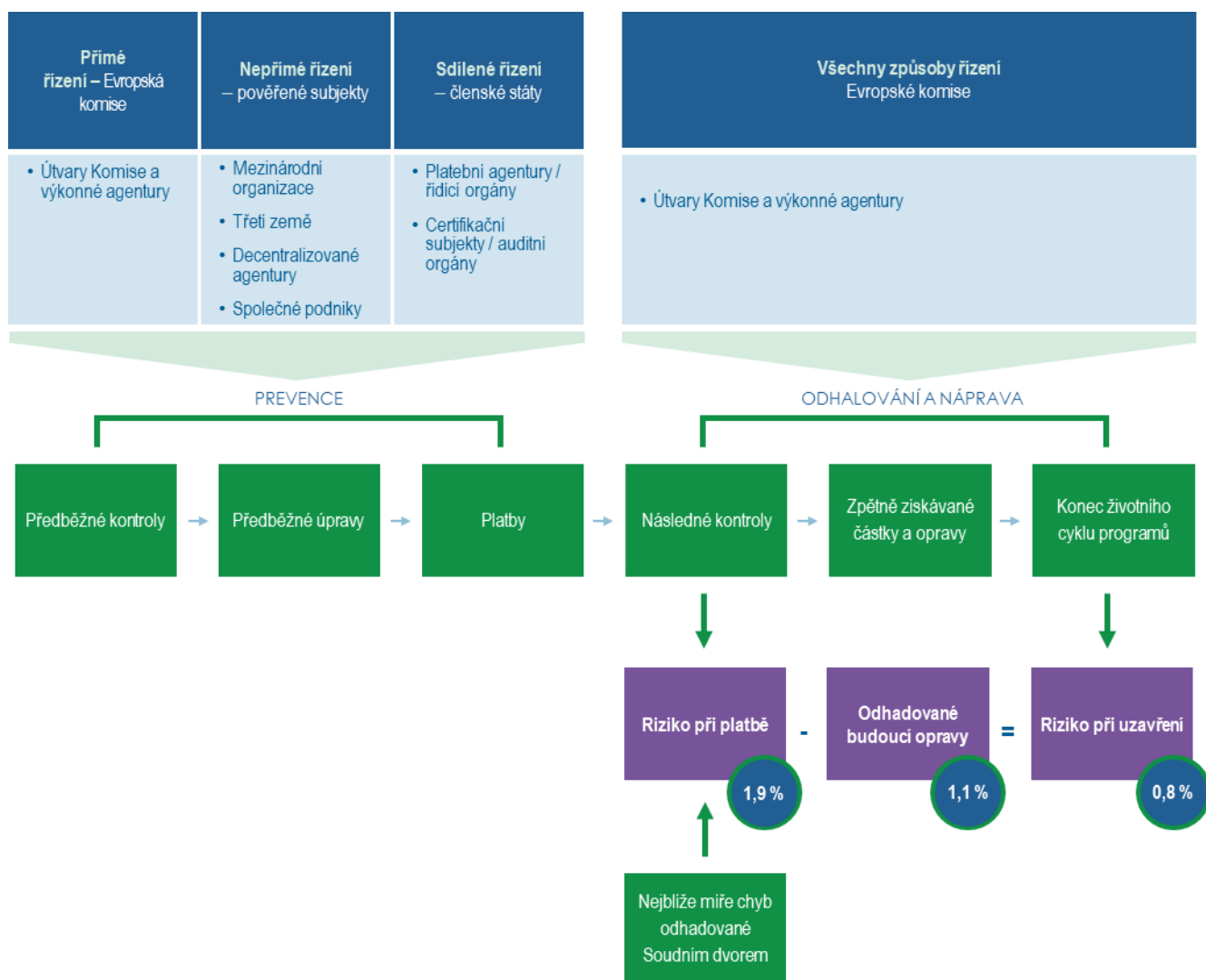
1.4. Víceleté kontrolní strategie zajišťují, že peníze daňových poplatníků jsou vynakládány správně

1.4.1. Strategie kontroly jsou víceleté a rozlišené podle rizik.

V rámci systémů vnitřní kontroly schvalující osoby jako správci rozpočtu EU zavádějí **víceleté kontrolní strategie** koncipované tak, aby se **předcházelo** chybám, a pokud není možné chybám předejít, aby byly **odhaleny a napraveny**. Musí budovat svou věrohodnost **zdola nahoru a podrobně**, tj. podle programů nebo jiných příslušných segmentů výdajů. To Komisi umožňuje podrobně a diferencovaně **odhalovat nedostatky** a chyby v každém programu nebo segmentu výdajů, **určovat základní příčiny** systémových chyb (např. složitost pravidel v určitých oblastech politiky, jako je výzkum a soudržnost), přijímat **cílená nápravná opatření** a zajistit, aby získané poznatky byly uplatněny při zlepšování systémů řízení a kontroly a aby byly zohledněny při koncipování budoucích finančních programů.

Výdajové programy EU jsou ze své podstaty **víceleté** stejně jako související kontrolní strategie. To znamená, že k odhalení a opravě chyb může dojít kdykoli až do okamžiku uzavření programu na konci jeho životního cyklu. Kontrolní strategie jsou navíc **rozlišené podle rizik**, tj. jsou přizpůsobeny různým způsobům řízení, zapojeným subjektům, oblastem politiky a/nebo mechanismům financování a s nimi spojeným rizikům.

Víceletý kontrolní cyklus Evropské komise

K výsledkům za rok 2021 uvedeným v kroužcích viz oddíl 2.1.

Zdroj: Evropská komise.

1.4.2. První obranou proti chybám je prevence.

Klíčové preventivní mechanismy Komise se skládají z předběžných kontrol a auditů (viz příloha 5 ve svazku III) včetně ověřování řízení prováděných orgány členských států před vykázáním výdajů Komisi v rámci sdíleného řízení a po něm, jakož i z auditů systémů doplněných auditu reprezentativních vzorků operací s cílem odhalit nedostatky v řídicích a kontrolních systémech prováděcích partnerů. Tyto preventivní kontroly vedou k zamítnutí nezpůsobilých částek dříve, než Komise provede (konečné) platby, a k přerušení a pozastavení plateb, dokud nejsou nedostatky v systémech odstraněny. Pokyny poskytované příjemcům a prováděcím partnerům navíc pomáhají předcházet chybám.

V rámci sdíleného řízení jsou opravy prováděné členskými státy před předložením žádostí o proplacení nákladů výsledkem kontrol a auditů včetně auditů systémů a operací, které provádějí *ex ante* a *ex post* na své úrovni. Tyto opravy se většinou uplatňují formou odečtu nezpůsobilých výdajů od žádostí o platbu předložených Komisi nebo od auditované účetní závěrky.

Částky opravené na úrovni členského státu lze za určitých okolností použít znovu. Toto slouží jako pobídka pro členské státy, aby opravily neoprávněné výdaje před tím, než předloží Komisi své žádosti o proplacení nákladů.

1.4.3. Prevenci doplňuje odhalování a náprava chyb

Nejsou-li preventivní mechanismy účinné, je důležité, aby chyby ovlivňující výdaje EU byly odhalovány dodatečně prostřednictvím následných kontrol, které Komise provádí u částek, které schválila a vyplatila (viz příloha 5 ve svazku III). Tyto chyby jsou pak Komisí napraveny během téhož roku nebo následujících let pomocí zpětného získání prostředků nebo započtení od konečných příjemců v rámci **přímého a nepřímého řízení** nebo od členských států v rámci **sdíleného řízení**.

Ve vztahu k zemědělství převážná část finančních oprav odpovídá případům, kdy byly zjištěny systémové chyby a byly použity opravy na všechny výdaje dané platební agentury nebo operačního programu. Týkaly se hlavně chyb ovlivňujících platby provedené v předchozích letech.

Pokud jde o soudržnost, je úroveň těchto oprav Komise vysvětlena skutečností, že většinu oprav provádějí členské státy, a to včetně oprav chyb zjištěných Komisí, Účetním dvorem a Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF). To danému členskému státu umožňuje příslušné částky znovu použít na způsobilé výdaje. Pokud kontrolní systémy na úrovni členských států řádně fungují, je potřeba oprav na úrovni Komise mnohem omezenější, a počet těchto oprav je tedy nižší.

Dále jsou řešeny nedostatky v kontrolních systémech, odhalené prostřednictvím auditů systémů a/nebo auditů na základě rizik, a systémy jsou opravovány. V rámci sdíleného a nepřímého řízení toto provádějí především prováděcí členské státy a prováděcí partneři. Další informace o ochraně rozpočtu EU viz příloha 5 ve svazku III.

1.4.4. Nápravná kapacita fondů EU

V roce 2021 odpovídá nápravná kapacita fondů spravovaných Komisí doplnění:

- oprav provedených členskými státy před předložením žádostí o proplacení nákladů ve výši 4 557 milionů EUR;
- výsledku preventivních opatření provedených Komisí prostřednictvím odpočtů a dalších úprav před platbou/přijetím Komisí ve výši 298 milionů EUR.
- oprav provedených Komisí po platbě/přijetí Komisí ve výši 765 milionů EUR.

Počet oprav uskutečněných po provedení platby Komisí se ve srovnání s předchozím víceletým finančním rámcem snížil, a to zejména kvůli specifickým rysům systému víceúrovňového ověřování a

ročních účetních závěrek programů zavedených v období 2014–2020 za účelem soudržnosti, kde opravy většinou provádějí členské státy bez ohledu na to, zda příslušné chyby odhalily samy nebo zda je odhalila Komise ⁽³⁶⁾. V roce 2021 činila výše oprav, o nichž rozhodla Komise na základě svých vlastních auditů a kontrol, 193 milionů EUR. Celková nápravná kapacita se v porovnání s rokem 2020 zvýšila, neboť byla ovlivněna jednorázovým účinkem úhrad poskytnutých členskými státy v návaznosti na rozsudky Soudního dvora Evropské unie týkající se zemědělských fondů (podrobněji viz příloha 5 ve svazku III).

1.5. Boj proti podvodům: evropská strategie proti podvodům.

Komise uplatňuje nulovou toleranci k podvodům. Je třeba zdůraznit, že podvody představují velmi omezenou část neoprávněných výdajů, jejichž většina souvisí s chybami.

Komise dosáhla značného pokroku v oblasti své institucionální strategie proti podvodům.

Podle článku 325 Smlouvy o fungování Evropské unie Komise a členské státy chrání rozpočet EU před podvody a jinými protiprávními jednáními. Stávající institucionální strategie proti podvodům přijatá v dubnu 2019 a její akční plán hrají významnou úlohu v prevenci možného zneužití peněz EU. Její provádění sleduje úřad OLAF. Do listopadu 2021 bylo dosaženo dobrého pokroku, neboť bylo dokončeno 47 z 63 opatření a převážná většina zbývajících opatření by měla být dokončena do poloviny roku 2022.

Komise v souladu se svou strategií proti podvodům posílila koordinaci a spolupráci, zejména prostřednictvím Sítě pro prevenci a odhalování podvodů, která sdružuje korespondenty pro boj proti podvodům v útvarcích a výkonných agenturách Komise pod vedením úřadu OLAF. V této souvislosti aktualizovalo 13 útvarců Komise v roce 2021 ve spolupráci s úřadem OLAF své místní strategie proti podvodům. Do konce roku 2021 bylo aktualizováno 90 % všech místních strategií proti podvodům od přijetí strategie Komise proti podvodům v roce 2019.

Mezi další významné činnosti v oblasti boje proti podvodům v roce 2021 patřilo zahájení studie o budoucnosti systému pro řízení nesrovnalostí. Členské státy tento systém využívají k oznamování případů podvodů a jiných nesrovnalostí zjištěných ve sdíleném řízení. Komise využívá tyto informace k vypracování své výroční zprávy týkající se ochrany finančních zájmů EU ve spolupráci s členskými státy v souladu s článkem 325 Smlouvy o fungování Evropské unie. Zprávu za rok 2020 přijala Komise v září roku 2021 ⁽³⁷⁾.

V roce 2021 úřad OLAF rovněž pokračoval v provádění vyšetřovacích činností a informoval o nich ve svých výročních zprávách ⁽³⁸⁾.

⁽³⁶⁾ To odpovídá novému uspořádání v období 2014–2020 v porovnání s předchozím obdobím.

⁽³⁷⁾ Další informace viz [výroční zprávy týkající se ochrany finančních zájmů EU](#).

⁽³⁸⁾ Více informací viz [výroční zprávy úřadu OLAF](#).

Boj proti podvodům v praxi: ochrana EU před falešnými nabídkami očkovacích látek proti COVID-19

Podvodníci využijí každou příležitost k dosažení nezákonného zisku. Již od počátku pandemie úřad OLAF zaznamenal, jak se podvodníci snaží zneužít naléhavosti situace a počátečního nedostatku osobních ochranných prostředků na úkor zdraví a bezpečnosti lidí v Evropě. Na trh EU se pokusily proniknout podvodné hospodářské subjekty s padělanými nebo nevyhovujícími rouškami, testovacími soupravami, dezinfekčními prostředky a dalšími produkty souvisejícími s pandemií COVID-19. Úřad OLAF proti těmto problémům bojoval i v roce 2021, a do konce roku bylo odstraněno více než 100 milionů padělaných nebo nevyhovujících výrobků.

Souběžně s vývojem očkovacích látek proti COVID-19 byli vyšetřovatelé úřadu OLAF i nadále ostražiti vůči možným novým pokusům o podvod. V únoru 2021 vydal úřad OLAF důrazné veřejné varování před možnými podvody v souvislosti s očkovacími látkami proti onemocnění COVID-19. OLAF obdržel od vládních zdrojů v členských státech EU informace o nabídkách údajných zprostředkovatelů na prodej velkého množství očkovacích látek, většinou těch, které byly schváleny pro použití v EU.

Cílem podvodníků bylo – jak úřad OLAF zjistil – přesvědčit veřejné orgány, aby poskytly vysoké zálohy na zajištění prodeje, a poté s penězi zmizet. Tito zprostředkovatelé zastupovali oportunistické společnosti, které byly neaktivní až do doby krátce před podáním nabídek, případně dříve obchodovaly s velmi odlišnými druhy zboží. Tyto společnosti často sídlily v zemích mimo EU, aby se ztížila jejich identifikace a zkomplikovalo jejich vyšetřování.

Vyšetřovatelé úřadu OLAF mapovali jednotlivé situace, zjistili jejich podezřelou povahu a tyto informace sdíleli s členskými státy a Europolem. V případě potřeby úřad OLAF spolupracoval rovněž se svými mezinárodními partnery.

Až dosud představovaly tyto pokusy o podvod nebo falešné nabídky celkem téměř 1,2 miliardy dávek očkovacích látek, za něž byla požadována cena v celkové výši více než 16,4 miliardy EUR. Počet těchto zpráv se v týdnech následujících po varování úřadu OLAF rychle zvýšil, ale nakonec se stabilizoval, protože byly odhaleny vzorce daných pokusů o podvod.

Navzdory pokračující pandemii se vyšetřování a operace v oblasti boje proti podvodům nezastavily u výrobků souvisejících s COVID-19, ale pohybovaly se od padělaných alkoholických nápojů až po nebezpečné hračky a od nezákonného obchodování s klimaticky škodlivými plyny až po pašování odpadu. Jako každým rokem odhalil úřad OLAF také několik případů podvodů zaměřených na finanční prostředky EU, při nichž byly přes složité přeshraniční systémy činěny pokusy ukrást daňovým poplatníkům EU stovky milionů eur.

Předcházení podvodům a sankce pokračovaly rovněž prostřednictvím **systému včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů (EDES)**, který umožňuje včasné odhalování nespolehlivých hospodářských subjektů a jejich vyloučení z využívání finančních prostředků EU v rámci přímého a nepřímého řízení. Řízení v rámci systému EDES jsou založena na informacích shromážděných prostřednictvím auditů a kontrol prováděných pověřenými schvalujícími osobami, pravomocných rozsudků nebo správních rozhodnutí vnitrostátních orgánů a rozhodnutí mezinárodních organizací, a z větší části na vyšetřováních úřadu OLAF. Systém EDES funguje na základě silné a plodné interakce mezi odpovědnými schvalujícími osobami a výborem EDES.

Rok 2021 se vyznačoval stabilním trendem případů předložených interinstitucionálnímu výboru EDES k možnému správnému postihu (tj. vyloučení hospodářského subjektu a/nebo finanční sankce a případně zveřejnění těchto sankcí). Tato opatření jsou stanovena v souladu se zásadou přiměřenosti (tj. zohledňují závažnost situace, včetně dopadu na finanční zájmy a pověst EU; dobu, která uplynula od okamžiku, kdy k pochybení došlo; trvání a opakování pochybení; stupeň špatného úmyslu nebo zanedbání a částku, o kterou se jedná).

1.6. Plnění režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu EU

Od přijetí nařízení o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu EU v prosinci 2020 ⁽³⁹⁾ má EU poprvé k dispozici zvláštní nástroj na ochranu svého rozpočtu před porušováním zásad právního státu.

Nařízení vstoupilo v platnost dne 1. ledna 2021 a doplňuje další postupy stanovené v právních předpisech EU na ochranu rozpočtu. Zaměřuje se na ochranu rozpočtu EU před porušováním zásad právního státu, které mají dopad, nebo je zde vážné riziko, že budou mít dopad, na jeho řádné finanční řízení nebo ochranu finančních zájmů EU. Od ledna 2021 posuzuje Komise dostupné informace s cílem určit možná porušení, která jsou podle nařízení relevantní. V listopadu 2021 byly dvěma členskými státy, Maďarsku a Polsku, zaslány dopisy s žádostí o informace, které by mohly být podkladem pro posouzení Komise podle uvedeného nařízení. V dubnu 2022 zaslala Komise Maďarsku první oznámení v rámci obecného režimu podmíněnosti, čímž zahájila postup, který může vést k uložení opatření vůči členskému státu za porušení zásad právního státu. Další vývoj v oblasti provádění režimu podmíněnosti viz oddíl 4.

⁽³⁹⁾ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU, Euratom\) 2020/2092](#) ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie, Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 1.

2. Výsledky kontroly

Výše popsané **společné prvky kontroly** uplatňují všechny útvary Komise nezávisle na zdroji financování. Opatření, která předcházejí nesrovnalostem nebo je odhalí a napraví, jsou uplatňována na víceletém základě na úrovni konkrétních programů nebo jiných segmentů výdajů. Jednotlivé výdajové programy se mohou navzájem velmi lišit, a proto je nutné kontrolní strategie přizpůsobit různým způsobům řízení, oblastem politik, příjemcům a/nebo způsobům financování a s nimi spojeným rizikům.

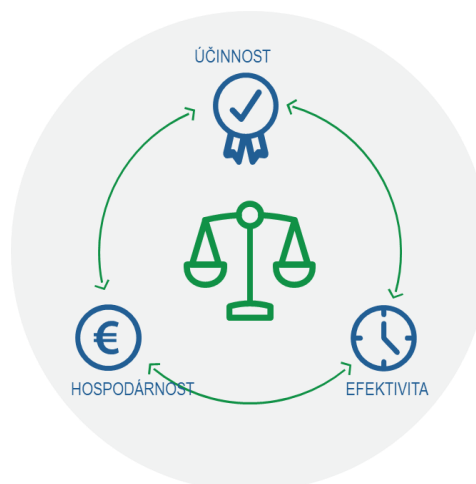
Komise usiluje o dosažení správné rovnováhy mezi nízkou mírou chyb, rychlými platbami a přiměřenými náklady na kontroly.

Takové rozlišení kontrolních strategií je nutné k zajištění toho, aby kontroly zůstaly nákladově efektivní, tj. aby byla stanovena **správná rovnováha mezi** nízkou mírou chyb (účinností), rychlými platbami (efektivitou) a přiměřenými náklady (hospodárností). Rizikovější oblasti povedou k vyšší míře kontroly nebo vyšší četnosti kontrol, zatímco oblasti s nízkým rizikem by měly vést k méně intenzivním, méně nákladným a méně zatěžujícím kontrolám. Při stanovení kontrolní strategie bude kromě toho posuzován skutečný potenciál zpětného získávání neoprávněně vynaložených finančních prostředků EU (např. prostřednictvím analýzy nákladové efektivity auditů na místě).

Mezi další způsoby, jak zajistit nákladovou efektivitu kontrol, patří snižování rizika chyb prostřednictvím zjednodušených pravidel a/nebo procesů (jako jsou možnosti zjednodušených nákladů, tj. paušální částky, paušální sazby a jednotkové náklady), vzájemné spoléhání se na stávající posouzení a/nebo audity a kontroly prováděné jinými subjekty a dosažení úspor z rozsahu sloučením kontrolních funkcí.

K měření nákladové efektivity svých kontrol používá Komise následující ukazatele.

- **Účinnost** Míra chyb zjištěná na základě provedených kontrol, která umožňuje seskupení výdajů do různých kategorií rizik.
- **Efektivnost** Průměrná doba potřebná k provedení platby. Kromě toho Komise rovněž neustále hledá a vyvíjí nové způsoby, jak zvýšit účinnost, zejména vytvářením synergií, kdykoli je to možné.
- **Hospodárnost** Proporcionalita mezi náklady na kontroly a spravovanými fondy.

2.1. Výsledky kontrol provedených Komisí potvrzují, že rozpočet EU je dobře chráněn

Na základě provedených auditů a kontrol útvary Komise každoročně odhadují úroveň rizika z hlediska legality a správnosti výdajů EU, a to ve dvou fázích víceletého kontrolního cyklu: při platbě a při uzavření programů.

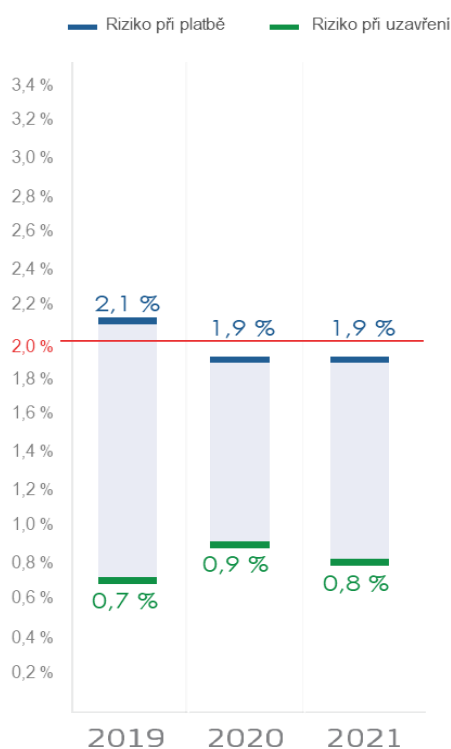
Celkové výsledky za rok 2021

Riziko při platbě: **1,9 %**.

Riziko při uzavření: **0,8 %**.

Opravy předchozích plateb: **5,6 miliardy EUR**.

Výhrady: **16, s celkovým finančním dopadem ve výši 987 milionů EUR**.

Riziko při platbě je odhad chyb, kterým nebylo možno zabránit neohledně na předběžné kontroly, a které ovlivňují provedené platby. Tyto chyby jsou odhalovány prostřednictvím následných kontrol a auditů. **Riziko při uzavření** je odhad chyb, které zůstanou na konci životního cyklu programů poté, co byly provedeny všechny následné kontroly a opravy. Rovná se riziku při platbě minus konzervativní odhad **budoucích oprav**, k nimž dojde v době mezi rokem vykazování a koncem životního cyklu programu.

Komise se domnívá, že rozpočet je účinně ochráněn, když nejpozději do uzavření programů – tj. když byly provedeny všechny kontroly, opravy, zpětné získávání atd. – je riziko při uzavření nižší než 2 %. Jedná se o prahovou hodnotu významnosti, kterou používá také Evropský účetní dvůr. Další podrobnosti o těchto pojmech a metodice použité ke stanovení těchto odhadů, jakož i o výsledcích kontroly pro jednotlivé oblasti politiky viz příloha 5.

Pro rok 2021 je celkové riziko Komise při platbě i riziko při uzavření i nadále v souladu s rokem 2020 a pohybují se pod prahovou hodnotou významnosti 2 %.

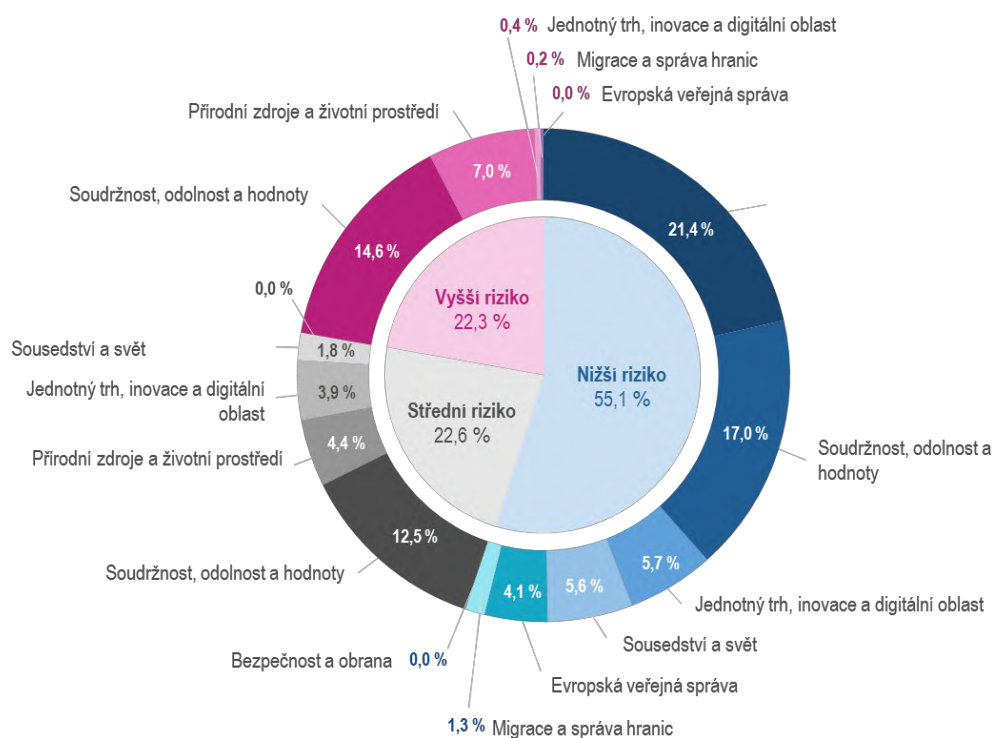
Situace v jednotlivých oblastech politiky je popsána níže.

Rok 2021 byl přechodným rokem, kdy byly oficiálně zahájeny nové programy na období 2021–2027, přičemž stále probíhaly programy, které existovaly již dříve.

Výroční zpráva o řízení a výkonnosti rozpočtu EU je souhrnem 51 výročních zpráv o činnosti, přičemž každá z nich je v plném rozsahu přidělena k jednomu ze sedmi okruhů víceletého finančního rámce (který v předchozích vydáních výroční zprávy o řízení a výkonnosti představoval šest „oblastí politiky“). V případě Generálního ředitelství pro obranný průmysl a vesmír byly vzhledem k významu tohoto útvaru v rámci okruhu „Bezpečnost a obrana“ příslušné výdaje na obranu a bezpečnost odděleny od ostatních výdajů tohoto ředitelství a zařazeny do příslušného okruhu. Pro účely srovnání bylo riziko při platbě a riziko při uzavření pro jednotlivé okruhy za předchozí roky přepočteno na základě této nové struktury.

2.1.1. Prezentace výdajů s nižším, středním a vyšším rizikem

Komise určí, u kterých programů je vyšší riziko, což jí umožní soustředit svou činnost tam, kde je to nejdůležitější. Vzhledem ke svému důkladnému empirickému přístupu má Komise k dispozici spolehlivé údaje o diverzifikované situaci v rámci spravovaných fondů (viz graf níže). Na základě **rizika při platbě** – než bude provedena případná budoucí oprava – může Komise přesně rozdělit roční výdaje na nižší riziko při platbě (pokud je riziko nižší než 1,9 %), střední riziko při platbě (mezi 1,9 % a 2,5 %) a vyšší riziko při platbě (nad 2,5 %). Pokud jde o přírodní zdroje a soudržnost, uplatní se tato analýza také na úrovni jednotlivých platebních agentur a operačních programů v členských státech. To Komisi umožňuje určit, které programy/segmenty výdajů jsou rizikovější, a účinně poskytovat podporu a řešit konkrétní slabiny i u politik, které jsou z globálního hlediska méně rizikové, jako je společná zemědělská politika.

Kategorizace výdajů Evropskou komisí do segmentů s vyšším, středním a nízkým rizikem v procentech z celkové výše příslušných výdajů na rok 2021.

Zdroj: Evropská komise.

Výdaje Komise jsou tedy rozděleny do kategorií s nižším, středním a vyšším rizikem takto.

- **Nižší riziko.** Tento segment dosáhl v roce 2021 výše 95 miliard EUR (55 % výdajů obdobně jako v loňském roce, kdy tato částka činila 56 %). Patří sem výdaje některých platebních agentur v rámci společné zemědělské politiky, jakož i operační programy Evropského námořního a rybářského fondu a operační programy pro soudržnost s nižším rizikem při platbě; výdaje související s Nástrojem pro propojení Evropy a s akcemi Marie Skłodowska-Curie; granty Evropské rady pro výzkum; příspěvky agenturám (Evropská kosmická agentura, Agentura Evropské unie pro Kosmický program atd.); Erasmus+; nástroj pro mimořádnou podporu; Azylový, migrační a integrační fond; Fond pro vnitřní bezpečnost; humanitární pomoc; rozvojová pomoc poskytovaná prostřednictvím mezinárodních organizací a administrativní výdaje.
- **Střední riziko.** To v roce 2021 dosáhlo výše 39 miliard EUR (23 % výdajů v porovnání s 16 % v roce 2020). To zahrnuje výdaje některých platebních agentur v rámci společné zemědělské politiky a na operační programy Evropského námořního a rybářského fondu a operační programy pro soudržnost se středním rizikem při platbě; granty v programech rozvojové pomoci a programech sousedství; a výdaje v rámci programu Horizont 2020. U posledně jmenovaných se jedná o zlepšení oproti předchozím letům, kdy tyto výdaje představovaly vyšší riziko, a tyto pozitivní výsledky bude třeba v nadcházejících letech potvrdit.
- **Vyšší riziko.** To v roce 2021 dosáhlo výše 38 miliard EUR (22 % výdajů v porovnání s 28 % v roce 2020). To zahrnuje výdaje některých platebních agentur na společnou zemědělskou politiku; operační programy pro Evropský námořní a rybářský fond a operační programy pro soudržnost s vyšším rizikem při platbě nebo se závažnými nedostatky⁽⁴⁰⁾; a výdaje související s komplexními granty v jiných programech financování (například Nástroj pro propojení Evropy - energetika).

Z podrobné analýzy Komise vyplývá, že míra chyb úzce souvisí s povahou financování. Většina programů nebo segmentů výdajů, které odpovídají více než 50 % příslušných ročních výdajů, představuje poměrně nižší riziko při platbě, protože zahrnují jednoduché platby založené na nárocích. Na druhé straně se jeví, že některé programy nebo segmenty výdajů, v nichž se používají poměrně složité systémy založené na úhradách, představují relativně vyšší riziko při platbě. Zavedené kontrolní systémy však umožňují zmírnit rizika spojená s některými složitějšími programy, a snížit tak míru chyb.

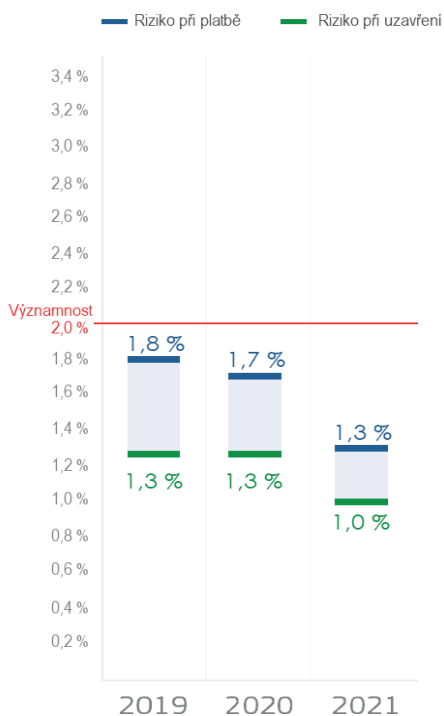
Komise pečlivě sleduje riziko při platbě a riziko při uzavření různých programů a přijímá další opatření ke snížení míry chyb. Zejména u středních a vyšších rizikových kategorií bude Komise i nadále usilovat o další snižování míry chyb zvyšováním povědomí příjemců a prováděcích partnerů o problémech, úpravou kontrolních strategií, uplatňováním zkušeností na budoucí programy a zjednodušování pravidel všude tam, kde to bude možné.

2.1.2. Kontrola výsledků podle oblastí politiky

Okruh 1 – Jednotný trh, inovace a digitální agenda

Pro okruh „Jednotný trh, inovace a digitální agenda“, je jak **riziko při platbě (1,3 %)** tak **riziko při uzavření (1,0 %)** výrazně nižší než 2 % a v porovnání s rokem 2020, kdy první z nich činilo 1,7 % a druhé 1,3 %, se snižují. V roce 2021 činila **preventivní a nápravná opatření Komise 162 milionů**

⁽⁴⁰⁾ V případě Evropského fondu pro regionální rozvoj, Fondu soudržnosti a Evropského námořního a rybářského fondu byla míra rizika považována rovněž za vysokou bez ohledu na riziko při platbě vzhledem k tomu, že stanovisko auditora vydané ve výročních zprávách o činnosti týkajících se fungování systému řízení a kontroly operačních programů bylo buď záporné, nebo s výhradou.

EUR – preventivní 142 milionů EUR a nápravná 20 milionů EUR, což bylo v souladu s částkami z roku 2020, které činily v prvním případě 146 milionů EUR a ve druhém 26 milionů EUR.

Snížení rizika při platbě a rizika při uzavření v porovnání s lety 2020 a 2019 je způsobeno poklesem míry chyb v programu Horizont 2020. Program **Horizont 2020** představuje 44 % výdajů v této oblasti politiky, a proto jeho riziko při platbě (2,3 %) významně přispívá k souvisejícímu celkovému riziku při platbě. Útvary pro výzkum již několik let podnikají kroky k tomu, aby se riziko při uzavření co nejvíce přiblížilo hodnotě 2 %⁽⁴¹⁾ nebo se snížilo pod ni. Tentokrát se poprvé podařilo tohoto cíle dosáhnout.

Pozitivní vliv na výskyt a finanční význam chyb mají bezesporu zjednodušení zavedená v programu Horizont

2020 spolu s cílenými komunikačními kampaněmi zaměřenými na typy příjemců nejvíce náchylných k chybám, jako jsou malé a střední podniky a nově příchozí, jakož i posílená odborná příprava externích auditorských společností provádějících audity jménem Komise. Pozitivní výsledky za rok 2021 však bude nutno v nadcházejících letech potvrdit, a dosud přijatá opatření budou muset pokračovat.

V roce 2021 byl oficiálně zahájen nový evropský rámcový program pro výzkum a inovace Horizont Evropa, přičemž program Horizont 2020 stále probíhá. Vzhledem k pozdnímu přijetí nařízení o programu Horizont Evropa oproti původnímu plánu došlo k opožděnému zahájení při provádění tohoto programu. Z hlediska finančního řízení je cílem Komise u programu Horizont Evropa rozšířit využívání možností zjednodušených nákladů, což příjemcům umožní snadněji dodržovat pravidla a věnovat větší pozornost svému výzkumnému projektu. To by společně s pokračujícími komunikačními kampaněmi zaměřenými na zúčastněné strany mělo připravit půdu pro významné snížení rizika při platbě u programu Horizont Evropa. Vzhledem k nízké úrovni běžných příslušných výdajů a povaze souvisejících transakcí se výdaje v rámci programu Horizont Evropa pro rok 2021 považují za nízkorizikové.

Pokud jde o ostatní programy, k určitým segmentům **Nástroje pro propojení Evropy** (zahrnujícím energetiku a telekomunikace) vznesla výhrady Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí a nová Evropská výkonná agentura pro zdraví a digitální oblast⁽⁴²⁾, a to s ohledem na zbytkovou míru chyb ve výši 2,52 %, resp. 3,84 %. V této oblasti politiky se u malého počtu dalších programů⁽⁴³⁾ vyskytuje zbytková míra chyb vyšší než 2 %; to však nemá vliv na jistotu vzhledem k malému finančnímu dopadu⁽⁴⁴⁾, a nebyly vydány žádné výhrady. V neposlední řadě pak byla zrušena

⁽⁴¹⁾ Legislativní finanční výkaz, který doprovází návrh Komise týkající se nařízení o programu Horizont 2020, uvádí toto: „Komise má tudíž za to, že s ohledem na náklady na kontroly, zjednodušující opatření navržená s cílem snížit složitost pravidel a související inherentní riziko spojené s náhradou nákladů na výzkumné projekty představuje u výdajů na výzkum v rámci programu Horizont 2020 ročně stanovené riziko chyb v rozmezí 2–5 % realistický cíl. Konečným cílem pro zbytkovou míru chyb při uzavírání programů po zohlednění finančního dopadu všech auditů, oprav a inkas je dosažení úrovně, která se co nejvíce blíží 2 %.“

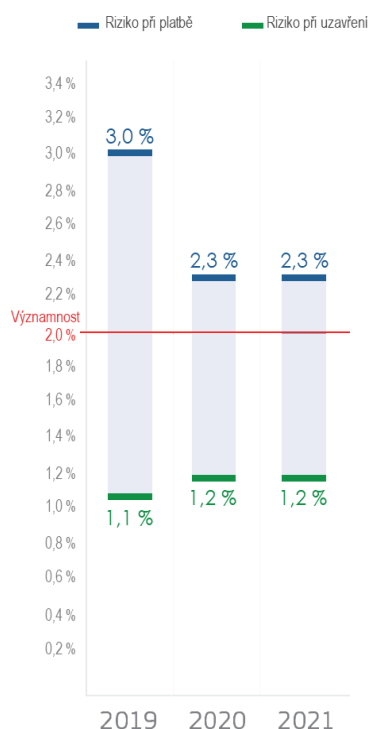
⁽⁴²⁾ Další informace viz příloha 5.

⁽⁴³⁾ Sedmý rámcový program pro výzkum a technologický rozvoj, pilotní projekty a přípravné akce, program EU pro konkurenceschopnost podniků a malé a střední podniky, Výzkumný fond pro uhlí a ocel a Nástroj pro propojení Evropy – Telekomunikace.

⁽⁴⁴⁾ Od roku 2019 byla zavedena prahová hodnota *de minimis* týkající se finančních výhrad. Vyčíslené výhrady k výroční zprávě o činnosti, které se vztahují k mírám zbytkových chyb přesahujícím 2% práh významnosti, nejsou považovány za podstatné pro segmenty, které představují méně než 5 % celkových plateb

výhrada pro rok 2020 ke grantům v rámci **programu EU pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků**, prováděného Evropskou radou pro inovace a Výkonnou agenturou pro malé a střední podniky. Jiné programy ⁽⁴⁵⁾ mají přirozeně nižší rizika vzhledem k typu financování a úrovni prováděných auditů.

Okruh 2 – Soudržnost, odolnost a hodnoty

U nového okruhu „Soudržnost, odolnost a hodnoty“ zůstává riziko při platbě ve výši 2,3 % ve srovnání s rokem 2020 stabilní. V rámci tohoto okruhu se riziko při platbě a riziko při uzavření vztahují většinou k úrovni zjištěné u fondů politiky soudržnosti ⁽⁴⁶⁾ vzhledem k objemu příslušných výdajů (přibližně 94 % celkové částky). Členské státy provedly finanční opravy ve výši 3 763 milionů EUR ⁽⁴⁷⁾. To zahrnuje preventivní a nápravná opatření vyplývající na jedné straně z práce řídicích a auditních orgánů a na druhé straně z práce Komise a Evropského účetního dvora. Komise provedla preventivní a nápravná opatření v celkové výši 118 milionů EUR včetně čistých finančních oprav ve výši 84 milionů EUR.

U fondů politiky soudržnosti navzdory neustálému úsilí a zlepšování fungování kontrolních systémů i nadále přetrvává značné riziko při platbě. Podle odhadu se pohybuje v rozmezí od **1,8 % do 2,5 %** ⁽⁴⁸⁾ ⁽⁴⁹⁾, **podobně jako v roce 2020** (1,9 % až 2,4 %). Odhadované budoucí opravy jsou rovněž srovnatelné s rokem 2020, a **riziko při uzavření proto zůstává stabilně na hodnotě 1,2 %.**

Evropský fond pro regionální rozvoje Fond soudržnosti vykazují snížení rizika při platbě z rozmezí 2,1 % až 2,6 % v roce 2020 na rozmezí 1,9 % až 2,5 % v roce 2021. Toto snížení je přičítáno zlepšení systémů řízení a kontroly u řady programů.

Evropský sociální fond představuje v roce 2021 podobné rozpětí rizika při platbě, a to 1,7 % až 2,5 %, což představuje nárůst oproti rozpětí 1,4 % až 1,9 % v roce 2020. Toto zvýšení je způsobeno obezřetným přístupem, který Komise uplatňuje u řady programů, u nichž byly vykazované míry chyb zvýšeny až do doby, kdy budou známy konečné informace.

Rok 2021 byl prvním rokem nového víceletého finančního rámce. V červnu však bylo přijato nařízení o společných ustanoveních týkající se fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027.

generálního ředitelství a jejichž finanční dopad je nižší než 5 milionů EUR. V takových případech již nejsou vyčíslené výhrady potřeba.

⁽⁴⁵⁾ Například akce „Marie Skłodowska-Curie“, která je součástí programu Horizont 2020.

⁽⁴⁶⁾ Evropský fond pro regionální rozvoj, Fond soudržnosti, Evropský sociální fond, Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí, Fond evropské pomoci nejchudším osobám.

⁽⁴⁷⁾ Finanční opravy za období 2007–2013 a odečtené výdaje z účtů za období 2014 viz také svazek II, příloha 5, oddíl 5.4.

⁽⁴⁸⁾ Nejvyšší hodnota tohoto rozsahu je stanovena s ohledem na nejhorší scénář v rámci probíhajících auditorských řízení.

⁽⁴⁹⁾ To je v rozmezí úrovně chyb mezi 0,9 % a 6,1 %, které odhaduje Účetní dvůr ve své [výroční zprávě za rok 2020](#) (příloha 5.1, s. 154). Vyšší míru chyb odhadovanou Účetním dvorem lze někdy vysvětlit odlišnostmi ve výkladu vnitrostátních pravidel nebo metodou používanou ke stanovení výše chyb.

Vzhledem k tomu, že členské státy nyní pracují na přípravě svých programů a u těch nejpokročilejších právě zahájily výběr projektů, neočekávají se po několik let žádné jiné platby než předběžné financování.

Navzdory neustálému úsilí a zlepšování fungování kontrolních systémů zůstává riziko při platbě v případě soudržnosti i nadále nad 2% prahem významnosti. Je tomu tak především vzhledem k inherentní složitosti projektů financovaných z těchto fondů, množství dotčených subjektů a obtížnosti řešení některých složitých pravidel, zejména pokud jde o zadávání veřejných zakázek nebo státní podporu.

Hlavní kategorie nesrovnalostí zjištěných auditními orgány členských států a Komisí jsou podobné těm, které zjistil Účetní dvůr: nezpůsobilé výdaje, chyby při zadávání veřejných zakázek, nedostatečná auditní stopa a absence nezbytných podpůrných dokumentů. To ukazuje, že **většina auditních orgánů zjišťuje různé druhy nesrovnalostí** přispívajících k riziku při platbě⁽⁵⁰⁾ sice přiměřeně, ale ne vždy úplně. U složitých projektů a pravidel existují inherentní rizika chyb. Ve většině případů však zjištěné nedostatky nejsou systémové a po zavedení nápravných opatření se situace příslušného systému obvykle během roku nebo maximálně dvou let stane znovu uspokojivou. Chyby nebo nedostatky zjištěné v jednom programu navíc neznamenají, že podobné chyby nebo nedostatky existují všude v celém dotčeném členském státě. Díky výsledkům kontrol členských států a Komise se daří získat odstupňovaný a diferencovaný obraz podle jednotlivých programů a orgánů. To Komisi umožňuje dospět k závěru, že **většina programů funguje dobře nebo dostatečně dobře**⁽⁵¹⁾ a že jen **omezený počet programů vykazuje v průběhu několika let systémové a opakující se nedostatky**, na něž pak Komise zaměřuje svou činnost. Programy spadající do poslední jmenované kategorie jsou transparentně uváděny ve vydaných výhradách.

Na konci roku 2021 byly v souvislosti s fondy politiky soudržnosti vzneseny **čtyři výhrady**.

- Dvě výhrady se vztahují k období 2014–2020 a zahrnují všechny programy, které v průběhu roku představovaly významné nedostatky v jejich systémech řízení a kontroly, nebo u nichž byla míra chyb nad prahovou hodnotou významnosti nebo, a to méně často, u nichž auditní práce na úrovni členských států byla považována za nedostatečnou nebo neuspokojivou,
- Dvě výhrady se týkají období 2007–2013, v souvislosti s nímž je ještě třeba uzavřít několik programů. Tyto výhrady nejsou vyčísleny, protože v roce 2021 nebyly provedeny žádné platby.

Počet programů, k nimž byla v období 2014–2020 vznesena výhrada (68), je obdobný jako počet programů, k nimž byla vznesena výhrada v roce 2020 (61). Finanční dopad se zvýšil z 341 milionů EUR na 423 milionů EUR, což je v souladu s nárůstem celkových plateb. Výhrady se zruší, pouze pokud byla přijata dostatečná nápravná opatření. Důvody výhrad obvykle nejsou strukturální a zrušení výhrady trvá jeden až dva roky⁽⁵²⁾. Další podrobnosti o výhradách viz svazek III, příloha 5.

⁽⁵⁰⁾ Toto hodnocení potvrzuje i nedávná studie „*Single audit approach – Root causes of the weaknesses in the work of the Member States’ managing and audit authorities*“ („Jednotný přístup k auditu – hlavní příčiny nedostatků v práci řídicích a auditních orgánů členských států“), kterou vypracovalo Středisko pro strategické a hodnotící služby na žádost Výboru pro rozpočtovou kontrolu Evropského parlamentu. Tato studie uvádí, že „bez ohledu na zjištěné nedostatky v provádění a kontrole výdajů EU je práce auditních orgánů v členských státech celkově vnímána jako spolehlivá a hodnověrná.“

⁽⁵¹⁾ 91 % programů v rámci Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti a 89 % programů v rámci Evropského sociálního fondu, Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí a Fondu evropské pomoci nejchudším osobám.

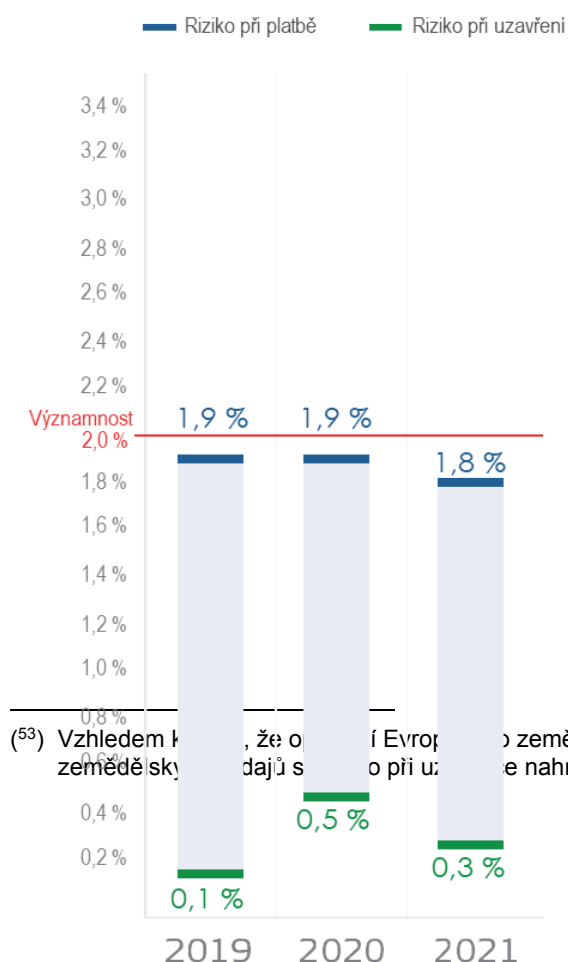
⁽⁵²⁾ 78 % výhrad týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti a 88 % výhrad týkajících se Evropského sociálního fondu, Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí a Fondu evropské pomoci nejchudším osobám, bylo zrušeno za méně než 2 roky.

Komise i nadále přijímá opatření na podporu programových orgánů při zlepšování jejich řídicích a kontrolních systémů a na snížení rizika při uzavření pro soudržnost pod 2 %.

V roce 2021 přijala Komise v úzké spolupráci s členskými státy různé druhy opatření s cílem dále zlepšit účinnost řídicích a kontrolních systémů a posílit prevenci, odhalování a nápravu chyb včetně následujících.

- Průběžné sledování, analýza a řešení hlavních příčin chyb, které zůstaly na úrovni členských států neodhaleny.
- Opatření na budování kapacit s cílem zlepšit administrativní kapacitu řídicích a kontrolních orgánů členských států a lépe je vybavit pro řešení nejsložitějších částí provádění fondů. Patří sem například bezplatné poskytování nástroje pro vytěžování dat Arachne, který pomáhá odhalovat nesrovnalosti, podvody a možné střety zájmů, společně s profesionalizací zadavatelů veřejných zakázek.
- Poskytování on-line pokynů, příkladů osvědčených postupů a vysvětlení a podpora výměn mezi partnery s cílem podpořit veřejné zadavatele a programové orgány.
- Podpora možností zjednodušených nákladů, které jsou méně náchylné k chybám, poskytováním pomoci a podpory vnitrostátním orgánům při přípravě a posuzování zjednodušených režimů vykazování nákladů pro programy na období 2021–2027. Komise neúnavně pracuje na přípravě a zavádění vhodných postupů na podporu těchto nových prvků včetně opatření na zvýšení využívání možností zjednodušených nákladů a financování nesouvisejícího s režimy nákladů, přiměřenější kontroly a auditů, většího množství zpráv založených na dodržování předpisů a větší flexibility při přizpůsobování programů novým socioekonomickým a územním podmínkám.

Členské státy provedly po dokončení přísných řízení o sporných otázkách další finanční opravy ve vztahu k předchozím účetním roků. To vedlo k tomu, že v každém z posledních několika účetních roků bylo riziko při uzavření nižší než 2 %, což potvrzuje nápravnou kapacitu fondů politiky soudržnosti. Toto procento bude nadále klesat až do uzavření programů.

Okruh 3 – Přírodní zdroje a životní prostředí

Pro okruh „Přírodní zdroje a životní prostředí“, zůstává **riziko při platbě** i nadále pod prahem významnosti 2 % a činí **1,8 %**, což znamená pokles oproti hodnotě z roku 2020 (1,9 %). Odhadované budoucí opravy se mírně zvýšily na **1,5 %** výdajů v roce 2021 (1,4 % v roce 2020), což vede k riziku při uzavření ⁽⁵³⁾ odhadovanému na 0,3 % (v roce 2020 to bylo 0,5 %). To rovněž odpovídá výsledkům kontroly u zemědělských výdajů, což představuje naprostou většinu výdajů v rámci této oblasti politiky (98 %), přičemž zbytek je vyhrazen na

⁽⁵³⁾ Vzhledem k tomu, že o zemědělských výdajích z Evropského zemědělského záručního fondu nebyla uzavřena, v oblasti zemědělských výdajů se nahrazuje konečnou rizikovou částkou.

výdaje na námořní a rybářské účely⁽⁵⁴⁾ a výdaje v oblasti životního prostředí a klimatu.

Komise i členské státy nadále chrání finanční zájmy EU. V roce 2021 provedla Komise finanční opravy na částku ve výši **631 milionů EUR**. Členské státy provedly opravy v celkové výši **794 milionů EUR**, z toho 528 milionů EUR za chyby zjištěné a opravené předem a 266 milionů EUR za chyby získané zpět následně.

Pokud jde o společnou zemědělskou politiku, u rizika při platbě pokračoval i nadále klesající trend zaznamenaný v posledních několika letech. Přímé platby v rámci Evropského zemědělského záručního fondu, které představují téměř 70 % plateb, zaznamenaly postupný pokles rizika při platbě z 1,8 % v roce 2018 na 1,4 % v roce 2021. Vzhledem ke složitým pravidlům způsobilosti zůstává riziko při platbě i nadále nad prahem významnosti pro rozvoj venkova a tržní opatření. I zde se riziko při platbě dále snížilo na 2,9 %, resp. 2,1 %, a to v důsledku neustálého zlepšování řídicích a kontrolních systémů v členských státech, v nichž hraje integrovaný administrativní a kontrolní systém včetně systému identifikace půdy významnou roli také u fondu pro rozvoj venkova a opatření týkajících se zvířat.

Výdaje související s **rybolovem a opatřeními v oblasti životního prostředí a klimatu** představují i nadále inherentně nízké riziko. Je třeba zdůraznit snížení rizika při platbě u programu LIFE v posledních několika letech.

Koncem roku 2021 existovalo **pět výhrad** k segmentům výdajů nebo programům, u nichž byly zjištěny nedostatky v oblasti kontroly a/nebo míra chyb vyšší než 2 %.

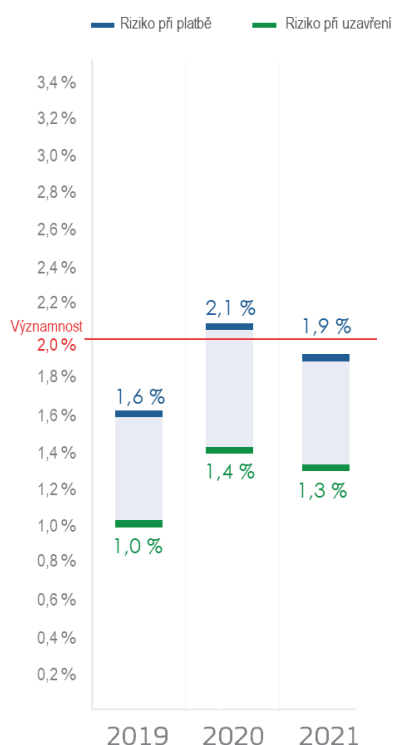
- Tři výhrady v oblasti zemědělství, **k tržním opatřením z Evropského zemědělského a záručního fondu** (s dopadem na šest členských států), **k přímým platbám** (s dopadem na 14 platebních agentur v sedmi členských státech) a **opatřením Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova** (s dopadem na 26 platebních agentur v 17 členských státech, které (dočasně) čelí nedostatkům v oblasti kontroly a/nebo vysoké míře chyb).
- Jedna nová výhrada k nedostatkům v kontrolách v jednom členském státě ve vztahu k **Evropskému námořnímu a rybářskému fondu**.
- Jedna opakovaná nevyčíslená výhrada k **registru systému EU pro obchodování s emisemi**.

Výhrada týkající se nedostatků v oblasti kontroly v jednom členském státě ve vztahu k **Evropskému námořnímu a rybářskému fondu**, která byla vydána v roce 2020, byla v roce 2021 zrušena, neboť základní problém byl vyřešen.

Ve všech případech, kdy zjištěné nedostatky vedly k výhradám, existují následná opatření: postupy schvalování souladu s cílem v konečném důsledku chránit rozpočet EU, sledování provádění nápravných opatření přijatých členskými státy a v případě potřeby přerušování nebo snížení/pozastavení plateb členským státům. Tento systematický a přesně cílený přístup v konečném důsledku umožňuje ochranu rozpočtu EU (více podrobností viz svazek III, příloha 5).

Okruh 4 – Migrace a správa hranic

⁽⁵⁴⁾ Výdaje z Evropského námořního a rybářského fondu, i když jsou zahrnuty do okruhu „Přírodní zdroje“, se řídí stejným prováděcím mechanismem jako výdaje z Fondu soudržnosti.

Pro okruh „**Migrace a správa hranic**“ se jak **riziko při platbě (1,9 %)**, tak **riziko při uzavření (1,3 %)** oproti roku 2020 mírně snížilo, a opět zůstávalo **pod hranicí 2 %**. V roce 2021 činila **preventivní a nápravná opatření 17 milionů EUR** – preventivní 8 milionů EUR a nápravná 9 milionů EUR.

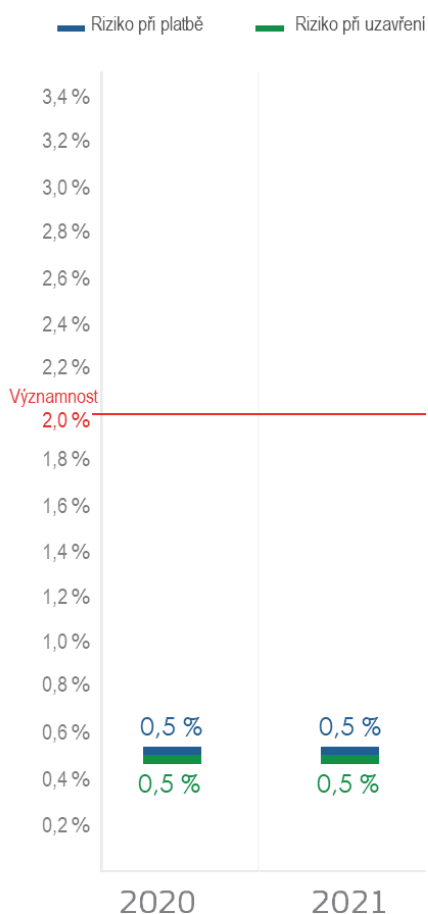
Tato oblast politiky se skládá z nízkorizikových výdajů. Příspěvky decentralizovaným agenturám a pověřovací dohody představovaly 40 % příslušných výdajů na rok 2021, přičemž míra chyb se blížila 0,5 %, zatímco sdílené řízení a provádění Fondu pro vnitřní bezpečnost a Azylového, migračního a integračního fondu představují 44 % příslušných výdajů, přičemž riziko při platbě činí 1,12 %. Pro tento segment jsou výhrady vydávány v případě, že je zbytková míra chyb na úrovni členských států vyšší než 2 % nebo byly zjištěny závažné nedostatky v řídicích a kontrolních systémech.

Na konci roku 2021 byly **vydány tři výhrady**.

- Jedna výhrada byla vznesena ke sdílenému řízení v programovém období 2014–2020, týkala se Azylového, migračního a integračního fondu a Fondu pro vnitřní bezpečnost a byla vyčíslena pro jeden členský stát.
- Druhá výhrada byla vydána ve vztahu ke grantům pro opatření EU a pomoci při mimořádných událostech, kde zbytková míra chyb dosáhla 2,85 %. K řešení těchto nedostatků byla přijata opatření v oblasti řízení, a prováděcí pravidla pro přímé řízení grantů byla do značné míry zjednodušena postupným odklonem od konkrétních podmínek způsobilosti na úrovni programu a sladěním na úrovni podniků.
- GŘ pro migraci a vnitřní věci navíc vzneslo výhradu z důvodu ohrožení dobré pověsti týkající se nedostatků zjištěných při účinném provádění nového mandátu Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž. Odpovědnost za nápravná opatření nese v zásadě agentura. Komise se však jakožto člen řídicí rady aktivně podílí na sledování jejich provádění.

Nevyčíslitelná výhrada týkající se nástrojů sdíleného řízení v programovém období 2007–2013 byla pro rok 2021 zrušena, neboť provádění nápravných opatření bylo dokončeno téměř u všech členských států, vůči nimž byla výhrada vznesena (více podrobností viz svazek III, příloha 5).

Okruh 5 – Bezpečnost a obrana

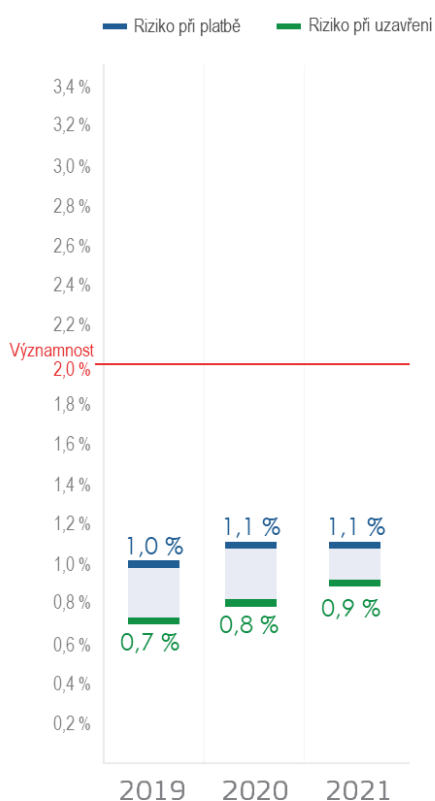

Pro okruh „**Bezpečnost a obrana**“, je jak **riziko při platbě**, tak **riziko při uzavření, která obě činí 0,5 %**, velmi nízké a výrazně nižší než 2 %. Vzhledem k tomu, že typy plateb za tuto činnost jsou velmi nízkorizikové (většinou platby agenturám), nebyly vyčleněny žádné částky na preventivní a nápravná opatření. To je v souladu s mírou chyb nahlášených v roce 2020.

V roce 2021 sestávala většina plateb v rámci tohoto okruhu z plateb předběžného financování v rámci Evropského programu rozvoje obranného průmyslu ve výši přibližně 200 milionů EUR. Ty nejsou zahrnuty do příslušných výdajů, neboť se jedná o zálohové platby, které jsou stále ve vlastnictví Komise. Příslušné výdaje ve výši 13,8 milionu EUR odpovídají příspěvku poskytnutému Evropské obranné agentuře a veřejným zakázkám s nízkým rizikem při platbě ve výši 0,5 %.

Komise se pro dosažení svého cíle do značné míry spoléhá na pověřené subjekty a regulační agentury a na úzkou spolupráci s různými partnery a mezinárodními organizacemi.

Okruh 6 – Sousedství a svět

V roce 2021 bylo v okruhu „Sousedství a svět“, jak **riziko při platbě (1,1 %)** tak **riziko při uzavření (0,9 %)** obdobné jako v roce 2020 a výrazně nižší než 2 %. V roce 2021 **činila preventivní a nápravná opatření Komise 131 milionů EUR** – 110 milionů EUR preventivní a 21 milionů EUR nápravná opatření, což je rovněž obdobné jako v roce 2020, kdy preventivní opatření činila 110 milionů EUR a nápravná opatření 16 milionů EUR.

V této oblasti politiky jsou programy prováděny téměř rovným dílem v rámci přímého a nepřímého řízení. Bez ohledu na složité prostředí, v němž jsou tyto programy prováděny, je většina segmentů výdajů, jako je zadávání zakázek v rámci přímého řízení a rozpočtová podpora, málo riziková. To je způsobeno inherentním rizikovým profilem těchto operací a výkonností souvisejících řídicích systémů.

Několika segmentů se i nadále dotýkaly problémy zjištěné v předchozích letech, konkrétně nedostatek odpovídajících podkladů, chyby ve výpočtu uplatňovaných nákladů, náklady nezahrnuté do rozpočtu a nedodržení pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Opatření přijatá k řešení těchto

nedostatků zahrnují zjednodušení a vyjasnění postupů a smluvních podmínek pro granty, podporu využívání financování založeného na výsledcích a sdílení informací o často se vyskytujících chybách s příslušnými zúčastněnými stranami v oblasti kontroly.

Jedním z konkrétních úkolů pro rok 2021 bylo dokončení dalších předběžných kontrol řídicích a kontrolních systémů prováděcích partnerů⁽⁵⁵⁾ - nazývaných také posouzení pilířů – do 31. prosince 2021. To se ne vždy podařilo. Očekává se, že posouzení pilířů hlavních partnerů budou dokončena v první polovině roku 2022, neboť velká většina závěrečných zpráv již byla předložena a v současné době jsou předmětem analýzy s cílem posoudit, zda jsou zapotřebí další opatření v oblasti dohledu. Ačkoli nové dohody o přiznání příspěvku nelze uzavřít dříve, než budou dokončena posouzení pilířů, a několik dohod o finančním rámcovém partnerství je dosud předmětem jednání, byla zavedena zmírňující opatření s cílem minimalizovat dopad na provádění intervencí v oblasti nepřímého řízení. Tato opatření zahrnují podstatné zvýšení kontaktů s danými subjekty (většinou agenturami OSN) s cílem urychlit tento proces, což má za následek, že od března 2022 byla všechna posouzení pilířů s hlavními partnery dokončena nebo jsou v pokročilé fázi. Kromě toho byly stanoveny zvláštní podmínky (opatření v oblasti dohledu) pro podepisování smluv s těmito subjekty v řádně odůvodněných a výjimečných případech, aby byl zajištěn soulad s pravidly Komise. Provádění probíhajících smluv pokračovalo jako obvykle, a stále bylo možné provádět změny.

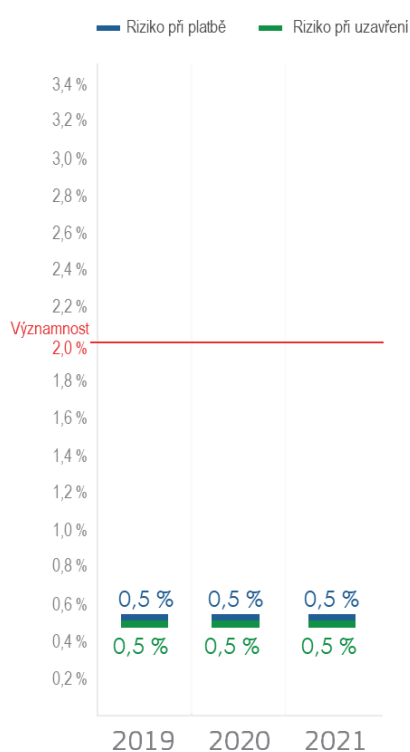
V návaznosti na značné úsilí vynaložené v roce 2021 a v předchozích letech na řešení příčin chyb zrušilo Generální ředitelství pro politiku sousedství a jednání o rozšíření na konci roku 2021 svou výhradu týkající se grantů v rámci přímého řízení. Pozitivní dopad tohoto úsilí přetrvává i v roce 2022. GŘ pro politiku sousedství a jednání o rozšíření posílilo zejména analýzu jednotlivých typů chyb a zvýšilo povědomí o nich. Byla vypracována příručka o dodatečných opatřeních ke snížení chyb u grantů, která obsahuje například doporučení týkající se vyžádání podpůrných dokumentů na základě

⁽⁵⁵⁾ Vyžaduje to nařízení (EU, Euratom) 2018/1046 – finanční nařízení.

vzorku během období provádění grantových smluv nebo provádění posílených kontrol (např. zvýšené monitorování a/nebo kontroly na místě) u opatření/smluv nebo příjemců. Podrobná analýza typů chyb byla zaslána všem dále pověřeným schvalujícím osobám, které byly požádány, aby sledovaly a posílily kontroly provádění grantů. Další nápravná opatření zahrnovala informační schůzky s (novými) příjemci grantů s cílem vysvětlit jejich smluvní závazky a poskytnout jasné informace o nejčastějších zdrojích chyb při řízení grantů.

GŘ pro politiku sousedství a jednání o rozšíření ponechalo výhradu týkající se projektů v Libyi a Sýrii. V těchto zemích nemohou delegace provádět standardní monitorovací a hodnotící činnosti vzhledem k nemožnosti vyslat pracovníky k provádění projektových návštěv na místě nebo provádět jiná obdobná ověření kvůli bezpečnostním a politickým omezením. Bylo zavedeno několik opatření, jako je monitorování na dálku, smlouvy s nezávislými odborníky na monitorování projektů v terénu, přezkum portfolia smluv založený na rizicích a křížová kontrola informací z různých zdrojů. To zlepšilo pochopení místní dynamiky a umožnilo rychlejší a lepší reakce při řešení velmi nestabilního a nevyzpytatelného prostředí. Obě uvedené země však zůstávají aktivními konfliktními zónami a hlavní prvky odůvodňující danou výhradu jsou stále platné.

Okruh 7 – Evropská veřejná správa

Konečně pak okruh „**Evropská veřejná správa**“ sdružuje útvary a oddělení spravující správní výdaje Komise v režimu přímého řízení, jako je například Úřad pro správu a vyplácení individuálních nároků, který představuje více než 80 % příslušných výdajů v rámci tohoto okruhu. **Riziko při uzavření** je však pro tento nízkorizikový typ výdajů obezřetně stanoveno na úrovni **0,5 %**. Jelikož většina kontrolních systémů zahrnuje převážně předběžné kontroly, odhadované budoucí opravy jsou často stanoveny na konzervativní úrovni 0,0 %. **Riziko při uzavření** je tedy téměř rovno riziku při platbě a zůstává velmi nízké na úrovni **0,5 %**. V roce 2021 činila **preventivní opatření Komise 4 miliony EUR**, což bylo o něco nižší než částka v roce 2020 (6 milionů EUR).

Pokud jde o **příjmy**, na základě ztráty tradičních vlastních zdrojů v důsledku podhodnoceného dovozu textilu a obuvi z Číny do Spojeného království – což vedlo ke vznesení výhrady – probíhá postup kvantifikace nepřesnosti částek tradičních vlastních zdrojů převedených do rozpočtu EU. Evropský soudní dvůr vydal dne 8. března 2022 rozsudek, kterým potvrdil stanovisko Komise. Přestože Účetní dvůr podpořil statistický přístup vyčíslení ztrát vyvinutý Komisí, požádal o

přezkum skutečně požadované částky. Příslušná vyčíslená výhrada za období 2011–2017 tedy zůstává zachována. Dodatečné inspekce ve všech členských státech potvrdily další případy podvodů založených na podhodnocení částek, které dosud nelze vyčíslit, ale budou odhadnuty v průběhu roku 2022.

2.2. Zavedená opatření v oblasti účinnosti

Komise se neustále snaží zvyšovat účinnost svých operací, aby mohla plnit své cíle i za předpokladu přísných rozpočtových omezení. Procesy jsou zjednodušovány s cílem zajistit co nejúčinnější využívání omezených zdrojů.

Pandemie COVID-19 urychlila **digitální transformaci** Komise a zavedení bezpapírových pracovních toků, což vedlo ke zvýšení efektivity.

Evropská komise směřuje v souladu s digitální strategií EU k bezpapírové správě.

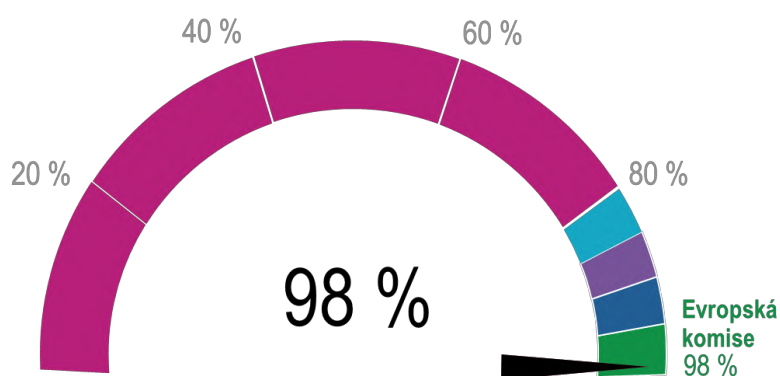
V moderních orgánech veřejné správy se stává normou používání elektronických podpisů. V této souvislosti **se v celé Evropské komisi začínají široce používat kvalifikované elektronické podpisy**, neboť jsou považovány za vysoce účinné řešení, které uživatelům umožňuje snadno a bezpečně podepisovat dokumenty elektronicky. Kvalifikované elektronické podpisy splňují nejvyšší právní požadavky stanovené v nařízení o elektronické identifikaci, autentizaci a službách vytvářejících důvěru, aby byl zajištěn původ a integrita dokumentu.

Do konce roku 2021 získalo kvalifikované elektronické podpisy více než 2 500 uživatelů na základě služby EU Sign, která umožňuje podepisovat dokumenty digitálně. Od konce roku 2020 nabízí tato služba digitalizované a zjednodušené procesy registrace, takže uživatelé mohou ušetřit čas a využívat větší uživatelský komfort. Kromě toho probíhá zavádění těchto podpisů v delegacích EU, kde získávají stále větší prostor.

Dalším zdrojem zvyšování efektivity je **vzájemné sdílení procesů**. Mezi další iniciativy přijaté v roce 2021 v tomto smyslu patřilo rozšíření finančních služeb Komise na dalších sedm agentur a vytvoření nového společného ředitelství auditu pro soudržnost, které zahrnuje veškeré auditní činnosti týkající se výdajů na soudržnost.

V roce 2021 Komise pokračovala rovněž ve vývoji účinnějších nástrojů informačních technologií na úrovni organizace.

- Oficiální spuštění služby **Microsoft 365** představuje klíčový příspěvek k účinnosti Komise, neboť poskytuje nový soubor integrovaných řešení pro spolupráci na úrovni podniků, který posílí interní spolupráci, individuální produktivitu a širší možnosti interní i externí komunikace.
- Systém ABAC začal být postupně nahrazován novou platformou finančních informačních technologií na podnikové úrovni nazvanou **SUMMA**. Cílem projektu SUMMA je přispět k modernizaci a digitalizaci správy EU. Provede standardizaci a zjednodušení pokladních, finančních a účetních procesů Komise a 55 dalších orgánů a subjektů EU a usnadní rozhodovací proces prostřednictvím integrovaného podávání zpráv a posílených kapacit pro analýzu. Na konci roku 2021 přešly tři pilotní agentury podle plánu na projekt SUMMA.
- Komise rovněž dosáhla značného pokroku při přesunu nových programů financování na portál **eGrants**. Z 39 programů financování EU, které budou dle předpokladu tento nový systém využívat v období 2021–2027, bylo do konce roku 2021 plně přesunuto 33 programů.

V roce 2021 bylo 98 % plateb (pokud jde o částky) provedeno v zákonné lhůtě pro platby (viz graf), a to navzdory skutečnosti, že pracovní prostředí bylo stále silně ovlivňováno pandemií COVID-19, a díky výše uvedeným iniciativám. To je mimořádně důležité, protože mnoho příjemců na tyto platby spoléhá při provádění svých

činností a projektů, které zase přispívají k cílům Komise.

2.3. Náklady na kontroly jsou úměrné souvisejícím rizikům

V roce 2021 dospěly všechny útvary Komise na základě kombinovaného posouzení své účinnosti, efektivnosti a hospodárnosti k závěru, že celkově jsou jejich **kontroly nákladově efektivní**.

Zdroje přidělené na **kontroly jsou sladěny s rizikysouvisejícími** s povahou programů a/nebo s kontextem, v němž jsou prováděny. **Náklady na kontroly zůstávají v průběhu času celkově stabilní**. Některá oddělení však vykazovala v relativním vyjádření mírný nárůst, což není způsobeno vyššími náklady na kontrolu jako takovými, ale spíše sníženým objemem plateb v roce 2021. To lze vysvětlit pokračováním krize COVID-19 a/nebo zpožděními při přijímání nových programů. Rozmanitost výdajových programů a jejich odlišné rysy neumožňují smysluplné srovnání jejich nákladů na kontrolu. Lze však identifikovat některé obecné nákladové faktory, jak je znázorněno v rámečku níže.

Příklady obecných nákladových faktorů

- **Míra vnitřní složitosti řízených programů.** Granty založené na úhradě skutečných nákladů znamenají kontroly s vysokým podílem lidské práce na rozdíl od financování založeného na jednorázových částkách nebo na možnostech zjednodušených nákladů.
- **Složitost prostředí, ve kterém jsou programy prováděny.** Náklady na kontroly budou pravděpodobně vyšší v případě organizační struktury na více místech nebo v případě, že se partneři a/nebo příjemci nacházejí mimo jurisdikci EU.
- **Objemy a částky, které je třeba zpracovávat** Velké množství plateb s nízkou hodnotou bude generovat vyšší náklady na kontroly než opakující se hromadné platby, přičemž regulační rámec vyžaduje určité minimální kontroly, jimž se nelze vyhnout. To má za následek ztráty z rozsahu.
- **Způsob řízení** Pokud jde o nepřímé a sdílené řízení, náklady na kontroly sdílejí Komise a její prováděcí partneři, zatímco u přímého řízení nese toto břemeno v plném rozsahu Komise.

V zájmu transparentnosti a úplnosti ty útvary, které využívají sdílené a/nebo nepřímé řízení, ve svých výročních zprávách o činnosti vykazovaly také náklady na kontroly v rámci členských států a pověřených subjektů odděleně od vlastních nákladů Komise týkajících se kontrol.

3. Záruky řízení

3.1. Posouzení, záruky věrohodnosti a výhrady oznámené schvalujícími osobami

Ve svých prohlášeních o věrohodnosti z roku 2021 ⁽⁵⁶⁾, **všech 51 pověřených schvalujících osob** ⁽⁵⁷⁾ uvedlo, že mají přiměřenou jistotu, že 1) údaje obsažené v jejich zprávách podávají „věrný a poctivý obraz“ (tj. spolehlivý, úplný a správný) skutečného stavu v jejich útvech; 2) zdroje vyčleněné na jejich činnosti byly použity k zamýšlenému účelu a v souladu se zásadou řádného finančního řízení; 3) zavedené kontrolní postupy poskytují nezbytné záruky legality a správnosti uskutečněných operací s ohledem na víceletý charakter některých programů a povahu dotčených plateb.

V rámci celkového procesu budování věrohodnosti a ze svého pohledu vedení provádějí schvalující osoby také podrobnější analýzu pro každý program nebo segment svého portfolia. Používají všechny dostupné informace, zejména výsledky svých kontrol, k odhalování případných významných nedostatků z kvantitativního nebo kvalitativního hlediska. Na konci každého rozpočtového roku určí, zda je pravděpodobné, že finanční dopad takového nedostatku překročí práh významnosti 2 % a/nebo zda dopad na dobrou pověst je významný. Pokud ano, **podmíní své prohlášení o věrohodnosti výhradou** týkající se konkrétního dotčeného segmentu jejich portfolia.

Pro rok 2021 vydalo 10 schvalujících osob prohlášení o věrohodnosti, což vedlo k celkovému počtu 16 výhrad (to je o něco méně než v roce 2020, kde bylo 11 útvarů vydáno 19 výhrad), a to následovně.

- Celkem 13 výhrad zůstalo zachováno z předchozích let, z čehož 12 se týká výdajových programů a jedna se týká příjmové stránky rozpočtu EU. Tyto výhrady zůstaly zachovány hlavně proto, že příčiny významné míry chyb lze částečně zmírnit, avšak ne zcela odstranit v rámci stávajících právních rámců programů.
- Tři výhrady jsou v roce 2021 nové. Jsou způsobeny významnou mírou chyb nebo závažnými nedostatky zjištěnými v kontrolních systémech prováděcích partnerů (členských států nebo agentur).
- Čtyři z těchto výhrad, které byly v platnosti v roce 2020, byly v roce 2021 zrušeny, protože problémy, které vedly k výhradě, byly vyřešeny.
- Šestnáct výhrad bylo buď zrušeno (dvě) nebo nebylo vydáno kvůli použití pravidla *de minimis* 14), podle kterého se výhrady nepovažují za smysluplné při omezené výši dotčených výdajů (méně než 5 % plateb generálního ředitelství nebo útvaru) a výsledný finanční dopad je nízký (méně než 5 milionů EUR). Celkový finanční dopad těchto případů ve výši 4,8 milionu EUR je velmi omezený.

⁽⁵⁶⁾ [Výroční zpráva o činnosti](#).

⁽⁵⁷⁾ Pojmem „pověřená schvalující osoba“ se rozumí generální ředitelé útvarů Komise a vedoucí výkonných agentur, úřadů, útvarů a pracovních skupin.

Celkový finanční dopad všech výhrad v roce 2021 byl 987 milionů EUR, tj. o 19 % nižší než 1 219 milionů EUR v roce 2020. Toto snížení souvisí se snížením míry chyb zjištěných v zemědělství. U každé výhrady jsou zavedena zmírňující opatření k řešení základních nedostatků a zmírnění výsledných rizik (podrobnosti viz část 2.2.2).

V příloze 5 svazku III je uveden úplný seznam výhrad za rok 2021, jakož i další vysvětlení a podrobnosti.

3.2. Činnost Útvaru interního auditu a celkové stanovisko

Generální ředitelství a útvary Komise založily své záruky věrohodnosti také na práci Útvaru interního auditu. Útvar interního auditu audituje systémy řízení a kontroly v Komisi a ve výkonných agenturách a zajišťuje nezávislou a objektivní záruku jejich přiměřenosti a účinnosti. Jak vyžaduje jeho charta poslání⁽⁵⁸⁾, vydal Útvar interního auditu roční souhrnné stanovisko k finančnímu řízení Komise, které je založeno na auditní činnosti v oblasti finančního řízení v rámci Komise, kterou provedl během předcházejících tří let (2019–2021). Toto souhrnné stanovisko zohledňuje rovněž informace z dalších zdrojů, konkrétně zprávy Evropského účetního dvora.

Na základě těchto informací je **interní auditor toho názoru, že Komise v roce 2021 zavedla postupy správy, řízení rizik a vnitřní kontroly, které jsou jako celek dostatečnou zárukou přiměřené věrohodnosti, pokud jde o dosažení jejích finančních cílů.** Souhrnné stanovisko je však podmíněno s ohledem na výhrady, které pověřené schvalující osoby vnesly v prohlášeních o věrohodnosti ve svých výročních zprávách o činnosti. Při vypracovávání tohoto souhrnného stanoviska zohlednil interní auditor i kombinovaný dopad všech částek, které byly podle odhadů rizikové při platbě, jelikož přesahují částky, na které se vztahuje výhrada. Vzhledem k těmto prvkům se Útvar interního auditu domnívá, že rozpočet EU je jako celek a v čase přiměřeně chráněn.

Bez dalších výhrad ke stanovisku interní auditor doplnil tři „zdůraznění skutečnosti“, jež jsou popsána v příloze 6 této zprávy a která se týkají:

- plnění rozpočtu EU v souvislosti s krizí související s pandemií COVID-19;
- strategií dohledu týkajících se třetích stran, které provádějí politiky a programy;
- podávání zpráv o nápravné kapacitě víceletých kontrolních systémů.

S cílem přispět ke kultuře Komise založené na výkonnosti a k většímu zaměření na co nejlepší zhodnocení vynaložených prostředků pokračoval Útvar interního auditu v roce 2021 v rámci svého strategického plánu auditů na období v provádění auditů výkonnosti. Výsledná doporučení, z nichž auditované subjekty přijaly všechna až na jedno⁽⁵⁹⁾, se týkají připravenosti na provádění víceletého finančního rámce na období 2021–2027, strategií dohledu nad prováděním programů třetími stranami, systémů vnitřní kontroly ve vztahu k legalitě, správnosti a souladu, provádění práva EU a bezpečnosti informačních technologií. U všech doporučení vypracovaly auditované subjekty akční plány, jež byly předloženy Útvaru interního auditu, který je vyhodnotil jako uspokojivé. Útvar interního auditu nakonec sledoval svoji přísnou politiku následných opatření a pravidelně hodnotil skutečné provádění svých doporučení ze strany útvarů Komise. Tato auditní činnost potvrdila, že 94 % doporučení vydaných

⁽⁵⁸⁾ Sdělení Komisi – Charta poslání Útvaru interního auditu Evropské komise (C(2020) 1760).

⁽⁵⁹⁾ Jedno důležité doporučení bylo auditovaným subjektem zamítnuto. Vedení přijalo zbytkové riziko a provedlo část doporučení, přičemž nebyla nutná žádná další diskuse na úrovni přípravné skupiny Výboru pro pokrok v oblasti auditu.

v letech 2017–2021 a následná opatření Útvaru interního auditu byla auditovanými subjekty náležitě a účinně provedena. Z tohoto výsledku vyplývá, že útvary Komise doporučení náležitě provádějí a zmírňují rizika zjištěná Útvarem interní kontroly. Další informace o záruce věrohodnosti poskytované Útvarem interního auditu obsahuje příloha 6. Zprávu o činnosti interního auditora předkládá rovněž Komise orgánu příslušnému k udělení absolutoria v souladu s čl. 118 odst. 8 finančního nařízení jako součást integrovaného souboru finančních zpráv a zpráv o odpovědnosti.

3.3. Záruka věrohodnosti na základě činnosti Výboru pro pokrok v oblasti auditu

---

Výbor pro pokrok v oblasti auditu dohlíží na záležitosti auditu v rámci Komise a podává každoročně zprávu sboru komisařů. Zaručuje nezávislost Útvaru interního auditu, sleduje kvalitu činnosti interního auditu a zaručuje, že doporučení interního a externího auditu (tj. Evropského účetního dvora) jsou generálními ředitelstvími a útvary Komise náležitě zohledněna a že jsou v návaznosti na ně přijímána vhodná opatření.

Během vykazovaného roku 2021, který byl poznamenán pokračováním pandemie COVID-19, a po neoprávněné a nevyprovokované invazi Ruska na Ukrajinu na počátku roku 2022 **hrál tento výbor i nadále důležitou úlohu při posilování správy, organizační výkonnosti a odpovědnosti v celé organizaci.** Uskutečnil čtyři kola jednání a ve své činnosti se zaměřil na hlavní cíle stanovené v pracovních programech na roky 2021 a 2022. Nadále rovněž sledoval situaci kolem onemocnění COVID-19 v souvislosti se svými oblastmi působnosti s cílem získat další ujištění o účinném zmírňování a odpovídajícím počtu auditů vysokých rizik souvisejících s opatřeními týkajícími se reakce na COVID-19 a oživení

Výbor reagoval na požadavek Evropského účetního dvora týkající se systematictějšího zapojení do jeho práce. Pozval ředitele předsednictví Účetního dvora na dvě zasedání své přípravné skupiny s cílem představit víceletou strategii externího auditora a roční pracovní programy na roky 2021 a 2022. Výbor uspořádal plánovanou tematickou diskusi o bezpečnosti informačních technologií, která se konala krátce po vypuknutí ruské útočné války na Ukrajině a byla obzvláště aktuální s ohledem na očekávaný nárůst počtu kybernetických hrozeb.

Výbor pro pokrok v oblasti auditu byl spokojen s nezávislostí a kvalitou práce interního auditu. Uvítal pozitivní výsledek externího posouzení kvality Útvaru interního auditu na období 2017–2021, který je důležitým faktorem týkajícím se jistoty ohledně kvality práce interního auditu. Výbor byl rovněž spokojen s tím, že plánování interního auditora adekvátně pokrývá oblast auditu a nadále pokrývá klíčové rizikové oblasti. Míra účinného provádění doporučení interního auditora zůstává velmi vysoká (tj. 94 % u doporučení a následných opatření vydaných v období 2017–2021) a podle stavu k lednu 2022 došlo pouze u osmi velmi důležitých auditních doporučení k překročení lhůty ke splnění o více než šest měsíců. Výbor rovněž nadále sledoval pokrok při provádění doporučení Účetního dvora a byl spokojen s tím, že Účetní dvůr vydal po čtrnácté v řadě kladné („čisté“) stanovisko ke spolehlivosti konsolidované účetní závěrky EU.

Další informace o činnosti a závěrech výboru zahrnuje příloha 8 svazku III.

3.4. Stanoviska Účetního dvora k účetní závěrce za rok 2020 a k legalitě a správnosti operací

Ve výroční zprávě Evropského účetního dvora o provádění rozpočtu EU na rozpočtový rok 2020, zveřejněné v říjnu 2021, bylo opět uvedeno kladné stanovisko k účetní závěrce EU, a to již čtrnáctý rok po sobě.

I když se v příjmech nadále nevyskytují významné chyby, zachoval Účetní dvůr i nadále záporné stanovisko k zákonnosti a správnosti výdajů za rok 2020. Celková míra chyb v rozpočtu EU (2,7 %), odhadovaná Účetním dvorem, zůstala na stejné úrovni jako u výdajů v roce 2019, byla srovnatelná s roky 2017 (2,4 %) a 2018 (2,6 %) a výrazně nižší než v roce 2016 a dříve.

Záporné stanovisko Účetního dvora se vysvětluje hlavně podílem toho, co považuje za vysoce rizikové výdaje. Vysoce rizikové výdaje, které jsou často předmětem složitých pravidel a jsou založeny hlavně na úhradě nákladů, pokrývají zejména oblast soudržnosti, výdaje na výzkum, rozvoj venkova, tržní opatření v rámci Evropského zemědělského záručního fondu a některé části vnější činnosti. Vysoce rizikové výdaje představovaly 59 % kontrolovaného základního souboru pro rok 2020, což je logické s ohledem na zrychlení plateb v oblasti soudržnosti v této fázi cyklu víceletého finančního rámce 2014–2020.

U dvou největších oblastí výdajů EU se míra chyb odhadovaná Účetním dvorem v případě přírodních zdrojů⁽⁶⁰⁾, která tvořila 40,8 % kontrolovaného základního souboru, i nadále blížila úrovni významnosti. V případě politiky soudržnosti, která představuje 32,8 % kontrolovaného základního souboru, se míra chyb odhadovaná Účetním dvorem snížila ze 4,4 % v roce 2019 na 3,5 % v roce 2020. Ve správních výdajích se i nadále nevyskytovaly významné chyby.

Komise přijímá opatření navazující na doporučení Účetního dvora, která vyplývají jak z výročních zpráv, tak ze zvláštních zpráv. O přijatých opatřeních informuje ve výročních zprávách o činnosti. Navíc pravidelně předkládá zprávy o provádění doporučení Účetního dvora Výboru Komise pro pokrok v oblasti auditu. Tento výbor v rámci svého aktualizovaného pověření vykonává v tomto ohledu určité monitorovací činnost⁽⁶¹⁾.

Evropský účetní dvůr také monitoruje provádění doporučení Komise a poskytuje zpětnou vazbu, čímž Komisi pomáhá pozvednout její návazné činnosti. Ve zprávě Evropského účetního dvora o výkonnosti rozpočtu EU – stav na konci roku 2020 Účetní dvůr přezkoumal, do jaké míry Komise pokračovala v provádění 149 auditních doporučení, která jí byla adresována ve 18 zvláštních zprávách zveřejněných v roce 2016. Účetní dvůr uvedl, že Komise provedla přibližně 80 % doporučení buď plně (67 %), nebo ve většině ohledů (12 %), a dalších 9 % v některých ohledech. Z 16 doporučení, která Účetní dvůr považoval za neprovedená, Komise původně nepřijala 11. Tyto výsledky odpovídají předchozím letům.

⁽⁶⁰⁾ 2 % v roce 2020 oproti 1,9 % v roce 2019.

⁽⁶¹⁾ Sdělení Komisi komisaře Reynderse spolu s předsedou – Aktualizace charty Výboru pro pokrok v oblasti auditu Evropské komise ([C\(2020\) 1165](#)).

3.5. Absolutorium za plnění rozpočtu za rok 2020

Evropský parlament dne 4. května 2022 jasnou většinou **udělil absolutorium Komisi** za rozpočtový rok 2020 poté, co posoudil zprávy Evropského účetního dvora, integrovaný soubor finančních zpráv a zpráv o odpovědnosti Komise a doporučení Rady k udělení absolutoria. Výbor Evropského parlamentu pro rozpočtovou kontrolu také během postupu udělování absolutoria pozval vybrané členy Komise a generální ředitele na slyšení k výměně názorů. V průběhu řízení se klíčové zúčastněné strany – Evropský parlament, Rada Evropské unie a Evropský účetní dvůr – zaměřily na to, jak zlepšit výsledky z rozpočtu EU a jak dále snižovat míru chyb. Debata se rovněž dotkla otázek, jako jsou právní stát a základní práva, plynulejší provádění a čerpání finančních prostředků EU, informace o příjemcích finančních prostředků EU, mimo jiné na základě většího využívání interoperabilních informačních systémů, a tradiční vlastní zdroje. V letošním roce se orgán příslušný k udělení absolutoria zajímal zejména o ujištění, že rozpočet EU byl během pandemie i nadále dobře chráněn. Komise jako obvykle **přijímá vhodná opatření k provedení těchto doporučení**, a o jejich následné kontrole bude informovat ve zvláštní zprávě.

4. Další vývoj: výhled na rok 2022 a dále

4.1. Další nástroje na ochranu rozpočtu EU

4.1.1. Revize finančního nařízení

Po zásadní revizi v roce 2018 navrhla Komise cílenou změnu finančního nařízení⁽⁶²⁾. Vzhledem k tomu, že dosažení plného účinku změn provedených na základě revize z roku 2018 vyžaduje určitý čas, zaměří se tato revize na sladění s novým dlouhodobým rozpočtem, na určitá zlepšení krizového řízení v návaznosti na zkušenosti získané během krize COVID-19 a na zvýšenou ochranu finančních zájmů EU.

4.1.2. Použití jednotného nástroje pro vytěžování dat a hodnocení rizik

V rámci nového víceletého finančního rámce se Komise společně s Nástrojem pro oživení a odolnost a s rezervou na vyrovnání se s důsledky brexitu zavázala, že členským státům zpřístupní jednotný nástroj pro vytěžování dat a hodnocení rizik pro zlepšení jejich řídicích a kontrolních systémů s cílem zajistit jeho všeobecné uplatňování členskými státy. Komise upravuje nástroj, který byl členským státům k dispozici v rámci předchozího víceletého finančního rámce (Arachne), s cílem zohlednit nové období víceletého finančního rámce a související požadavky společně s Nástrojem pro oživení a odolnost. Komise bude i nadále nabízet členským státům podporu, aby umožnila jeho účinné využívání. To zahrnuje prezentace, školení a workshopy a poskytování technické podpory a poradenství zúčastněným orgánům včetně způsobu, jak začlenit nástroj pro hodnocení rizik do jejich každodenních procesů. V rámci probíhající revize finančního nařízení navrhla Komise posílit využívání tohoto jednotného nástroje pro vytěžování dat a hodnocení rizik.

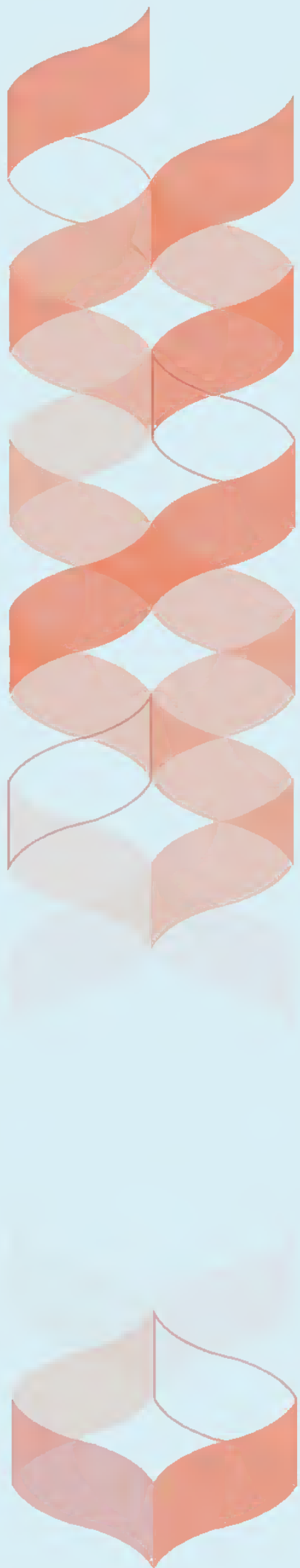
4.1.3. Provádění nařízení o podmíněnosti

Soudní dvůr dne 16. února 2022 potvrdil platnost nařízení (EU, Euratom) 2020/2092 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu EU, které zpochybnily dva členské státy, Maďarsko a Polsko.

V březnu 2022 přijala Komise pokyny týkající se uplatňování tohoto nařízení. V návaznosti na práci provedenou v průběhu roku 2021 zaslala Komise v dubnu Maďarsku první oznámení v rámci obecného režimu podmíněnosti. Tím byl zahájen postup, který může vést k uložení opatření vůči členskému státu v případě porušení zásad právního státu, které dostatečně přímo ovlivňuje nebo vážně ohrožuje finanční zájmy EU. Komise neustále sleduje situaci ve všech členských státech. V případě splnění podmínek zahájí postup podle nařízení o podmíněnosti.

⁽⁶²⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (přepřacované znění), COM(2022)223.

Příloha 3 –
Nástroj pro oživení a
odolnost: nový nástroj
založený na
výsledcích, který slouží
k oživení EU

Inovativní nástroj založený na výsledcích, jehož cílem je pomoci vyjít z krize COVID-19 silnější

Nástroj pro oživení a odolnost je nový nástroj založený na výsledcích, který slouží k oživení EU. Tento nástroj je koncipován tak, aby zmírňoval hospodářský a sociální dopad pandemie COVID-19, zvyšoval udržitelnost a odolnost evropských ekonomik a společností a zlepšoval jejich připravenost na výzvy a příležitosti ekologické a digitální transformace. Komise jej navrhla v květnu 2020, byl zaveden na počátku roku 2021 ⁽⁶³⁾ a na tento účel je v něm k dispozici 723,8 miliardy EUR (v běžných cenách) – 385,8 miliardy EUR ve formě půjček a 338 miliard EUR ve formě grantů. Podporuje členské státy při provádění ambiciózních reforem a investic, které jsou v souladu s prioritami EU a které řeší výzvy uvedené v doporučeních pro jednotlivé země v rámci evropského semestru pro koordinaci hospodářských a sociálních politik.

Nástroj pro oživení a odolnost je jedinečný nástroj, který se řídí poptávkou a je založen na výsledcích.

- **Příjemci tohoto nástroje jsou členské státy.** Je jim z něho poskytována podpora na provádění jejich národních plánů pro oživení a odolnost. Jakmile jsou tyto finanční prostředky vyplaceny, stávají se proto součástí státního rozpočtu.
- Finanční prostředky se **vyplácejí po dosažení předem stanovených milníků a cílů**, které měří provádění reforem a investic určených k reakci na výzvy, jimž čelí členské státy, do roku 2026.
- Tento nástroj, který je financován z evropského nástroje na podporu oživení NextGenerationEU, je nástrojem výjimečným a **dočasným**.
- Je **financován z prostředků, které získává na kapitálových trzích** Komise jménem Evropské unie.

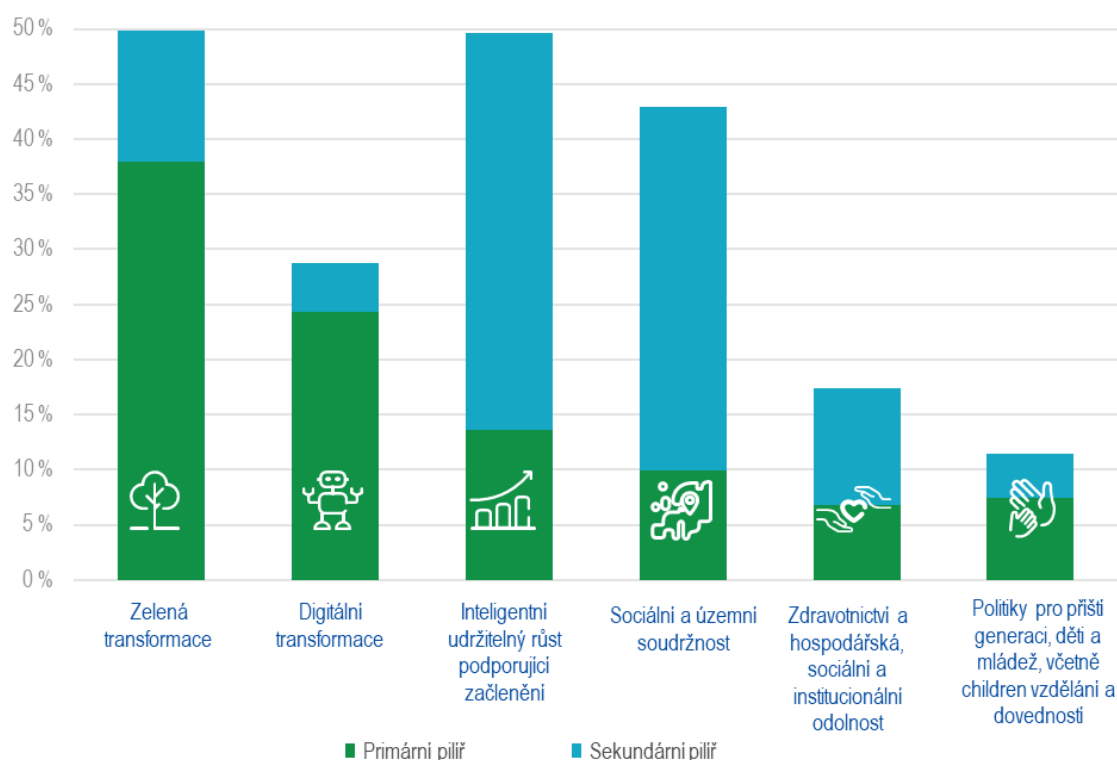
Do konce roku 2021 předložilo 26⁽⁶⁴⁾ členských států EU Komisi své **národní plány pro oživení a odolnost za účelem získání podpory z Nástroje pro oživení a odolnost**. Tyto plány musí splnit 11 posuzovacích kritérií stanovených tímto nařízením včetně toho, že žádné opatření zahrnuté do plánu nesmí významně poškozovat environmentální cíle (zásada „významně nepoškozovat“), a že **alespoň 37 % celkových finančních prostředků přidělených na tento plán přispívá ke klimatickým cílům a alespoň 20 % k cílům digitálním**.

Reformy a investice zahrnuté do těchto plánů by měly přispět k šesti pilířům politiky, které vymezují oblast působnosti tohoto nástroje, a zároveň zohlednit specifickou situaci a výzvy příslušného členského státu.

Podíl finančních prostředků přispívajících na jednotlivé pilíře je uveden v grafu níže.

⁽⁶³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021.

⁽⁶⁴⁾ Všechny členské státy s výjimkou Nizozemska

Příspěvek prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost k příslušným pilířům politik. Zelené části sloupců představují opatření, která byla přiřazena k danému pilíři politiky jako primární oblasti politiky, modré části pak představují opatření přiřazená jako sekundární oblasti politiky. Toto přidělení odráží skutečnost, že reformy a investice mohou přispívat k více pilířům politik. Celkový příspěvek ke všem pilířům proto představuje dvojnásobek odhadovaných nákladů na schválené plány pro oživení a odolnost.

Při zřizování Nástroje pro oživení a odolnost bylo dosaženo významného pokroku a jeho provádění již spolehlivě probíhá

V roce 2021 Komise kladně vyhodnotila dvaadvacet plánů pro oživení a odolnost, a Rada je přijala. V roce 2021 Komise úzce spolupracovala se všemi členskými státy s cílem pomoci jim při vypracování národních plánů pro oživení a odolnost, přičemž stanovila národní program reformou a investic, které mají být provedeny do 31. srpna 2026 v souladu s požadavky uvedeného nařízení. Aby Komise podpořila členské státy při přípravě jejich plánů, navázala již v říjnu 2020 neformální kontakty a v lednu 2021 zveřejnila aktualizované pokyny⁽⁶⁵⁾ týkající se informací, které mají být poskytnuty. Do konce prosince 2021 Komise oficiálně obdržela 26⁽⁶⁶⁾ plánů pro oživení a odolnost, a na 22 z nich vydala kladné posouzení⁽⁶⁷⁾.

Komise zajistila účinný postup pro všechny fáze přípravy, vyjednávání a posuzování plánů. Vedle intenzivních výměn s jednotlivými konkrétními členskými státy poskytla Komise písemné pokyny k přípravě plánů pro oživení a odolnost, k technickému provádění zásady „významně nepoškozovat“ a k různým konkrétním otázkám, jako je kontrolní seznam kontrolních systémů. Komise podpořila členské

⁽⁶⁵⁾ Pracovní dokument útvarů Komise – Pokyny členským státům – plány na podporu oživení a odolnosti (SWD(2021) 12).

⁽⁶⁶⁾ Nizozemsko svůj plán dosud nepředložilo.

⁽⁶⁷⁾ Většina z nich byla předložena již do léta 2021.

státy při předkládání ambiciózních plánů s jasnými a realistickými milníky a cíli pro sledování provádění, přičemž zohlednila vnitrostátní kontext a dostupný finanční příspěvek.

Celkově proběhlo posouzení a případné schválení prvních 22 plánů pro oživení a odolnost v roce 2021 hladce. Po intenzivních diskusích mezi Komisí a členskými státy během přípravné fáze plánů Komise posoudila každý plán v úzké koordinaci s členskými státy a zajistila konzistentní a transparentní přístup, který je vysvětlen v pracovních dokumentech útvarů Komise zveřejněných u každého kladně posouzeného plánu. Do konce roku 2021 Komise kladně dokončila své posouzení 22 plánů ⁽⁶⁸⁾, z nichž všechny byly schváleny Radou prostřednictvím prováděcích rozhodnutí ⁽⁶⁹⁾. Tyto schválené plány představují celkový přiděl nevratných finančních prostředků ve výši 291 miliard EUR a půjčky ve výši 154 miliard EUR poskytnuté Řecku, Itálii, Kypru, Polsku, Portugalsku, Rumunsku a Slovinsku. Tyto plány zahrnují celkem 3 742 opatření (přičemž přibližně třetina se týká reforem a dvě třetiny investic) a celkem 5 155 milníků a cílů, které mají být splněny do roku 2026. Na konci roku 2021 posuzovala Komise plány Bulharska, Maďarska, Polska a Švédska.

Po přijetí plánů uzavřela Komise s dotčeným členským státem dohodu o financování (a případně dohodu o půjčce), která vymezuje práva a povinnosti smluvních stran a to i pokud jde o ochranu finančních zájmů EU a požadavky na kontrolní systémy členských států. Dohody o financování zahrnují rovněž částku předběžného financování, která má být okamžitě vyplacena členským státům, a podmínky pro podání žádosti o platbu. Do konce roku 2021 bylo podepsáno celkem 22 dohod o financování a čtyři dohody o půjčce.

Kromě předběžného financování budou finanční prostředky vypláceny v několika splátkách, z nichž každá závisí na dosažení konkrétního souboru milníků a cílů týkajících se reforem a investic, k jejichž provedení se členské státy zavázaly. Profil vyplácení prostředků a konkrétní milníky a cíle, jichž má být dosaženo, byly v každém jednotlivém případě dohodnuty mezi Komisí a příslušnými členskými státy a v konečné fázi je schválila Rada. V roce 2021 vyplatila Komise platby předběžného financování ve výši 54 miliard EUR těm členským státům, jejichž plán byl kladně posouzen Komisí a schválen Radou. Jeden z 22 členských států v této skupině o předběžné financování nepožádal, předběžného financování tedy využilo 21 členských států. V jejich případě pomohlo předběžné financování zajistit rychlé provedení investičních a reformních opatření uvedených v plánech pro oživení a odolnost. Všechny platby předběžného financování byly provedeny do 5 pracovních dnů po podpisu dohody o financování (a/nebo případně dohod o půjčce) mezi Komisí a daným členským státem, a to s dostatečným předstihem před uplynutím lhůty splatnosti v trvání 2-měsíců. Další jistotu poskytlo ustanovení o retroaktivitě, která zajistilo, aby byla opatření přijatá od začátku pandemie COVID-19 (tj. od února 2020) způsobilá k zahrnutí do plánů, a zajistilo, aby členské státy mohly zahájit provádění ještě před formálním přijetím svých plánů.

Srovnávací přehled oživení a odolnosti ⁽⁷⁰⁾, **veřejná on-line platforma zřízená Komisí, zobrazuje snadno přístupným způsobem pokrok členských států EU při provádění jejich plánů pro oživení a odolnost, doložený milníky a cíli, které Komise vyhodnotila jako splněné, a uskutečněnými platbami.** Uvádí rovněž společné ukazatele pro podávání zpráv o pokroku a pro hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost a vnitrostátních plánů.

Jakožto nástroj založený na výkonnosti jsou platby Komise členským státům kromě předběžného financování založeny na uspokojivém plnění milníků a cílů stanovených v

⁽⁶⁸⁾ Ve většině případů se jednalo o kratší než dvou-měsíční lhůtu pro posouzení po jejich oficiálním předložení podle čl. 19 odst. 1 nařízení.

⁽⁶⁹⁾ Ve většině případů do jednoho měsíce po rozhodnutí Komise o jejím posouzení. Poslední tři z 22 plánů podpořila Rada dne 29. října 2021.

⁽⁷⁰⁾ [Srovnávací přehled oživení a odolnosti \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/eu-press-room/13219/attachment/data/13219/1/13219_01_2021_01.pdf).

prováděcích rozhodnutích Rady, kterými se schvalují plány pro oživení a odolnost. Celková částka finančního příspěvku se členskému státu vyplácí ve splátkách, které odpovídají souboru milníků a cílů stanovených v přílohách těchto rozhodnutí. Mechanismy ověřování jednotlivých milníků a cílů a metody sledování a pokrytí podstatných aspektů provádění plánů jsou popsány v provozních ujednáních, která musí Komise s členským státem uzavřít dříve, než členský stát může předložit svou první žádost o platbu. Ke konci roku 2021 bylo uzavřeno pět provozních ujednání s Řeckem, Španělskem, Francií, Itálií a Slovenskem, a čtyři členské státy předložily svou první žádost o pravidelnou platbu. V roce 2022 se očekává přibližně 30 dalších žádostí.

Komise vyplatila Španělsku první platbu ve výši 10 miliard EUR do konce roku 2021 poté, co v listopadu 2021 obdržela žádost o tuto platbu. Vzhledem k typu a době provádění příslušných milníků a vzhledem k tomu, že Španělsko poskytlo většinu informací požadovaných pro posouzení před oficiálním podáním žádosti o platbu, byla Komise schopna žádost o platbu urychleně zpracovat.

Celkový stav provádění Nástroje pro oživení a odolnost k 31. prosinci 2021 je shrnut níže.

	Schválené plány	Podpis dohod o financování	Podpis dohod o půjčce	Podpis provozních dohod	Vyplacení předběžného financování	Přijaté žádosti o platbu	První vyplacená platba
 Belgie	•	•			•		
 Česko	•	•			•		
 Dánsko	•	•			•		
 Německo	•	•			•		
 Estonsko	•	•			•		
 Irsko	•	•					
 Řecko	•	•	•	•	•	•	
 Španělsko	•	•		•	•	•	•
 Francie	•	•		•	•	•	
 Chorvatsko	•	•			•		
 Itálie	•	•	•	•	•	•	
 Kypr	•	•	•		•		
 Lotyšsko	•	•			•		
 Litva	•	•			•		
 Lucembursko	•	•			•		
 Malta	•	•			•		
 Rakousko	•	•			•		
 Portugalsko	•	•	•		•		
 Rumunsko	•	•			•		
 Slovinsko	•	•			•		
 Slovensko	•	•		•	•		
 Finsko	•	•					

Kontrolní systémy jsou přizpůsobeny povaze Nástroje pro oživení a odolnost, která je založena na výkonnosti

V roce 2021 pracovala Komise souběžně s posuzováním plánů na zavádění příslušných postupů vnitřní kontroly a kontrolních strategií přizpůsobených skutečnosti, že tento nástroj je nástrojem založeným na výkonnosti a že příjemci jsou členské státy. Nařízení navíc stanoví, že členské státy nesou odpovědnost za zajištění provádění nástroje v souladu s pravidly EU a vnitrostátními pravidly a se zásadami řádného finančního řízení.

Na úrovni členských států

Členské státy nesou prvořadou odpovědnost za zajištění toho, že přijaté finanční prostředky budou využívány v souladu s příslušnými právními předpisy EU a vnitrostátními právními předpisy, zejména pokud jde o předcházení podvodům, korupci a střetům zájmů, jejich odhalování a nápravu a zamezení dvojímu financování. Členské státy zavádějí vhodné kontrolní a sledovací rámce na vnitrostátní úrovni, aby zajistily účinné sledování plánů pro oživení a odolnost a shromažďování důkazů o dosažení milníků a cílů a v konečném důsledku zajistily ochranu finančních zájmů EU. To se dále odráží v dohodách o financování a v dohodách o půjčce.

Každý členský stát popsal vnitrostátní kontrolní systém pro provádění navrhovaných opatření jako součást svého národního plánu, a Komise analyzovala systémy uvedené v těchto v plánech v rámci svého posouzení. Pokud se systém kontroly jevil jako nedostatečný, nebylo možno plán schválit. Pokud Komise dospěla k závěru, že kontrolní systémy jsou celkově přiměřené, ale že jsou zapotřebí další zlepšení, požadovala, aby byly do prováděcích rozhodnutí Rady zahrnuty milníky v oblasti auditů a kontrol. Mezi tyto nedostatky v kontrolních systémech členských států patřily například: v době posuzování nebyl v plném rozsahu zaveden systém úložišť pro shromažďování a uchovávání údajů, který vyžaduje nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost; neexistence formálních právních mandátů pro různé orgány odpovědné za provádění a audit fondů; nedostatečná administrativní kapacita prováděcích a kontrolních orgánů odpovědných za provádění plánu; a neexistence jasné auditní strategie nebo opatření proti podvodům. Platby členským státům se mohou uskutečnit až po dosažení těchto milníků.

Na úrovni Komise

Komise odpovídá za zajištění legality a správnosti svých plateb členským státům. Vzhledem k tomu, že daný nástroj je nástrojem založeným na výkonnosti, závisí legalita a správnost plateb na skutečném dosažení milníků a cílů stanovených v prováděcích rozhodnutích Rady. V důsledku toho se kontroly Komise zaměřují na dosažení milníků a cílů, zatímco náklady skutečně vynaložené příjemcem kontrolám ze strany Komise nepodléhají. Podle nařízení, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost, však má Komise právo napravovat závažné nesrovnalosti, tj. podvody, korupci a střety zájmů, které nenapravily samy členské státy, jakož i dvojí financování nebo závažná porušení dohod o financování a dohod o půjčce.

Celkově se Komise za účelem získání jistoty spoléhá na kontroly členských států. To znamená získat jistotu, že kontrolní systémy členských států jsou účinné při prevenci a odhalování závažných nesrovnalostí nebo porušení povinností vyplývajících z dohod o financování. V případě potřeby Komise rovněž doplní kontroly členských států svými vlastními kontrolami ve třech fázích.

Během svého posuzování plánů členských států pro oživení a odolnost Komise zkontrolovala, zda kontrolní systémy uvedené v plánech členských států splňují požadavky stanovené v nařízení. To zahrnuje vysvětlení, jak budou Komisi prokazovat, že předem stanovené milníky/cíle byly uspokojivě splněny, a jak zajistí, že související údaje jsou spolehlivé, a to včetně kontrolních mechanismů pro zajištění jejich spolehlivosti. Členské státy navíc musely popsat kontrolní systém, který bude využíván pro předcházení, odhalování a nápravu podvodů, korupce, střetu zájmů a dvojího financování. Pokud se Komise domnívala, že kontrolní systém členského státu je celkově přiměřený, ale že v něm nadále existují drobné nedostatky, které je možné napravit, byly zavedeny další milníky a cíle, aby se zajistilo, že tyto nedostatky budou před první pravidelnou výplatou odstraněny.

Během provádění nástroje, jakmile členské státy předloží své žádosti o platbu, Komise posoudí, zda byly milníky a cíle uspokojivě dosaženy a zda byly splněny všechny ostatní podmínky pro vyplacení. Členské státy musí ke každé žádosti o platbu přiložit zejména:

- prohlášení řídicího subjektu potvrzující, že prostředky byly použity k zamýšlenému účelu, že poskytnuté informace jsou správné a že zavedené kontrolní systémy poskytují nezbytnou záruku, že prostředky byly použity v souladu s platnými pravidly; a
- shrnutí provedených auditů, včetně případných nedostatků a přijatých nápravných opatření.

Komise může požádat o další informace a může rozhodnout o provedení dalších kontrol s cílem získat nezbytné doplňující ujištění o dosažení milníků a cílů před provedením platby. Pokud nedošlo k uspokojivému splnění jednoho nebo více milníků a cílů, mohou být platby proporcionálně pozastaveny nebo v konečném důsledku sníženy.

Komise bude rovněž provádět systémové audity týkající se spolehlivosti zavedených systémů za účelem shromažďování, agregace a uchování spolehlivých údajů týkajících se milníků a cílů. Kromě toho provede alespoň jednou za každý členský stát audity systémů opatření prováděných členskými státy s cílem zajistit ochranu finančních zájmů Unie, zejména opatření za účelem prevence, odhalování a nápravy případů podvodů, korupce, střetů zájmů a dvojího financování, a zamezení závažnému porušování dohody o financování. To zahrnuje také fungování systémů pro shromažďování a uchování údajů týkajících se čl. 22 odst. 2 písm. d) nařízení o Nástroji pro oživení a odolnost, tj. údajů o konečných příjemcích a jejich dodavatelích, subdodavatelích a skutečných majitelích.

Po výplatě prostředků členským státům může Komise provádět následné kontroly a audity⁽⁷¹⁾ s cílem ověřit dosažení milníků a cílů. V případě podezření na závažné nesrovnalosti může Komise rovněž provádět audity ad hoc. V případě potřeby bude Komise vymáhat přiměřené částky nebo bude požadovat předčasné splacení půjček. V případě závažných nesrovnalostí, které se samotným členským státům dosud nepodařilo napravit, bude Komise vymáhat přiměřené částky od členských států.

Provozní ujednání navíc stanoví pravidelné výměny mezi Komisí a členskými státy, přičemž výměny musí být minimálně čtvrtletní s cílem zhodnotit pokrok při provádění plánů pro oživení a odolnost.

Komise provede kvalitativní posouzení výsledků kontrol a úrovně rizika spojeného s těmito operacemi. Na rozdíl od jiných programů EU (viz také příloha 5) nebude toto posouzení vyčísleno na základě míry chyb. Míra chyb odráží kvantitativní posouzení, které je relevantní, pokud lze daný výdaj

⁽⁷¹⁾ V souladu s finanční dohodou lze následné audity lze provádět až do 5 let ode dne následujícího po provedení poslední platby.

přičíst přímo určitému kvantitativnímu kritériu ⁽⁷²⁾. Platby v souvislosti s daným nástrojem jsou založeny na kvalitativním posouzení plnění milníků a cílů, které je obtížné převést do kvantitativního vyjádření. I v případě, že milníky a cíle nebyly uspokojivě splněny a dojde ke snížení, nemůže toto snížení odpovídat výši nezpůsobitelných výdajů. Kromě toho jsou investice a reformy zahrnuté do plánů pro oživení a odolnost velmi různorodé, a to jak v rámci jednoho členského státu, tak mezi jednotlivými členskými státy, což znemožňuje jakoukoli statistickou extrapolaci. Vzhledem k těmto okolnostem není možné určit smysluplnou míru chyb.

Kvalitativní hodnocení Komise bude založeno na kombinaci výsledků 1) auditů členských států uvedených v přehledu auditů, který musí být přiložen ke každé žádosti o platbu; 2) auditů Komise; 3) posouzení žádostí o platby a 4) dalších kontrol prováděných Komisí na úrovni členských států v rámci jiných programů financování, jako jsou fondy politiky soudržnosti.

Pověřená schvalující osoba pro tento nástroj potvrdila, že má přiměřenou jistotu

---

Pověřenou schvalující osobou pro tento nástroj byl jmenován generální ředitel pro hospodářské a finanční záležitosti. Ten v lednu 2021 vytvořil nové oddělení pro kontrolu a hodnocení, jehož úkolem je podpořit celkovou věrohodnost. V prosinci 2021 byla schválena strategie auditu. Jejím cílem je posoudit, zda vnitrostátní orgány zavedly požadované řídicí a kontrolní systémy pro provádění svých plánů pro oživení a odolnost tak, aby byla zajištěna legalita a správnost žádostí o platby předkládaných Komisi, aby byla zjednána náprava veškerých zjištěných případů podvodů, korupce, střetu zájmů a dvojího financování a aby byla v případě potřeby přijata nápravná opatření k řešení závažných porušení dohody o financování.

Většina roku 2021 byla věnována přípravným pracím na předložení plánů členskými státy a posouzení těchto plánů Komisí. Většinu plateb na rok 2021 sice tvořilo předběžné financování, avšak byla provedena jediná platba Španělsku ve výši 10 miliard EUR. Tato platba se týkala splnění 52 milníků, které se vztahovaly především k reformám již provedeným do druhého čtvrtletí roku 2021. Na základě kladného posouzení důkazů o splnění těchto milníků v žádosti o platbu měla pověřená schvalující osoba přiměřenou jistotu, že platba provedená v roce 2021 v rámci Nástroje pro oživení a odolnost je zákonná a správná.

⁽⁷²⁾ Tj. v případech úhrady skutečně vynaložených nákladů nebo nárokových výdajů, kdy je v právním základu stanovena přesná částka pro dané množství: daná částka na způsobilý hektar v rámci společné zemědělské politiky v eurech, daná částka rodinných přídatků na dítě v oblasti správních výdajů v eurech nebo jakákoli jiná paušální nebo standardní částka nebo jednotkový náklad, který je přímo spojen s daným množstvím.

Getting in touch with the EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct centres. You can find the address of the centre nearest you online (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

On the phone or in writing

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696,
- via the following form: european-union.europa.eu/contact-eu/write-us_en.

Finding information about the EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website (european-union.europa.eu).

EU publications

You can view or order EU publications at op.europa.eu/en/publications. Multiple copies of free publications can be obtained by contacting Europe Direct or your local documentation centre (european-union.europa.eu/contact-eu/meet-us_en).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1951 in all the official language versions, go to EUR-Lex (eur-lex.europa.eu).

EU open data

The portal data.europa.eu provides access to open datasets from the EU institutions, bodies and agencies. These can be downloaded and reused for free, for both commercial and non-commercial purposes. The portal also provides access to a wealth of datasets from European countries.

